

Süchiki tü Naa'inrakat na ALUWATAAUSHIKANA

*Nüchiki chi Naa'inkai Maleiwa sünain
naapünajachin*

¹ Sulu'u tü palajatkat karaloukta tashajüin pümüin, Teófilo, taküja achiküt pümüin süpüshua'a tü kasa nu'ttakat anain Jesús sünain naa'inrüin otta nikirajaa anain chejechikü su'ttianainjee,

² sünainmüinre'eya tü ka'i niyalere'ennakat o'u sirumalu'umüin. Nümaichiki, süpüla nu'unüin sirumalu'umüin, aashajaashi nükajee chi Naa'inkai Maleiwa soo'opünaa tü kasa anakat süpüla naa'inrüinjatüin na Aluwataaushikana nüchipünaa, na nüneekakana paala süpüla nuluwatawaa sünain aküjaa tü nüchikukat.

³ Süchikijee süso'iraain naa'in süchikijee ouktaa, eeshi nia yaa saa'u mmakat pienchi shikii ka'i sünain nii'iyataawalin namüin sulu'u wane nükuaippa maa aka wayuu, tü ee'iyatakat nia sünain shiimain katüin no'u nüchukua'a. Otta eeshi nia sünain naashajaain namüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa.

⁴ So'uma'a yaaajachinkain nia, aashajaashi nia namaa na Aluwataaushikana süpüla nnojoliinjanain nojuittüin paala suulia tü pueulo kanüliakat Jerusalén. Müshi nia namüin:

—Ja'atapa shikeraajüin tü kasa nüküjakat achikü paala chi Tashikai süka wane

pütchi pansaasü, nüchikukat chi Naa'inkai naapünjachikai jümün, tü anuu taasha-jaapü'üin achikü jümün.

⁵ Shiimain sünain nuwoutisaajapü'üin Juan wayuu süka wüin, alu'ujasa'a jiakana, alateerü sünain anain jükuaippa tatüma. Süka jamüin, so'uweena palit ka'i, woutiiseena jia nüka chi Naa'inkai Maleiwa sükajee nikeroleechin sulu'u jaa'in.

Ayalere'ennüshi Jesús sirumalu'umün

⁶ Shiasa'a so'u wane ka'i wanaa sümaa noutka-jaain na Aluwataaushikana nümaa Jesús, nasak-itkalaka nia:

—Senyotkalee, ¿püikkale'ereerü süchukua'a tü aluwataawaakat watüma wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, yaa woumainru'u maa'utpünaa yaa?

⁷ Nüsouktakalaka Jesús namün:

—Nnojotsü aapüna ekii jümün süpüla jütüjaainjatüin saa'u joujainjatüin sülatüin tüü. Nia ne'e chi Washikai Maleiwa laülaaka saa'u süpüla ni'itaainjatüin süka'iya tü kasa naa'inrajatkat.

⁸ Alu'ujasa'a nüntapeena chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umün jaa'in, pülashijjeena jia nütüma chi Maleiwakai. Ojuitteena jia sulu'upünaa Jerusalén, sulu'upünaa tü mmakat Judea, sulu'upünaa Samaria otta sulu'upünaa süpüshua'a mma wattapünaa ma'i sünain aküjaa süchikü tü takuaippa ji'rajakat akua. Jüküja tachikü sümün wayuu sünain yaain taya ja'aka paala sümaa to'utünün

aa'in otta toso'iraain aa'in tachukua'a süpüla to'tte'erüinjatüin wayuu.

⁹ Sünain yootüin nia otta sünain chataain no'uirua nünainmüin, niyalere'ennakalaka Jesús iipünaamüin no'upala. Shiasa'a wane siruma sunujule'etkalaka nia noulia, nnojoishijese'e nia ne'rüin sütüma.

¹⁰ Je yaaiwa'aya chüncürünnüin no'u iipünaamüin nüchiirua Jesús sünain nananajüin tü nükuaippakat sünain o'unaa sirumalu'umüin, nee'iyata'ala namakalaka, yaa na'ütpa'a, piamashii aapiee nüma'anajeejana Maleiwa kasuuyuu ashe'inchii.

¹¹ Namakalaka namüin:

—Wayuuinnaa Galileaje'ewaliikana, juu'ulaa jumata suulia ananajaa iipünaamüin. Chi Jesús yaajachinkakai jümaa, chi anii o'unüin joolu'u sirumalu'umüin, ouyanteechi nüchukua'a sulu'uya ne'e tü nükuaiippa ji'rakat alu'u nia sünain o'unaa.

Matías, nii'irakalu'ushi Judas

¹² Je saa'ujee tü wutaikat kanüliakat Olivos, ale'ejüshii nachukua'a Jerusalénmüin na Aluwataaushikana. Tü wutaikat, motso'o o'unüshi sünainjee tü pueulokat.

¹³ Nantapa pueulopa'amüin, o'otooshii naya iipünaamüin sulu'umüin tü miichi eejanale naya kepiyaain, sücho'ujee tü wane miichikat. Eejana: Pedro, Juan, Jacobo, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo nüchonkai Alfeo, Simón chi Celote münakai otta Judas nüchonkai Jacobo.

14 Je napüshua'a naainnua namaa na nuwalayuukana Jesús, María tü niikat otta na wane jieyuukana, outkaja'awaishii meinshi süpüla aashajawaa nümaa Maleiwakai.

15 Je so'u wane ka'i, outkajaashii na anoujashikana nünain Jesús. Eeshii naya napüshua'a maa aka 120. Je Pedro nüsha'walaakalaka pasanain nanain süpüla aashajawaa. Müshi nia:

16-17 “Tawalayuwaa, müinjatia ne'e ekeraajüin tü nümakat chi Naa'inkai Maleiwa noo'opünaa Judas nuwaralu'upünaa David sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. Judas nia wane wo'ulukushi otta nia eejachinka wamaa apashii sünain tü a'yatawaakat, akaisa'a nekiipü'üjanayaain nia na wayuu ata'ülakana Jesús”, nümakalaka Pedro.

18 (Süka tü neerü aapünakat nümüin Judas saa'u tü kasa mojusü naa'inrakat nümüin Jesús, ayalajüshi mma eenjachire ouktüin nia. Sünain nujutuuin woyotüshi, süpüstakalaka tü nüle'ekat je shiwewajaakalaka tü niyüülainkat.

19 Nayasa'a napüshua'a na wayuu kepiakana Jerusalén naapapa süchikü tüü, ne'itaain sünülia tia mmakat Acéldama, “Ishama'ana” malu'ulu süka tü nanüikukat.)

20 Ayatshija'a Pedro sünain aashajawaa soo'opünaa nükuaiippa Judas: “Sulu'u tü karaloukta kanüliakat Salmos, müsü nünüikü David yaa:

'Mapa'ashiijeerü ne'e tü nipiapa'akat.

Nnojoleerü jaralüin kepiain sulu'u'.

Müsü wane nünüikü yaa:

'Naatechi chi wayuu aapaaka tü ni'yataainkat'.

21 “Anakat süpüla waa'inrüin joolu'u, shia wachajaainjachin nüchikü chi nii'irakainjachikai. Ana'aya wayuu wa'aka eekai wamaatüjüliin süpüla ka'ikat süpüshua'a nülaitkat wamaa chi Senyotkai Jesús,

22 eekai wamaatüjüliin so'u tü ka'i nuwoutisaajünakat o'u nütüma Juan so'umüinre'eya tü ka'i niyalere'ennakat o'u sirumalu'umüin. Cho'ujaasü süpüla nikerolüinjachin wane no'ulukuku nayakana wanainmüin süpüla nüküjiraainjachin wanaa wamaa nüchikü Jesús sünain nüso'iraain aa'in nüchukua'a”, nümakalaka Pedro namüin.

23 Ne'itaakalaka piamashii wayuu. Wanee, nia José chi Barsabás münakai otta Justo münüshi nia'yaa. Je nuwala'atashikai, nia Matías.

24 Je naashajaakalaka nümaa chi Maleiwakai. Müsü nanüikü yaa: “Maleiwakalee, atüjaashi pia saa'u saa'in wayuu süpüshua'a. Anakaja'a pii'iyatüle wamüin sünain jaralin paapaain na'akajee na piamashiikana wayuu

25 süpüla nii'irakainjachin nia Judas sünain tü a'yatawaa aapünakat paala wamüin wayakana Aluwataaushikana. Otta Judas, nüpütüin shia sütümajee naainjala süpüla o'unaa chamüin eemüinjachire nia süsalain tü kasa mojusü naa'inrakat”.

26 Naleeyajaa namüsüja'a sulu'u wane iita piamasü ipachen nanüliamaajatü na piamashiikana. Shiakalaka ojutuuin palajana tü nünüliamaajatkat Matías. Je yaleje'ere'eya ekerotinnaleeshia Matías na'akamüin na polookana waneemüin Aluwataaushi.

2

Wanaa sūmaa nūntūin chi Naa'inkai Maleiwa

¹ Sūka'iyō'u tū mi'iraakat kanūliakat “Pentecostés”, eejana jutkatūin sulu'u waneesia miichi napūshua'a na anoujashiikana.

² Shiasa'a, sūntala'a sūmakalaka sirumalu'ujee wane kasa ko'lotūinsū ma'i, müsü aka saa'in sujuttūin jouktai eekai katsūin ma'i. Emetutsū ma'i sulu'upūnaa tū miichikat eejanale naya jutkatūin.

³ Ne'rakalaka wane kasairua müsü aka saa'in suwarala siki sulu'u shiyeekuaippayaa shia wayuu. A'walakajaayaa müsü tūūirua sūnain su'nnuwaayaa sūmūin naa'u nayakana wane'ewai nakua.

⁴ Nūntakalaka chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umūin naa'inrua wane'ewai nakua sūnain katsūinshantain ma'i nia naa'uirua napūshua'ale'eya. Aashajaashiijese'e naya sūka pūtchiirua naatajatū nnojotkat nanūikūin, tū eekaleje sūpūla naashajaain nūtūma chi Naa'inkai Maleiwa.

⁵ Je so'u tia ka'ikalūirua, eejatū wayuuirua judío cha'aya Jerusalén sulu'ujeejatū tū mmakat sūpūshua'a, so'ukualu'u atūmachii tū akuaippaa noo'ulakakat napūshua'a na judíokana nūmūin chi Maleiwakai.

⁶ Nayasa'a na wayuukana, noutkajaakalaka sūtūma naapūin tū ko'lotūinkat. Maatshii jalapa'akai naa'in sūtūma tū alatakat, sūka naapūin sūnain naashajaain na anoujashiikana sūka sūpūshua'a tū pūtchi naashajaakat aka wane'ewai nakua.

⁷ Ainkuusü ma'i naa'inrua otta ponusü ma'i naa'in shia shii'iree natüjaweein saa'u tü alatakat. Majirawa'ain müshii joo naya:

—¿Nnojoishiiche wayuuin Galileaje'ewalii napüshua'a na yootokana?

⁸ ¿Jamakalaka waapakalaka sünain naashajaain süka tü pütchi waashajaakat aka wane'ewai wakua?

⁹ Anu'uya wayuu sulu'ujeejatü tü mmakat Partia, sulu'ujeejatü tü mmakat Media, sulu'ujeejatü tü mmakat Elam, sulu'ujeejatü tü mmakat Mesopotamia, sulu'ujeejatü tü mmakat Judea, sulu'ujeejatü tü mmakat Capadocia, sulu'ujeejatü tü mmakat Ponto, sulu'ujeejatü tü mmakat Asia.

¹⁰ Otta anu'uya wayuu sulu'ujeejatü tü mmakat Frigia, sulu'ujeejatü tü mmakat Panfilia, sulu'ujeejatü tü mmakat Egipto. Anu'uya wayuu sü'ütpünaajeejatü tü pueulokat Cirene cha'aya sulu'u tü mmakat Libia. Anu'uya wayuu eekai süntüsüin sulu'ujee tü pueulokat Roma,

¹¹ eekai kashishiin otta keishiin wayuu judío otta eekai nekerotshiin paala sünainmüin tü akuaiippaa oo'ulakünakat nümüin Maleiwakai natüma na judíokana. Otta anu'uya wayuu eekai süntüsüin sulu'ujee tü mmakat Creta otta sulu'ujeejatüin tü mmakat Arabia. Wapüshua'ale'eya wayakana yaakana, waapüin sünain naashajaain süka wanüikü wane'ewai wakua süchikü tü kasa anashantasü naa'inrakat Maleiwakai nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa.

¹² Ainkuujusü ma'i naa'inrua napüshua'a sütüma sünain müin aka jalapa'akai naa'inrua.

Asakiijirawa'ain müshii joo naya:

—¿Jamalu'utkai süpüshua'a tüü?

¹³ Nayasa'a wane no'uluku, namakalaka sulu'u neme'erain:

—Eperuwaajüsü ne'eiruan.

Wanaa sümaa naashajaain Pedro sümüin tü wattakat saalin wayuu

¹⁴ Niasa'a Pedro namaa na na'atakana, na Aluwataaushi polookana waneemüin, nasha'waajaakalaka pasanainmüin nanain na jutkatshiikana. Je aashajaashi nia wane pütchi namüin sünain emetulüin nünüikü: “Wayuunnuaa judíoo, jipiajanakana ya'aya Jerusalén otta jiakana antüshiikana, jirakaa, kache'eja jia. Tapansaajüin paala jümüin wane kasa:

¹⁵ Wayuukana naainnua, nnojoliishii eperuwaashiin maa aka tü ji'itaakat naa'u. Anaakalaka waya shiinalu'ujeeyülin ka'ikat, nnojotsü jaralüin eperajüin yaa woumainru'u maa'utpünaa ka'i yaa.

¹⁶ Tü alatakat yaa, tü anuu ji'rüin joolu'u, shia ekerajaka tü nüküjakat achikü Joel paala nümaiwa, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, wanaa sümaa nümüin sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa:

¹⁷ 'Sülü'ülaapeena tü ka'i taja'ttirüinjatkat o'u tü mmakat', müshi Maleiwakai, 'tajüteechi chi Taa'inkai sünainmüin wayuu süpüshua'a süpüla nikerolüinjachin sulu'umüin saa'inrua.

Na jüchooinkana, toloyuu otta jiejyuu,
naküjeerü nütüma süchikü tü pütchi
tanainjeejatkat.

Na jima'aliikana, ne'rataaleerü saa'in tü kasa
tee'iyateetkat namüin.

Otta na laülaayuukana, na'lapüjaweerü
amaa tü kasa taküjeetkat namüin.

18 Mataaja'a, so'u ka'ikat tia'yaa, na tachepchikana,
toloyuu otta jiejyuu,
tajüteechi chi Taa'inkai nanainmüin süpüla
nikerolüinjachin sulu'umüin naa'inrua,
aküjeenakalaka naya süchikü tü pütchi
tanainjeejatkat.

19-20 Süpülapünaa süntüin tü ka'i süsalainjatkat
o'u wayuu saainjala tatüma,
tee'iyate'ereerü wane kasa cha'aya iipünaa
oo'ulaka yaa saa'u mmakat, tatüjakat
apüleerua tayakai tamüiwa,
süpüla sütüjaainjatüin aa'u wayuu sünain
sülü'ülaain tü ka'ikat.

Epiyuushijaweечи chi ka'ikai

otta ishapaiteerü nu'upa'a chi kashikai.

Otta saa'u mmakat, amüleerü isha, eweerü
kasa eekai süchuwajaain, otta watterü
saalin sümüsain.

21 Alu'usa chi eekai nüchuntüin akaalinjünaa
tamüin, to'tte'ereechi'.

22 "Wa'lemüinyuwaa, jiakana nuu'uliwo'ukana
Israel, jaapaja tü pütchi tamüinjatkat jümüin
joolu'u: Maa aka jütüjaain naa'u Jesús chi
Nazaretje'ewaikai, nia wane wayuu naa'inrakai
anainjee Maleiwakai watta saalin kasa ji'rakat,
tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa

otta tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain. Sünainjee tia, nii'iyatün Maleiwakai sünain niain nünainjeejachin.

²³ Wayuukai chii, aapünüsü nikii jümüin sulu'u tü akuaippaa ni'itaatüjütakat Maleiwa nüpüleerua. 'Münjateerü tü aa'innakat nüka', nümatüjülia paala nüchikü. Sulu'u tü niker-aajatüjütakat Maleiwa sünain nükuaippainjatün Jesús, kojuya ju'ulukü süta'ülün nia otta su'utirün naa'in wayuu kaainjarannuu sünain sükacherirün nia sünain wane kuruusa.

²⁴ Je Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia. Mayaainje'e müliain Jesús süpüla ouktaa, süchikijee tia, Maleiwakai niyu'lün nia sa'akajee. Nnojoishi ayatün ouktün nia süka pülashin chi Maleiwakai suuliale'eya tü ouktaakat.

²⁵ Müsü'üsa nünüikü David noo'opünaa Jesús: 'Tatüjaa aa'uchi Maleiwakai sünain ein nia tamaa waneepia.

Sünain ein nia ta'ato'u sünain asouktaa taa'u waneepia,

nnojoleerü kasain ashopapatün taa'in.

²⁶ Müsüjase'e talatashantain taa'in.

Nnojoleechi taya mmolün seema tü ouktaakat

²⁷ süka nnojolin puu'ulaweechin taya sa'aka tü ouktüsükalüirua

je nnojoleerün puu'ulaain ittün te'iruku tayakai chi püchepchiakai, chi Maainjala-saikai.

²⁸ Pii'iyatün tamün tü paa'inrakat taka süpüla einjachin taya waneepia pümaa.

Otta sünain ein pia tamaa, talatüsü ma'i
taa'in pütüma'.

²⁹ “Wa'lemüinyuwaa, jiakana judíokana
wanaa tamaa, tamüsü paala jümüin wane kasa
nnojotkat ju'tchejaain amaa: Chi watuushikai
David, ouktüshi otta ojoitünüshi nia je tü
niipüsekát, anuuyülia maa'ulu yaa wa'aka.

³⁰ Nnojoshi aashajaashin David nüchikijiraa
ne'e wanaa sümaa nümüin tüü. Nütüjaatüjülia
aa'u süka nüküjüin achikü Maleiwakai
nümüin süka wane nünüikü pansaasü sünain
ni'itaainjachin wane su'ulukü tü nuu'uliwo'ukat
süpüla aluwatawaa maa aka nuluwataain paala
niakai. Sünain nünüikimaajachin Maleiwakai,

³¹ aashajaashi süchikü tü nii'yatakat Maleiwa
nümüin, sünain nüso'ire'ennajachin aa'in
nütüma Maleiwakai chi Nüneekajalakai
süpüla aluwatawaa, chi kanüliakai Cristoin.
Sünain naashajaain nüchikü Cristo, müshi
nia: 'Nnojolechi puu'ulaain nia sa'aka tü
ouktüsükalüirua otta nnojoleerü puu'ulaain
ittüin tü ni'irukukat'.

³² “Shia jütüjaweeka aa'u tatüma sünain ni-
ain oso'ire'ennüin aa'in nütüma Maleiwakai chi
Jesús taashajaakai achikü jümüin. Wayakana
wapüshua'a waküjain jümüin tüü sünain shi-
imain süka we'rüin nia katüin no'u süchikijee
ouktaa.

³³ Je joolu'u, niyalere'erüin nia Maleiwakai
iipünaamüin süpüla aluwatawaa chaa
nikialu'ujee. Aapünüshi chi Naa'inkai Maleiwa
nümüin Jesús nütüma. Je yalejee, Jesús,
nütüin nia süpüla ekeroloo sulu'umüin

waa'in wane'ewai wakua, maa aka nüküjain Maleiwakai nüchikü paala süka wane pütchi pansaasü sünain nüjütünüinjachin. Shia tü kasa ji'rakat joolu'u otta jaapüin.

³⁴ Atüjaana aa'u sünain nnojolin niain David ayalere'ennüin nütüma Maleiwakai sirumalu'umüin. Eesüsa'a wane nünüikü David noo'opünaa chi naashajaakai achikü:

'Chi Maleiwakai müshi nümüin chi Tasenyot-sekai:

“Kojutshaatashi pia tatüma. Püikkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.

³⁵ So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'unüükalüirua süpüla malainjatüin shiairua püpüla.” ’

³⁶ “Joolu'u, jüpüshua'a jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, pansaa sümata jikiiru'u tüü: Jesúskai chii, su'utitkai aa'in kojuya ju'ulukü sünain sükacherirüin nia sünain wane kuruusa, ni'itaain nia Maleiwakai süpüla Wasenyotsee otta nii'iyatüin wamüin sünain niain chi Nüneekajalakai”, nümakalaka Pedro namüin.

³⁷ Shiasa'a naapapa süpüshua'a tü nümakat Pedro, na wayuu eejanakana jutkatüin, amojulaasü ma'i naa'in sütüma. Nasakitkalaka nia otta na waneennua Aluwataaushikana, müshii namüin:

—Wa'lemüinyuwaa, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüinjatüin joolu'u?

³⁸ Nüsouktakalaka Pedro ne'ipajee:

—Jiyaawajaa jümata suulia jaainjala otta juwoutisaajira jümata wane'ewai jukua sünain süchuntünüin nünülia Jesucristo jaa'u

shiyaawase jünoujainapain nünain. Je chi Maleiwakai, moteerü naa'in jaainjala otta nüjüteechikalaka chi Naa'inkai süpüla ekeroloo sulu'umüin jaa'in.

³⁹ Tü nüküjain paala nüchikü chi Naa'inkai süka wane nünüikü pansaasü, jüpülajatü jiakana otta na juu'uliwo'ukana otta napüshua'a na wayuu sulu'ukana mmakat cha'aya watapünaa, na eekai nüneeküinjaneenain chi Maleiwakai.

⁴⁰ Je Pedro, wainma nünüikü namüin shii'iree naapaweein nümüin tü nümakat namüin. Müshi joo nia namüin:

—Jiyu'laa suulia tü akuaippaa noo'ulakakat na wayuu kaainjaraliikana, suulia süsalajüin jia wanaa namaa.

⁴¹ Je na eekai naapaain tü nüküjalakat Pedro, woutiisashii. Je no'u ka'ikai chia, ekerotsü noo'omüin na anoujashiikana maa aka 3.000 wayuu.

⁴² Je mapa napüshua'ale'eya, ayatshii naya waneepia sünnain noo'ulaküin tü akuaippaa ne'ikakat anain naya na Aluwataaushikana. Ayatshii naya sünnain tü aleewajirawaakat. Ayatshii naya sünnain tü aashajawaakat nümaa chi Maleiwakai otta ayatshii naya sünnain tü okolochojowaakat süpüla jutkataa sünnain ekawaa. Sünnain kolotüin naya sünnain ekawaa, nekira'awalin tü pan sotüinjachikat akajee naa'in chi Senyotkai.

Nakuaippa na anoujashiikana so'u ka'ikat tia

⁴³ Nayasa'a napüshua'a na wayuu e'arakana tü naa'inrakat na Aluwataaushikana, oponojooshii

sümaa, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa otta tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain.

⁴⁴ Otta napüshua'ale'eya na anoujashiikana, kolotiraashii ma'i naya sünnain napaajira'awalin naka tü kasa eekat nama'ana.

⁴⁵ Kasale cho'ujaain namüin na wane no'ulukü, na eekana ama'ana noikküin noumain otta nakorolo süpüla napaajüin tü süliakat naka wane'ewai nakua na cho'ujaakana amüin.

⁴⁶ Meinshi outkaja'awaishii naya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Otta nepialu'uwai, wanaa sümaa nakolochojo'owalin sünnain ekawaa, nekira'awalinya tü pankat sotojachikat akajee chi Senyotkai naa'in. Otta talatüshii naya je jo'uujiraasü naa'in namüinjiraa.

⁴⁷ A'waajawaishii naya Maleiwakai waneepia otta kojutshii naya sütüma tü wayuukalüirua süpüshua'a. Je Maleiwakai nikerotirawalüin nanainmüin tü wayuu nu'tte'erawaikat ka'iwai.

3

Anashi wane masa'asai nütüma Pedro

¹ Je so'u wane ka'i, Pedro je Juan, o'unüshii naya aliuuka sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa süntüin tü oora shikerotpü'ukat o'upünaa tü judiokalüirua sünnain aashajawaa nümaa Maleiwa.

² Je eeshi wane wayuu masa'asai matüjü'iya jemeliwa'aya. Alü'üjünawaishi nia so'u ka'ikat süpüshua'a sünnain nüpütünawalin so'ulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, tü so'u kanüliakat Anasüchan, süpüla nujulijawalin neerü saa'u

tü wayuu ekerotsükalüirua sulu'umüin tü a'waajüleekat.

³ Je wanaa sümaa ni'rüin Pedro je Juan sünnain nekerolüin, nujulijakalaka neerü naa'u.

⁴ Niasa'a Pedro je Juan, neirakaakalaka nümüin. Je nümakalaka Pedro nümüin:

—Piirakaa wamüin.

⁵ Je chi masa'asaikai, atanatshi nüche'e sümüin tü nümakat Pedro nümüin sünnain shiain na'atapajüin nasülajünjanain neerü nümüin.

⁶ Niasa'a Pedro, müshi nümüin:

—Nnojotsüsa'a neerü tama'ana, alu'ujasa'a shia eeka tama'ana nüpülain Jesucristo chi Nazaretje'ewaikai, je saa'u nünülia, tamüshi pia: Püsha'wala je puwara'iraa —nümakalaka nümüin.

⁷ Je naapaakalaka nia Pedro süka najapü sünnain nüsha'wale'erüin nia. Je yaawalaja'aya kalainkalaka tü nuu'uikat otta tü naaluwainkat.

⁸ Je chi wayuukai, nütamataakalaka sünnain sha'wataatüin nia. Nuwara'iraakalaka. Je nikerotkalaka namaa sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünnain waraittüin je wonnotüin nia otta nu'waajüin Maleiwakai.

⁹ Je shi'rakalaka nia tü wayuukalüirua süpüshua'a sünnain waraittüin je sünnain nu'waajüin Maleiwakai.

¹⁰ Je wanaa sümaa shiyaawatüin nia, sünnain niain chi wayuu ojulijapü'ukai neerü so'ulu'u tü so'ukat kanülüikat Anasüchan, süponojookalaka aa'inrua sütüma tü kasa alatak nümüin.

*Nünüikü Pedro namüin na wayuu
eiyajünakana o'upala chi masa'asaikai*

¹¹ Chi wayuu masa'asaikai anapa nia, nnojoishi yaleein nuulia Pedro nümaa Juan. Je tü wayuukalüirua süpüshua'a sünain süponojooiin sümaa tü alatakat nümüin, awanaajaasü nanainmüin eejanale naya suupünaa tü luma sa'ato'ujeekat tü a'waajüleekat Maleiwa, tü luma e'itaanakat anain nünülia Salomón.

¹² Je Pedro, ni'rapa sükolochojooiin naya tü wayuukalüirua, nümakalaka sümüinrua: "Wayuunnuaa, jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, ¿jamüshiikai jia jüponojookalaka aa'in sütüma tüü? ¿Jamüshii ji'rajaakalaka waya sünain müin aka wayakai anain atüma chi wayuukai, maa aka anakai nia watüma sükajee ne'e wapülain wamüiwa otta sükajee keisalain waya sümüin wakuaippa nu'upala Maleiwakai? Nnojoishii wayain anain atüman.

¹³ "Chi Maleiwakai, Nümaleiwasekai Abraham, Isaac, Jacob otta na waneeinnaa watuushinuukana, ni'itaain chi kanüliakai Jesús sünain nüchepchiain, süpüla kojutüinjachin sütüma wayuu suuliale'eya kasakat süpüshua'a, chi anii saapüinkain ekii ju'ulukü nümüin Pilato. Wanaa sümaa nüjüteeyaainje'e achikü nia, jüjütaa amaachi süka nnojolin niain jaajün chi Nüneekajalakai Maleiwa.

¹⁴ Jiakana, jüjütaa amaachi chi Maainjalasaikai, chi aa'inrakai waneepia tü nüchekakat Maleiwa, alu'usa shia juchuntaka nüjütünajachin achikü chi o'unaikai saa'in wayuu.

15 Je maa'aya aka jiakana, ju'utira aa'inchi Jesús, chi katakai atüma so'u wayuu. Je Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia süchikijee ouktaa. Je watüjaa aa'ulu tüü sünain shiimain süka we'rüin nia nüchukua'a süchikijee ouktaa.

16 Je joolu'u, saa'u nünülia Jesús, süka pülashin nia, je sünainjee wanoula nünain, kalainsü nuu'ui chi wayuukai, chi anii ji'rüin otta ji'raajüin. Maa aka ji'rüin joolu'u anale'eichipa'aya nia süka nünoujain nünain.

17 “Wa'lemüinyuwaa, tatüjaa aa'ulu sünain ju'utirüin naa'in Jesús jiakana namaa na jülaülashiikana süka nnojölün jiyaawatün saa'u sünain niain Nüneekajalain Maleiwa.

18 Je Maleiwakai, nikeraajüin sükajee tüü, tü nüküjatüjütkat achikü nawaralu'upünaa paala napüshua'a na nünüikimaajanakana sünain müliainjachin otta nu'utünajachin aa'in chi Nüneekajalakai.

19 Jiyaawajaa jümata suulia jaainjala otta juuyantaa jümata nünainmüin Maleiwakai suulia tü kasa mojusü jaa'inrakat süpüla nülanaainjatün jaainjala juulia. Je sükajee tüü, meena aka jüsanatkai jaa'in nütüma

20 otta nüjüteechi jümüin Jesús, chi ni'itaatüjüikai süpüla niainjachin Nüneekajalain jüpüla jiakana.

21 Shiasa chainjachinja'a paala Jesucristo siru-malu'u süpürale'eja'a tü ka'i nülö'irüinjatkat o'u Maleiwakai sükuaippa süpüshua'a tü nükumalakat paala süpüla anainjatün shia süchukua'a, maa aka nümüin süka wane pütchi pansaasü nawaralu'upünaa na wayuu

eejanakana paala, na nükatajanainkana süpüla nünüike'ejanaa.

²² “Nia Jesús naashajaakai achikü Moisés wanaa sümaa nümüin namüin na watuushinuukana: ‘Chi Maleiwakai, Jümaleiwasekai, ni'itaajeechi ja'akajee jiakana wane wayuu nünüike'ejachinjachi maa aka ni'itaain taya joolu'u. Joonoo sümaa süpüshua'a tü nümüinjatkat jümüin.

²³ Süka jamüin, chira eekai nnojolin jaa'a nümüin nümüin chi nünüikimaajachikai, ayu-jaaneechi sa'akajee tü nüpüshikat Maleiwa süpüla o'utünaa aa'in’.

²⁴ “Maja'a aka naashajaain Moisés, aasha-jaashii napüshua'a na nünüikimaajanakana Maleiwakai nünainje'ere'eya Samuel sei sükua, sünain aküjaa süchikü tü kasa alatakat maa'ulu yaa.

²⁵ Tü kasa nüküjakat achikü paala Maleiwakai nawaralu'upünaa na nünüikimaajanakana otta tü pütchi ni'itaakat napüla na jutuushikanainna, nikeraajüin joolu'u shia jümüin nünainjee Jesús. Müsü'üsa nünüikü Maleiwakai nümüin Abraham: ‘Aneerü sükuaippa wayuukat süpüshua'a nünainjeweena wane nachon na puu'uliwo'ukana’.

²⁶ Sünain ni'itaain Maleiwakai Jesús, chi nüchepchiakai, nüjütüin nia jünainmüin palajanale'eya shii'iree juuyantaainjanain suulia jaainjala nünainmüin süpüla anainjatüin jükuaippa nütüma Jesús sünainjee tia”.

Pedro nūmaa Juan, asakijūnūshii natūma na laūlaayuushiikana

¹ Je yaaiwa'aya Pedro nūmaa Juan sūnain aashajawaa sūmūin tū wayuukalūirua, antapaatasū no'uluku na sacerdote judíokana nūmaa chi sūlaūlashikai suwaariase tū a'waajūleekat Maleiwa otta no'uluku napūshi na judío kanūliakana saduceo.

² Jashichipūishii ma'i naya noo'omūin Pedro nūmaa Juan sūka nekirajūin tū wayuukalūirua otta sūnainjee nakūjain nūchikū Jesús sūnain sūso'iraain naa'in sūchikijee ouktaa. Sūka nnojolūin nanoujain sūnain tū oso'irawaakat aa'in, nayouktūin sūnoujainjatūin tū wayuukalūirua sūnain sūtūma tū nakūjakat nūchikū Jesús.

³ Nata'ūtkalaka naya. Je sūka motsoin ka'ikat, nekerotitkalaka naya sulu'u tū pūreesaapūleekat sūpūla na'atapajūinjatūin waneemūin ka'ikat.

⁴ Je no'uluku na eejanakana sūnain aapajaa tū nakūjalakat, kojuya anoujaka. Eekalaka joolu'u tū anoujasūkalūirua maa aka 5.000 sūnain shiain yaawain ne'e tū tooloyuukat.

⁵ Je waneemūin ka'ikat, outkajaashii Jerusalén na laūlaayuu judío sulu'ukana tū kanūliakat Sanedrín, makana aka: na laūlaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana, na laūlaayuushiikana naa'u na judíokana otta na karalouktamaajanakana.

⁶ Je yala eejachi Anás, chi laūlaashikai napūleerua na sacerdotekana. Eejachi Caifás, Juan, Alejandro otta napūshua'a na kasakana nanain na laūlaayuushiikana napūleerua na sacerdotekana.

⁷ Nachuntakalaka süpüla nüntinnajachin Pedro nümaa Juan nama'anamüin. Yaapa naya pasanain nanain, nasakiijakalaka naya sünain namüin namüin:

—¿Jarar kapülainkajatka otta jarar ke'inaajalaka piirua sünain aa'inraa tü kasa jaa'inrakat?

⁸ Niasa'a Pedro süka niain katsünshaatain ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u, nüsouktakalaka ne'ipajee:

—Wayuunnuaa, jia ekiipü'ujanaakana sütüma tü wayuukalüirua:

⁹ ¿Shia jusakitka achiirua waya tü kasa anasü aa'innakat nümüin wane wayuu ayu-uishi? ¿Jütüjawee aa'ulu sünain jamakuaippalin sünain weiyajüin nia?

¹⁰ Ajaa, waküjüinsa'a paala jümüin shia süpüla jütüjaainjatüin saa'u jiakana otta sütüjaainjatüin saa'u tü wayuukalüirua süpüshua'a sulu'ukat tü mmakat Israel. Wayuukai chii, yaakai ji'rüin joolu'u sünain anaa, anashi süka nüpülain Jesucristo chi Nazaretje'ewaikai. Nia ke'inaajalaka waya sünain aa'inraa kasa makat aka tüü. Jesucristokai chii, nia'a ne'e chi ju'utitkalinka aa'in süka jükacherirüin sünain wane kuruusa, chi anii nüso'ire'erüin aa'in Maleiwakai süchikijee ouktaa.

¹¹ Müsü nünüikü chi Maleiwakai sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat:

“Tü ipa ayouktünakat paala natüma na akumajülüikana miichi,

e'itaanüsü shia sünain shiain ja'ijaasüin ma'i süpüla akumajia tü miichikat”.

Je maa aka shiyouktünüin tü ipa ja'ijaasükat, müshia Jesús, ayouktünüshi jütüma.

¹² Nia'a ne'e niakai nümüiwa eeka süpüla o'tte'eraa wayuu suulia saainjala süka nnojolüin een wane wayuu nütüma Maleiwakai yaa saa'u mmakat yalejeeru'u nuulia eekai süpüla o'tte'eraa waya.

¹³ Nayasa'a na laülaayuukana, ne'rapa Pedro otta Juan sünain aashajawaa sümaa nnojolin mmotkai naa'inrua otta ne'rüin naya sünain wayuuin mekirajaainsalii sünain karaloukta otta sünain wayuuin wayuwa'ata naya, ainikusü ma'i naa'inrua. Nayaawatalaka naa'u sünain nashatüin tü ekirajünapü'ukat anain naya nütüma Jesús.

¹⁴ Otta müshia chi wayuu anaichipakai natüma, eejachi yala namaa, nnojotkalaka ein jamüinjatüyaain nanüikü ne'ipajee.

¹⁵ Nayasa'a na laülaayuukana, nachuntakalaka süpüla nayu'nnajanain paala Pedro nümaa Juan na'akajee. Je nachikiru'u aashajiraashii naya.

¹⁶ Müshii naya:

—¿Jamüinjatü watüma nakuaippa na wayuukana? Süpüshua'a tü wayuukalüirua yaakat sulu'u Jerusalén, sütüjaa aa'ulu sünain naa'inrüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakat aka nüpülain. Nnojolaja'a süpüla waattajaanain saa'u.

¹⁷ Anakaja'a müleka weimolojüle ne'e naya süpüla nnojoliinjanain naya ayatüin sünain

aküjaa nüchikü chi wayuwa'ataakai kanüliakai Jesús sümüin tü wayuukalüirua suulia wataawajüin su'walakalaain tü nüchikikat.

18 Neenajünakalaka nachukua'a süpüla sümünüin namüin sünain nnojoliinjanain naya ayatüin sünain ekirajaa otta aashajawaa nüchikü Jesús sümüin tü wayuukalüirua.

19 Nüsouktakalaka Pedro nümaa Juan namüin:

—Jüchaje'era jaa'in jiakanainnua sünain müleka anashiire nümüin Maleiwakai jiainjanain woonoin amaa anüikü suulia nünüikü niakai.

20 Wayakana, nnojoliija'a süpüla woo'ulaainjanain suulia aashajawaa süchikü tü kasa we'rakat otta tü waapakat süka wache'e.

21 Neimolokoloko naya nachukua'a sünain najütünüinja'a achikü. Nnojoishii ein süpüla jamüinjanain naya natüma, süka jamüin, tü wayuukalüirua süpüshua'a, su'waajüin chi Maleiwakai sünainjee tü kasa alatakat nümüin chi ayuuishikai.

22 Chi wayuu nii'iyataakai anain nüpülain Maleiwakai sünain niyajüin, alatüsü suulia pienchi shikii juya nuuyase.

Na anoujashiikana, achuntüshii yalayalaa

23 Ajütünüin achikü nayaja'a, o'unüshii eemüin na waneeinnua napüshikana. Naküjakalaka süchikü süpüshua'a tü kasa münakat namüin natüma na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana otta na laülaayuushiikana naa'u na judíokana.

24 Mayaasü keraain tü naküjalakat namüin, naashajaakalaka napüshua'a nümüin Maleiwakai. Müshii naya: “Maleiwakalee, Maleiwa Pülashikai, piakai kakumalakai tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku,

25 müshi pia nukajee chi Paa'inkai nuwar-alu'upünaa David, chi püchepchiakai:

‘¿Jamüsü saashichijaakalaka tü wayuu nnojotkalüirua judíoin, tü “gentile” münakalüirua?

¿Jameerü tü kasa jülüjakat naa'in naa'inreein?

Nnojoleerü ayatüin maa aka tü jülüjakat naa'inrua,

amüleerü ne'e naa'in sünain.

26 Na laülaashiikana sulu'u tü mmakalüirua otta na wayuu aluwataashiikana soo'opünaa wayuu,

outkajaashii nikiirajee chi Maleiwakai

otta nikiirajee chi Nüneekajalakai, kanüliakai Cristo’.

27 “Shia'a ma'i tü alatakat yaa sulu'u tü pueulokat Jerusalén. Aniitaalainkain Herodes chi aluwataashikai sulu'u tü mmakat otta Ponce Pilato chi laülaashikai cheje'ewaikai sulu'u Roma, outkajaain sulu'u tü pueulokat namaa na judíokana otta na gentilekana nikiirajee Jesús, chi püchepchiakai, sulu'u wayuuin maainjalasai otta niain chi Püneekajalakai.

28 Je sükajee tüü, shiataapa'a ne'e naa'inrüin tü kasa pi'itaatüjütakat paala sükajee püpülain süpüla müinjatü'inya shia alatüin.

29 Je joolu'u Maleiwakalee, piirakaa sümüin tü neimolojiakat wamüin. Paapa wamüin wayakana püchepchiakana wane meimolüinyüü sünain aküjaa tü pünüikikat.

30 Je sükajee püpülain piakai, anainjatüin watüma eekai ayuulin otta waa'inrüinjatüin saa'u nünülia Jesús, chi püchepchia maainjala-saikai, kasa pii'yatakat aka püpülain piakai otta tü kasa pütüjakat apüleerua pümüiwa".

31 Mayaasü kettaain naashajaala nümaa Maleiwakai, sütüttükalaka tü miichikat eejanale naya jutkatüin. Je katsüinkalaka ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u napüshua'ale'eya. Naküjakalaka nünüikü Maleiwakai sünain nnojölün su'ttüin mmoluu nanain.

Na anoujashiikana, napaajiraain tü kasa eekat nama'ana

32 Paa'inwashii na anoujashiikana napüshua'ale'e. Nnojoishi eekai sümüin naa'in nüle'eru'u: "Takorolo tüü tamüiwa". Napaajiraain süpüshua'a tü kasa eekat nama'ana.

33 Na Aluwataaushikana, katsüinsü naa'in sünain aküjaa nüchikü chi Senyotkai Jesús sünain shiimain ne'rüin nia sünain süso'iraain naa'in süchikijee ouktüin paala. Je anasü ma'i nakuaippa nütüma Maleiwakai napüshua'ale'eya na anoujashiikana.

34 Nnojotsü tü jaralün cho'ujaain amüin kasa na'aka nayakana. Süka jamüin, eere wane cho'ujawaa, chi eekai kama'anain miichi oo'ulaka chi eekai kama'anain mma, nüikküin shia. Je ni'ikajaain tü süliakat

³⁵ najapulu'u na Aluwataaushikana. Je na Aluwataaushikana, naapüin shia namüin na eekana cho'ujaain amüin kasa.

³⁶ Je eeshi wane no'uluku na wayuukana oikküshiikana mma, kanüliashi José. Eesü wane suwala'ata nünülia natüma na Aluwataaushikana, Bernabé. (Tü Bernabé makat, “amüliajüikai wayuu” malu'ulu.) Je nia, wane wayuu nuu'uliwo'u Leví, cheje'ewai sulu'u tü mmakat Chipre.

³⁷ Nüikküin wane mma nüma'anajatü. Je ni'ikajaain tü süliakat najapulu'u na Aluwataaushikana.

5

Ananías oo'ulaka Safira, ouktüshii sünainjee aküjaa na'alain

¹ Je eeshi wane wayu'uya'asa kanüliashi Ananías oo'ulaka nu'wayuuse kanüliasü Safira. Nüikkakalaka wane mma nüma'anajatü.

² Ni'ikajaakalaka süpüshi ne'e tü süliakat najapulu'umüin na Aluwataaushikana. Nükatalakalaka nojuuna tü süpüshikat nümüin. Je tü nu'wayuusekat, sütüjaa aa'ulu.

³⁻⁴ Je nümakalaka Pedro nümüin:

—¡Kaatei! ¿Jamüshi poonookalaka nümaa Satanás chi sülaülakai yolujaa süpüla nikerotüinjachin sulu'u paa'in? Aküjüshi pia pa'alain nümüin chi Naa'inkai Maleiwa sünain pümüin wamüin: “Shia'a süliaka'a ne'e tüü süpüshua'a”. Tü mma püikkakat, pükorolo. Je tü süliakat, pia laülaaka saa'u. Je joolu'u mojusü tü paa'inrakat sünain pümüin wamüin:

“Shia'a süliaka'a ne'e tüü süpüshua'a”, sünain pükatalüin süpüshi pümüin. Nnojoishii wayain ne'e püküja amüin pa'alain, aküjashi pia pa'alain nümüin Maleiwaka'iya.

⁵ Je wanaa sümaa naapüin nünüikü Pedro, nujttakalaka Ananías sünain ouktale'einya nia. Je antüsü wane mmoluu sünain tü wayuukalüirua aapakat süchikü tü alatakat nümüin Ananías.

⁶ Je wane wayuunnua jima'ali, nako'olüin nia süka kuluulu sümaa nalü'üjüin nia süpüla nojoitüin.

⁷ Maa aka apünüin oora süchikijee, süntakalaka tü nu'wayuusekat sünain nnojölüin sütüjaain saa'u tü alatakat.

⁸ Je nüsakitkalaka shia Pedro:

—¿Shia'a süliaka'a ne'e tüü, tü mma jüikkakat?

Süsouktakalaka:

—Aa. Shia'a ne'e.

⁹ Je nümakalaka Pedro sümüin:

—¿Jamüshii joonoojiraakalaka sünain jaa'inrüin wane kasa mojusü eekai müin aka tia sünain jümajiraain: “Joo'uya wakatalaiwa süpüshi sülia tü mmakat nojuuna. Nnojotsü kasajatüin nümüin chi Naa'inkai Maleiwa tü waa'inreetkat”, sünain jümüin aa'in jüle'eru'u? Iseejüina na jima'ali ojoitakana chi pu'wayuusekai. Nalü'üjüinjatü joo pia'aya'asa nojoitüin.

¹⁰ Sujttakalaka yaawalaja'a sünain ouktüin shia nümülatu'u Pedro. Wanaa sümaa nekerotüin na jima'aliikana, eesü shia napüla

sünain ouktüin. Je nalü'üjakalaka shia. Nojoitakalaka shia na'ato'u chi su'wayuusekai.

¹¹ Je mmotsü ma'i tü anoujasükalüirua süpüshua'ale'e oo'ulaka süpüshua'ale'e tü wayuuirua aapakat süchikü tü alatakat.

Maleiwakai, nii'iyatüin nüpülain nanainjee na Aluwataaushikana

¹² Je nakajee na Aluwataaushikana, aa'innüsü nütüma Maleiwakai sa'aka tü wayuukalüirua watta saalin kasa nütüjakat apüleerua nümüiwa otta tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain. Napüshua'a na anoujashiikana, outkaja'awaishii naya suupünaa tü luma e'itaanakat anain nünülia Salomón, tü luma sa'ato'ujeekat tü a'waajüleekat Maleiwa.

¹³ Je tü wayuukalüirua, mmoluwaasü saa'u nanainpünawaa na anoujashiikana, je kojut-paja'a ma'i naya sütüma.

¹⁴ Ako'omüinraashii ma'i na anoujashiikana nünain chi Senyotkai Jesús. Ekerotshi chira eekai tooloin maa aka türa eekai jierüin.

¹⁵ Je tü wayuukalüirua sükajee shi'rüin tü naa'inrakat na Aluwataaushikana, shiyu'lüin anooipa'amüin tü ayuuisükalüirua. Ju'lejuletsü shiairua natüma saa'u wane aju'lejiee. Nayu'lüin shiairua shii'iree aneein nütüma Pedro, otta sütüma niyaluju müleka shiale ne'e alatüin soo'opünaa tü ayuuisükalüirua nülatapa.

¹⁶ Je antüsü Jerusalénmüin tü wayuukalüiruaya'a sulu'ujeejatkat tü pueulo sü'ütpünaajatkat. Antitshii naya wayuu ayuuisü

otta wayuu eekai müliaajün sütüma yolujaa. Süpüshua'a tüüirua, anajüsü atümaa.

Pedro nümaa Juan, müliashii atümawaa sünainjee aküjaa nüchiki Jesús

¹⁷ Niasa'a chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana namaa napüshua'a na nümaajanakana, na sümaajanakana tü kanüliakat saduceo, a'ürülaja'alaasü naa'inrua sünainjee saapaayaa sümüin wayuu tü nekirajakat anain na Aluwataaushikana.

¹⁸ Nata'ütikalaka naya sünain ne'itaain sulu'u tü püreesaapülekat.

¹⁹ Niasa'a wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai, neerutkalaka sa'wai tü so'ukot tü püreesaapülekat. Nujuittikalaka naya sünain nümüin namüin:

²⁰ "Ju'unapa cha'aya sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa jüküjaiwa sümüin tü wayuukalüirua süchikü süpüshua'a tü akuaippaa jeket süpülajatkat wayuu, tü nünainjeejatkat Jesús".

²¹ Maja'a aka sümünüin namüin, ekerotshii naya ja'yuumüin, watta'aja'a maalü, sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünain ekirajaa tü wayuukalüirua.

Yaashii napüshua'a na laülaayuukana sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín, akotchojoonün nütüma chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana otta na nümaajanakana. Naluwataakalaka sulu'umüin tü püreesaapülekat süpüla nasaajününjanain na Aluwataaushikana.

22 Shiasa'a nantapa na waariakana sulu'umüin tü püreesaapülekat, nnojoliishii naya napüla sulu'u. Nale'eja'alaakalaka nachukua'a sünain aküjaa.

23 Müshii naya: “Tü püreesaapülekat, ayatsia süttüin wapüla sünain anashantain ma'i süsürülia maa aka paala. Ayatshi'iya na waariakana wapüla sha'washawalüin so'ulu'u. Shiasa'a wekerotpa, nnojotsü wayuu sulu'u wapüla”.

24 Shiasa'a naapapa tüü, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, chi sülaülashikai suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana, “¿Kasaseetkajasa'a wayuu mapeena tüü?”, maa'ain müshii naya.

25 Je nüntakalaka wanaa sümaa tia wane wayuu, chi anii aküjaichin nachikü namüin. Müshi nia: “Na wayuu jüpüreesajakana aliikainka, chayülii sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa ekiraja'attaain tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat”.

26 Shiasa'a nu'unakalaka chi sülaülashikai waaria sümaa tü waariakalüirua sünain asaa-jawaa naya. Sünain nasaajüin naya, nnojoishii jamajüin natüma süka mmolojüin naya seema a'ina'annaa süka ipa sütüma tü wayuukalüirua.

27 Je nantitpa naya, antinnüshii namülatu'umüin na laülaayuu sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Nümakalaka chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana namüin:

28 —Aashin wapülajayaain juulia

ayatünjanain jia aashajaain süchikü türa anülieekat. Joolu'u shialeitpa'a ne'e joutka sainküin Jerusalén, tü jikirajakat anain. Je sünnainmüin tüü, jo'oteein waa'u tü nu'utünün aa'in chi wayuukai jaashajaakai achikü.

²⁹ Nüsouktakalaka Pedro otta na waneeinnua Aluwataaushikana. Müshii naya:

—Alana'aleesüja'a sünnain niainjachin woonooin amaa anüikü Maleiwakai suuliale'eya sünnüikü wayuu.

³⁰ Chi Maleiwakai, Namaleiwasekai na watu-ushikana, nüso'ire'era aa'inchi Jesús süchikijee ouktaa, chi anii ju'utirüinkain aa'in süka jükacherirüin sünnain wane kuruusa.

³¹ Je nia, nütüma Maleiwakai, niyalere'ennün süpüla chainjachin joyotün nikialu'ujee süpüla kojutünjachin sütüma wayuu. Je ni'itaain nia sulu'u shikiipü'üjanain otta o'tte'erülin wayuu süpüla eenjatün süpüla shiyaawajaanjatün tü nuu'uliwo'ukalüirua Israel suulia saainjala nütüma süpüla motünjatün naa'in Maleiwa saainjala.

³² Wayakana, watüjaa aa'ut süpüshua'a tüü sünnain shiimain süka we'rajün sukua. Müsüjase'e waküjain süchikü wayakana maja'a aka chi Naa'inkai Maleiwa sünnain nii'iyatün shia wakajee, chi naapakai Maleiwa sümün wayuu eekai jüüjüün nümün.

³³ Nayasa'a na laülaayuukana sütüma naapün tüü, aashichijaashii naya noo'omün na Aluwataaushikana. No'uteekalaka naa'inrua.

³⁴ Je yala na'aka na laülaayuukana, eejachi wane wayuu kanüliashi Gamaliel, no'uluku

napüshi na judío kanüliakana fariseo. Otta nia, wane wayuu ekirajüi sünain tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwakai sulu'u kojutüin ma'i nia sümüin tü wayuukalüirua. Niasa'a niakai, nütamataakalaka sünain nüchuntüin süpüla nayu'nnajanain paala na Aluwataaushikana süpüla naashajaainjachin.

³⁵ Müshi nia:

—Wayuinnuaa, nuu'uliwo'ukana Israel, jalia ne'e jiaje'e. Anasü müleka jütüjaale ma'i saa'u tü kasa jaa'inreekat naka na wayuukana.

³⁶ Süka jamüin, paala süpülapünaa ka'ikalüirua tüü, nu'ttotooloin Teudas sünain aküjaa süchikü laülawaa saa'u wayuu. Je nünainmüin, ekerotsü maa aka 400 wayuu. O'utüna aa'inchi nia, je tü nümaajatkalüirua, a'walakajaasü, sümotoloo sümakalaka tü kasa naa'inrakat.

³⁷ Je mapa süchikije'eyaa, mataaja'a Judas, chi Galileaje'ewaikai, su'unnaa süka'iya süshaja'annüin sünülia tü wayuukalüirua süpüshua'a. Kojuyataaja'a wayuu nümaajana chiija'a. Ouktataaja'a chiija'a, mataaja'a aka a'walakajaataasüja'aya tü nümaajatkalüirua, sümotoloo sümakalaka süpüshua'a tü kasa naa'inrakat paala.

³⁸ Tamüinjatkalaka wane kasa jümüin: Ket-tee na wayuukana. Nnojo jipettüin naya. Müleka sünainjeejatüle ne'e wayuu tü jülüjakat naa'in naa'inreein otta tü na'yataakat anain, aja'laja'alaajeerü ne'e.

³⁹ Akaajasa'a müleka nünainjeejatüle shia Maleiwa, nnojoloja'a süpüla jiyunküinjatüin ju-

juichajüin shia. Jalia ne'e jia, jütka'alaa nümaa Maleiwakai.

⁴⁰ Naapaakalaka süchikü tü nümakat namüin. Neenajitkalaka na Aluwataaushikana nachukua'a. Süchikijee na'yaajirüin naya, namüshii naya sünnain nnojoliinjanain ayatüin sünnain aashajawaa nüchikü Jesús. Je najütakalaka nachikü.

⁴¹ Na Aluwataaushikana, ojuittüshii nama'anajee na laülaayuukana sünnain talatüin ma'i naa'in. Mayaainje'e müliain ma'i naa'in sünnainjee tü aküjaakat nüchikü Jesús, natüjaa aa'uchi Maleiwakai sünnain talatüin namaa sünnainjee tü naa'inrakat.

⁴² Je meinshi, sulu'upünaa tü a'waajüleekat Maleiwa otta sulu'upünaa nepia na anoujashikana, ayatshii waneepia sünnain ekirajaa otta aküjaa nüchikü Jesús, chi Nüneekajalakai Maleiwa.

6

Aneekünüshii akaratshishii wayuu süpüla wane a'yatawaa sünnain akaalinjaa na Aluwataaushikana

¹ Je so'u tia ka'ikalüirua, maa aka sükojuyalaain ma'i tü anoujasükalüirua, ako'omüinraasü tü wayuu müliasükalüirua aapünawaikat amüin tü kasa cho'ujaakat sümüin. Je tü aashajaasükalüirua pütchi griego, ayoojooshii naya soo'omüin tü waneerua aashajaasükalüirua pütchi hebreo, saalinjee nnojolüin süsülajünawalin amüin tü neiyeyuusekat eekai ouktüin su'wayuuse

maa aka sūsulajünawalin amüin tü waneeirua aashajaasükalüirua hebreo.

² Je na polookana piammüin Aluwataaushikana, nokotchojooin tü anoujasükalüirua süpüshua'a sünain namüin sümüin: “Suulia woo'ula'alaain suulia aküjaa nünüiki Maleiwakai, nnojotsü süpüla ayateein wajapulu'uin tü ottonojookat sümüin wayuu müliasü.

³ Shia anaka, wawalayuwaa, müleka jüneeküle ja'akajee wane akaratshishii tooloyuu eekai ji'rüin sünain pansaain nakuaippa je sünain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'uirua je eekai nayaawatüin saa'u sükuaippa wane kasa süpüla walate'erüinjatüin najapulu'umüin tü a'yatawaakat, tü ottonojookat kasa sümüin wayuu müliasü.

⁴ Je sükajee tia, wayakana, ayateena sünain wa'yataain waneepia sünain aashajawaa nümaa Maleiwakai je sünain aküjaa nünüikü waneepia sümüin wayuu”.

⁵ Je tü anoujasükalüirua süpüshua'a, saapaain tü namakat sümüin. Je süneekakalaka joo Esteban, wane wayuu kanoulashantashi sünain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u. Oo'ulaka na na'atakanainnua, nia Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, oo'ulaka Nicolás. Je Nicolás, cheje'ewai nia sulu'u tü pueulokat Antioquía, ekerotshi paala sünainmüin tü akuaippaa nakuaippakat na judíokana nümüin chi Maleiwakai.

⁶ Je nantinnakalaka joo na wayuukana nanainmüin na Aluwataaushikana. Je na

Aluwataaushikana, aashajaashii joo naa'uirua nümüin Maleiwakai sünain ne'itaain najapü naa'u shiyaawase ne'itaain najapulu'u tü na'yataainjatkat anain.

⁷ Eesü kojuya wayuu aapaakat nünüikü Maleiwakai. Ako'omüinraashii ma'i na anoujashikana nünain Jesucristo cha'aya Jerusalén. Je eesü kojuya no'ulukuku na sacerdote judíokana eekai naapaain tü anoujaakat.

Esteban, sa'alainpalashi wane wayuuirua

⁸ Je Esteban, anashi ma'i Maleiwakai nümüin otta naapüin pülää nümüin. Naainjakalaka Esteban watta saalin kasa sa'aka tü wayuukalüirua, kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa otta tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain.

⁹ Nayasa'a wane wayuunnua sulujuna wane ekirajülee tü judíokalüirua, tü kanüliakat “Eki-rajülee na Piuuna Ajütüüshikana Achikü”, namaa wane wayuunnua sulu'ujeejana tü pueulokalüirua Cirene otta Alejandría otta waneen-nua sulu'ujeejana tü mmakalüirua Cilicia otta Asia, aa'ayajiraashii nümaa Esteban.

¹⁰ Akatsa'a isain nachikü eejiraainjanain naya nümaa Esteban süka nütüjain ma'i noulia sükajee nükaalinjain nia chi Naa'inkai Maleiwa.

¹¹ Shiasa'a naainjala, nayalajakalaka wane wayuuirua süpüla süküjainjatüin sa'alain sünain mojuyaain nünüiki Esteban sütüma, nüliajatü Moisés otta Maleiwakai.

¹² Je nakajee na yaloushikana, nashüküjakalaka noo'omüin Esteban tü wayuukalüirua, na laülaayuushiikana naa'u

na judiokana otta na karalouktamaajanakana. Nayasa'a naainnua, nashutakalaka naa'u Esteban sünain nasirüle'einya nia otta nantirüin nia nama'anamüin na laülaayuu sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín.

¹³ Nantitkalaka wane wayuuiruaya mojuyaakat o'upala naashin, nünüikü Esteban. Müshii naya:

—Wayuukai chii, meemerüinsai sünain mojuu anüikü süliajatü tü miichi akataluushikat nütüma Maleiwa süpüla a'waajiaa nia otta süliajatü tü nuluwataakat anain Maleiwa, tü nüshajakat paala Moisés sümüin wayuu.

¹⁴ Waapüin nünüikü sünain yootüin nia süchikü sünain nujuichajüinjatüin Jesús, chi Nazaretje'ewaikai, tü a'waajüleekat otta sünain nu'wanajaainjatüin tü akuaippaa ni'itaakat paala Moisés wapüleerua.

¹⁵ Nayasa'a na laülaayuukana otta napüshua'a na eejanakana joyojoyolüin, sünain nananajataain Esteban, ne'rakalaka sünain ja'yain nu'upünaautejee een Maleiwakai nümaa, süka mataalain aka nu'upünaa wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai.

7

Nünüiki Esteban shi'ipajee tü alawaa münakat nüchiki

¹ Niasa'a chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nümakalaka nüümüin Esteban:

—¿Shiimainjasa'aya tü münakat tamüin püchikü?

² Nüsouktakalaka Esteban:

—Wa'lemüinyuu otta jiakana taatakanain-nuaa, jaapaja tü tamüinjatkat jümüin. Paala nūmaiwa, chi Maleiwa anashantashikai ma'i, ee'iyataashi nümüin chi watuushikai Abraham. Ee'iyataashi nia nümüin chaiwa'aya nia kepiain sulu'u tü mmakat Mesopotamia, nnojoliwa'aya nu'unüin sulu'umüin tü pueulokat Harán süpüla kepiaa sulu'u.

³ Müshi nia nümüin: “Pu'una sulu'ujee tü puumainkat otta nama'anajee na kasakana pünain. Pu'una sulu'umüin tü mma tee'iyateetkat pümüin”.

⁴ Niasa'a Abraham, nujuittakalaka sulu'ujee tü mmakat Caldea, o'unüin nia kepiain sulu'umüin tü pueulokat Harán. Je yala mapa, ouktakalaka chi nüshikai. Niasa'a Maleiwakai nümüin Abraham, nüntitkalaka nia sulu'ujee tia mmakat sulu'umüin tü mma anuu kalu'uin waya maa'ulu yaa.

⁵ Akaisa nnojolin naapüin amüin nia mma jo'uuchonyaakaije'e süpüla nuumainyüü, shiasa pansaain nünüikü nümüin sünain naapüttateerüin shia nümüin süpüla shiainjatüin nüpünalain napüla na nüikeyuukana, mayaa'inje'e machoin nia so'u ka'ikat tia.

⁶ “Otta nümüshi nia Maleiwakai sünain kepiainjatüin tü nuu'uliwo'ukat sulu'u mma naata koumainshi, sa'aka wayuu naata noulia, otta sünain shipiuunaseinjanain naya sümaa müliainjatüin ma'i naa'in atümaa so'u 400 juya.

⁷ Nümaleeshia nia Maleiwakai sünain süsalainjatüin nütüma tü wayuukalüirua kepiuunaseetkat nayairua, otta sünain nojuittenain

süchikijee süpüla naa'inrüinjatüin kasa nümüin Maleiwakai sulu'u tü mmakat, tü kasa kojutkat aka nia natüma.

⁸ “Je sünaain ni'itaain Maleiwakai wane pütchi nüpüla Abraham otta na nüikeyuukana sünaain naa'inrüinjatüin kasa anasü namüin, ni'itaain wane akuaippaa napüleerua, shiyaawase naapaain tü pütchikat, shia tü shi'yotoonüinjatüin süpüshi nata na toolyuukana. Müshijese'e ni'yotooin Abraham nüta Isaac, chi nüchonkai, nikeraajapa tü mekiisatkat ka'i süchikijee jemelin nia. Maja'a aka nütüma Isaac nümüin Jacob, chi nüchonkai, otta Jacob namüin na polookana piammüin nüchooin, na wekiishiikana sujuittakana anainjee tü polookat piammüin shi'ipapa'a nuu'uliwo'u Israel.

⁹ “Shiasa'a naainjala na nüchooinkana Jacob, na watuushinuukana, sütümajee na'ürülaain noo'omüin José chi nawalakai, noikkakalaka nia süpüla amaanaa chamüin sulu'umüin tü mmakat Egipto. Je Maleiwakai, eejachi nia nümaa José.

¹⁰ Niyu'lüin nia suulia nüümüliala otta naapa amüinchi nia atüjaa. Otta nia, anajüshi José nütüma no'ulu'u chi Faraónkai aluwataashikai sulu'u tü mmakat Egipto, chi anii e'itaain José na'ato'ujee süpüla aluwatawaa wanaa nümaa sulu'u tü mmakat Egipto otta ni'itaain najapululu'u tü kasa eekat nipialu'u.

¹¹ “Ee müsüja'a mapa sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Egipto otta sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Canaán jamü sümaa

müliaa. Je na watuushinuukana, nnojotsü kasain ein nama'ana nekajatkat.

¹² Shiasa'a naapapa süchikü Jacob sünain ein eküülü sulu'u Egipto, näjütakalaka chamüin na nüchooinkana süpüla ayalajaa eküülü sulu'ujee Egipto. Shiayülaja'a ne'e palajatkat nakua tüü chamüin.

¹³ Sümaa tü chiiruajatkat nakua, aküjiraashi José nüchikü namüin na nuwalayuukana sünain niain nia chi nawalakai. Je sükajee tia, nütüjaa aa'ulu chi Faraónkai sünain jaralüin kapüshin José.

¹⁴ Je mapa süchikijee, José, nüsaajitkalaka Jacob, chi nüshikai, namaa na nüpüshikana süpüla nantinnajanain Egiptomüin. Eeshii naya napüshua'a akaratshi nekii ja'ralimüin wayuu.

¹⁵ Je sükajee tia, o'unüshi Jacob kepiain Egiptomüin. Ouktüshi yalaja'aya. Mataaja'a na nüchooinkana, na watuushinuukana, ouktüshii yala'aya.

¹⁶ Je mapa, e'ikünüshii naya sulu'umüin tü mmakat Siquem. Ojoitünüshii naya yala sulu'u tü amuuyuu niyalajakat paala Abraham süka neerü noulia na nüchooinkana Hamor cha'aya Siquem.

¹⁷ “Je sülü'ütpa süpüla shikeraajüin tü nümakat Maleiwakai paala nümüin Abraham süka wane nünüikü pansaasü, oko'omüinraasü ma'i tü nuu'uliwo'ukat Israel cha'aya sulu'u Egipto.

¹⁸ Je so'u tia ka'ikalüirua, o'ttüshi süpüla aluwatawaa sulu'u Egipto wane laülaa jekechi. Je chii, nnojoishi antüin naa'u José, nnojoikalaka

ni'nnaajünüin José nütüma.

¹⁹ Shiasa'a naainjala laülaashikai chii, nüpümüinjakalaka naa'in na watuushinuukana sünain müliaatajüin naa'inrua nütüma. Nüsitshii naya sünain noo'ulaainjatüin anouipa'a tü nachoinkat eekai jo'uuin sünain toolyuuin süpüla ouktajatüin shiairua suulia wainmaawajüin naya.

²⁰ “Je su'unnaa ma'i tia, jemeishi Moisés. Otta nia, anashi ma'i no'ulu'u Maleiwakai. Eeshi Moisés nama'ana na kachoinkana nia so'u apünüin kashi.

²¹ Noo'ulaapa nia anouipa'a na kachoinkana sütümajee tü naa'inrakat chi Faraónkai, chi laülaashikai sulu'u Egipto, süntakalaka nünain tü nüchonkat. Je tüü, shipijakalaka nia maa aka naa'in wane eekai süchoin ma'i.

²² Je Moisés, ekirajünüshi sünain sütüjüin tü wayuu sulujutkat tü mmakat Egipto, wayuukalaka nia yalayatshi ma'i sümaa nünüikü otta sünain tü ni'yataainkat.

²³ “Shiasa'a süntapa nuuyase Moisés sünainmüin tü pienchikat shikii juya, süntakalaka o'una'iree nümüin nama'anamüin na nüpüshikana, na nuu'uliwo'ukana Israel wanaa nümaa. Je nu'unakalaka.

²⁴ Je wanaa sümaa yaain nia na'aka, ni'rüin müliaatajüin wane no'ulukuku nayakana nütüma wane Egiptoje'ewai, nuwataakalaka naalin süpüla pasalaainjachin nia nütüma. Nu'utakalaka naa'in chi wayuukai nüsalajee.

²⁵ Tü jülüjakat naa'in Moisés, nayaawatüinjatüyaa aa'u na nüpüshikana

naajüin sünain niain nayu'laainjachin akajee nütüma Maleiwakai Egiptojee. Nnojotkalajasa nayaawatüin aa'u shia.

²⁶ “Shiasa'a waneemüin ka'ikat, ee-janakalaka piamashii no'ulukuku nayakana, na nuu'uliwo'ukana Israel, atka'alaain nüpüla. Nüchiajaakalaka naya sünain nümüin namüin: ‘Wa'lemüinyuwa, ¿jamüshiikai jia müliaatajiraakalaka jaa'in jütüma? Aashin jiajiraayaain ne'e’.

²⁷ Niasa'a chi müliaatajüshikai atüma naa'in chi wanee, nüjünaakalaka nüchikü Moisés sünain nümüin nümüin: ‘¿Jaraisa'a joo ke'inaajalaka pia süpüla aluwatawaa waa'u otta süpüla ekeraajaa wakuai?'

²⁸ ¿Pu'uteetaale aa'in joo taya, maa aka pu'utüin naa'in so'ukalinka chi wayuu Egiptoje'ewaikai?'

²⁹ Niasa'a Moisés, wanaa sümaa nütüjaain saa'u tü nüchikükat sünain su'walakajaain sainküin wayuu, nu'luwataakalaka yalejee. O'unüshi nia wattamüin sulu'umüin tü mmakat Madián. Je yala, kepiashi nia sa'aka wayuu naata nuulia, sulu'u naata koumainshi, eejachire nia kachooin piamashii wayuu tooloyuu.

³⁰ “Sülatapa pienchi shikii juya süchikijee tü alatakat paala, ee'iyataashi wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nümüin Moisés cha'aya isashiipa'a eekai tü uuchi kanüliakat Sinaí. Ee'iyataashi nia nümüin sa'aka nuchuwala wane wunu'u chuwatshi ma'i.

³¹ Niasa'a Moisés, aponojoosü naa'in sütüma tü kasa ni'rakat. Shiasa'a wanaa sümaa

nürütkaainjachin süpüla nünalüinjatüin shia süma'anamüin, naapakalaka nünüikü chi Maleiwakai sa'akajee tü ni'rakat. Müsü nümüin:

³² 'Taya chi Namaleiwasekai na putuushikanainnuu. Taya Nümaleiwasekai Abraham, Isaac otta Jacob'. Niasa'a Moisés, kutkutta'atshi ne'e sütüma mmoluu. Nnojoire'aja'a niirakaweeyaain nümüin chi Maleiwakai.

³³ Je nümakalaka chi Maleiwakai nümüin: '¡Paakajaa püsapaatse su'uyaawa kojutüin taya pütüma! Süka jamüin, tü mma eere pia sha'watüin, pülasü süka aniin taya sulu'u.

³⁴ Te'rüin waneepia tü namülialakat na tapüshikana chakana sulu'u tü mmakat Egipto. Taapüin waneepia na'letüinya. Ashakatüshijese'e taya süpüla tayu'lüinjanain naya chejee. Je joolu'u, jalaichi tamüin taluwataaiwa pia Egiptomüin'."

³⁵ Ayatshia Esteban sünain aashajawaa sümüin tü laülaayuukalüirua:

—Moiséskai chii, chi anii najütaainka amaa paala sünain namüin nümüin: "¿Jaraisa'a joo ke'inaajalaka pia süpüla aluwatawaa waa'u otta süpüla ekeraajaa wakuaippa?", nia neenajaka Maleiwakai nukajee wane aapiee sa'akapünaa nuchuwala wane wunu'u chuwatshi ma'i. Neenajüin süpüla nuluwatawaa Egiptomüin sünain laülawaa naa'u otta sünain ayu'laa naya Egiptojee sa'akajee namüliala.

³⁶ Chiyaalai, nia ayu'tka naya süchikijee naa'inrüin watta saalin kasa, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa otta tü kasa

nii'yatakak akajee nüpülain. Naa'inrüin tüü cha'aya sulu'u tü mmakat Egipto, cha'aya eekai tü palaa kanüliakat Palaa Ishosü otta so'u pienchi shikii juya eepünaajanale naya waraittün sainküinpünaa tü isashiikat.

³⁷ “Moiséskai chii, nia chi makai namüin na watuushinuukana: ‘Maleiwakai, chi Jümaleiwasekai, ni'itaajeechi ja'akajee jiakana wane wayuu nünüikimaajachinjachi jümüin maa aka ni'itaain taya joolu'u. Joonoo sümaa süpüshua'a tü nümüinjatkat jümüin’.

³⁸ Moiséskai chii, nia eejachika namaa na watuushinuukana sünain jutkataa cha'aya isashiipa'a eekai tü uuchi kanüliakat Sinaí. Nia aashajaanaka amaa palajana so'u ka'ikat tia, nütüma chi aapiee nüma'anajeejachikai Maleiwa, nüntiraakat o'u nümaa saa'u tü uuchikat. Je yalejee, nüshakatapa, nüküjainjatüin shia sümüin tü wayuukalüirua. Nia aapünaka amüin tü nünüikukat Maleiwa nütüma süpüla nülatirüinjatüin shia wamüin süpüla katüinjatüin wo'u sütüma.

³⁹ “Akatsa'a nnojolüin jüüjüweein na watuushinuukana nümüin, nayouktajaa amaachi ma'i nia. Ale'ejaweesü ma'i naa'in nachukua'a Egiptomüin.

⁴⁰ Süka kama'ain Moisés saa'u tü uuchikat, müshii naya nümüin Aarón: ‘Paainja wamüin wane su'uyaakua kasa süpüla wamaleiwasee, tü o'unirajatkat waya. Süka jamüin, chi Moisés ayu'tkai waya Egiptojee, nnojotsü watüjaa aa'u kasain alatüin nümüin’.

⁴¹ Je naainjakalaka su'uyaakua paa'a süpüla

namaleiwaseyawaa. No'utakalaka saa'in
mürüt süpüla naapüin sümüin, na'waajia shia.
Emi'ijaashii naya saa'u tü kasa naainjakat.

⁴² Je sütümajee tüü, ayakalaashi Maleiwakai
noulia. Niyүүлajüin naya sünain na'waajüin tü
jolotsükalüirua süpüla ne'rüinjatüin tü müliaa
saapeetkat namüin. Müshi'isa Maleiwakai
sulu'u tü karaloukta kalu'ukat tü nashajakat na
nünükimaajanakana:

'Jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, wanaa sümaa
chajanainkain jia waraittüin pienchi shikii
juya sainküinpünaa tü isashiikat,
¿ju'uta aa'inrü mürüt tamüin otta
ju'waajüinka taya?

⁴³ Mataasükai shiakai jülü'üjaakuu jümüin tü
miichi ju'waajiakat chi jümaleiwaseyaa
kanüliakai Moloc
otta nu'uyaakua chi jolotshi
jümaleiwaseyaashikai, chi jolotshi
kanüliakai Refán,
na anaa jaainjüin süpüla ju'waajaa.

Sünainjee tia, tajuittireena jia sulu'ujee juumain,
je tajünaweena jia chejeeru'u sünain tü
pueulokat Babilonia',
nümakalaka Maleiwakai namüin.

⁴⁴ “Chaiwa'aya na watuushikana
sainküinpünaa tü isashiikat, Moisés, naainjirüin
naya wane miichi na'waajainjatü Maleiwakai.
Naainjain shia sulu'u tü sükuaiippa nii'iyatakat
Maleiwakai nümüin Moisés shiainjatüin
saainjain. Je yala sulu'u, nanaajaain tü ipa
ashajünakat anain paala tü pütchi e'itaanakat
nütüma Maleiwakai napüla. Nalü'üjaakuu

namüsü tü miichikat eepünaale naya cha'aya sainküin tü isashiikat.

⁴⁵ Ouktapa naya yala isashiipa'a, apütünüsü tü miichikat napüla na nachooinkana. Je nalü'üjüin shia namaa nekerotpa nümaa Josué sulu'umüin tü mma nasünaakat suulia tü wane wayuukalüirua, na anaa niipiijaain Maleiwakai napüleerua. Je tü miichikat, ayatsia nama'ana sünaainmüinre'eya nüka'iya David.

⁴⁶ “Chi laülaashikai David, anashiishi nümüin Maleiwakai. Je nia, nüchüntünyaaje'e nümüin Maleiwakai niainjachin niakai aainjüin wane miichi nümüin eekai jimatüinjatün, süpüla a'waajiaa Maleiwakai, chi Nümaleiwasekai chi watuushikai Jacob.

⁴⁷ Niakaijasa akumajirirüin shia Salomón, chi nüchonka'iya ne'e David. Tü miichikat, shia wane miichi miyo'u aainjuushi süka ipa.

⁴⁸ Shiajasa nnojolinja'a kepiain chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i sulu'u miichi saainjanain wayuu. Maa aka nümakat Maleiwakai nuwar-alu'upünaa chi nünüikimaajachikai:

⁴⁹ ‘Tü sirumakat shia teinaseka süpüla aluwatawaa
otta tü mmakat shia süpülajanaka'aya
too'ui.

¿Kasa wayuu miichi tü jaainjeetkat tapüla?',
müshi Maleiwakai.

‘¿Jaraleerü miichi tia teameraainjatkat alu'u

⁵⁰ sünaain tayain kaainjanain tü kasakat
süpüshua'a?' ”

⁵¹ Ayatshia Esteban sünaain aashajawaa
sümüin tü laülaayuukalüirua:

—Otta jiakana, wayuu iche aa'inchii jia. Müshijese'e saa'in wayuu manoulasat süka nnojolüin jaa'a jümüin sümüin nünüikü Maleiwa otta nnojolüin joonoin sümaa. Jiyouktüin tü naa'inreekat chi Naa'inkai Maleiwa. Müshi'iya aka ne'e jia naa'in na jutuushinuukanainnua paala sümaiwa.

⁵² Nnojoiishi eeichin wane na'akajee na nünüikimaajanakana Maleiwa eekai nnojolin müliain natüma na jutuushikana. No'uta aa'inna na eekai naküjain süpülainpüshi nüntüin chi Nüchepchiakai Maleiwa, chi aa'inrakai nümüin waneepia tü nüchekakat, chi anii jaapüinkain ekii sünain ju'utirüin naa'in.

⁵³ Mayaainje'e saapuushin jümüin nakajee na aapieekana tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, nnojotsü kasajatüyaain jümüin.

O'utüna aa'inchi Esteban

⁵⁴ Shiasa'a naapapa tü nümakat Esteban namüin, üttüsü ma'i naa'in otta jashichishii ma'i naya nümüin.

⁵⁵ Je Esteban, sütüma niain katsüin chi Naa'inkai Maleiwa naa'u otta sünain chain chüntüin no'u iipünaamüin, ni'rakalaka chi Maleiwakai sünain anashantain ma'i nia otta Jesús sha'watüin nikialu'ujee Maleiwakai.

⁵⁶ Nümakalaka namüin na wayuukana:

—¡Jiirakaa! Te'rüin jutatüin tü sirumakat otta chi Shipayakai Wayuu sha'watüin nikialu'ujee Maleiwa sünain laülawaa na'ato'ujee.

⁵⁷ Nayasa'a nayakana, mache'eyaakalaka naya suulia tü nümakat namüin. Sünain na'waatüin,

nawanaajaakalaka noo'omüin Esteban sünain nasaapünaajaain nümaa.

⁵⁸ Nayu'tkalaka nia anooipa'amüin suulia tü pueulokat eere nia na'ina'alüin süka ipa. Je na wayuu aküjashiikana ma'i nüchikü, naakajaain nashe'in süpüla na'ina'alüin nia, yaakalaka shia napütüin nüpüla wane jima'ai kanülüashi Saulo.

⁵⁹ Je Esteban sünain yaain nü'ina'annüin süka ipa, aashajaashi nümüin Jesús. Müshi nia: “Senyotkalee Jesús, paapaa taa'in”.

⁶⁰ Nujutuukalaka süka nüsapain mmolu'u sünain nu'waatüin emetut: “Senyotkalee, nnojo kachipünaain paa'in namüin na wayuukana tü naa'inrakat taka”. Je süchikijee nümüin tüü, ouktakalaka nia.

8

Müliaatajüshii na anoujashiikana atümaa je a'walakajaashii naya

¹ Je eejaittaala Saulo sünain “Anashi müleka nu'utünüle aa'in” sünain maa nümüin Esteban. Je so'uya ne'e ka'ikat tia, saa'innakalaka wane müliaatajaa aa'in namüin na anoujashiikana chajanakana Jerusalén natüma na judío manoujainsaliikana. Na'walakajaakalaka joo napüshua'ale'eya shi'ipa tü mmakat Judea otta Samaria. Naya'ala ne'e apüta'alaaka, na Aluwataaushikana cha'aya Jerusalén.

² Je wane wayuunnua keisalajüshii sümüin nakuaippa nu'upala Maleiwakai, nojoitüin joo Esteban sünain wattain saalin ne'ira nüchiirua.

³ Yaakajasa'a Saulo sümaa naja'laje'ereein ma'i na anoujashiikana. Ekerojotaashi nia sulu'u

nepia wane'ewai nakua sünain najaraijüin naya sulu'ujee süpüla nüpüreesajirüinjanain naya, maa aka tooloyuu otta jieyuu.

Eeshii na wayuu eekai naapaain tü nüchikükat Jesús cha'aya Samaria

⁴ Nayasa'a na a'walakajaakana paala, aküjashii naya tü pütchi nüchikümaajtkat Jesús eepünaaleje naya.

⁵ O'unaka'iya Felipe chai nukua sulu'umüin tü pueulo miyo'usükat sulu'u Samaria, je yala nüküja achikichi chi Cristokai sümüin tü wayuukalüirua.

⁶ Je na wayuukana, naapajapa tü nümakat Felipe namüin otta ne'rapa tü kasa naa'inrakat Felipe nütüma Maleiwakai, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakat aka nüpülain, kache'ejüshii ma'i naya napüshua'a süpüla tü naashajaakat achikü namaa.

⁷ Eesü kojuya wayuu kale'eru'usü yolujaa, ayu'laasü shia nale'eru'ujee. Ayu'laajüsü sünain kookotajüin. Otta eesü kojuya wayuu anakat nütüma, türa eekai ouktüin süsa'a sümaa türa eekai masa'ain.

⁸ Eekalaka ma'i saa'in wane miyo'u talataa sulu'u tia pueulokat.

⁹ Je yala eeshi wane wayuu kanüliashi Simón. Je nia, wane wayuu ouutshi, chajachijese'e nia sulu'u tia pueulokat sünain na'alainpalajüin tü wayuukalüirua chajtkat sulu'u Samaria. Je sümüin tü wayuukalüirua, a'waataashi ma'i nia nulu'ujiraa sünain nülanaain suulia tü waneerua wayuukalüirua naashin.

¹⁰ Napüshua'ale'eya na wayuukana, makat aka wayuu eekai müliain nanainmüinre'eya na wayuu eekai anapülin, kache'ejüshii ma'i süpüla tü nümakat namüin. Otta majataashii naya nümüin: "Nia'a chii, chi 'Nüpülainmaajachi Maleiwa' münakai".

¹¹ Oonooshii naya sümaa tü nümakat namüin süka kakaliainain naya sünain na'alainpalakuu nümüin naya süka tü kasa naa'inrakat süka tü outsüü eekat nüma'ana.

¹² Shiasa'a wanaa sümaa nanoujain nümüin Felipe tü pütchi anasukat nüküjakat namüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa otta nüchikü chi wayuukai kanüliakai Jesucristo, nawoutisaajitkalaka, makana aka wayuu tooloyuu otta wayuu jieyuu.

¹³ Otta anoujashi chi Simónka'iya sümaa nuwoutisaajirale'einya. Je süchikijee, nümaakuu nümüshi joo nia Felipe eepünaale nia, ainku'uwaisejese'e ma'i naa'in eepünaale ni'rüin Felipe sünain naa'inrüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakat aka nüpülain.

¹⁴ Nayasa'a na Aluwataaushikana chajanakana Jerusalén, naapapa nachikü na wayuu chajanakana Samaria sünain nanoujain sünain tü nünüikukat chi Maleiwakai, najütüin Pedro nümaa Juan chamüin nanainmüin.

¹⁵ Nantapa chamüin, aashajaashii naya nümaa chi Maleiwakai naa'u na anoujashiikana süpüla nüntajachin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in wane'ewai nakua,

16 süka mantüinyüli'inya nia sulu'umüin naa'inrua. Shia eeka ne'e, woutiisain naya saa'u nünülia chi Senyotkai Jesús.

17 Je Pedro nümaa Juan, ne'itaakalaka najapü naa'uirua shiyaawase nachuntüin süpüla nikerolüinjachin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua na wayuukana. Nikerotkalaja'ayaka sulu'umüin naa'inrua.

18 Ni'rapa Simón sünain nikerolüin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua na anoujashiikana sükajee ne'itaain najapü na Aluwataaushikana naa'uirua, nüküjakalaka süchikü neerü namüin

19 sünain nümüin:

—Iche'era tamüin türa pülaa jüma'anakat tama'anaiwa wanaa jümaa süpüla nikerolüinjachi'inya chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua na wayuu eekai te'itaain tajapü naa'uirua, maa aka jütüma.

20 Nümakalaka Pedro nümüin:

—¡Amülouijiraa pümata nümaa Yolujaakai sümaa tü pünneetsekat saa'u suwataain piki-iru'umüin piyalajeein tü kasa nüsülajakat Maleiwakai wamüin, tü wainkakat aka waa'inrüin kasa eekai müin aka tüü!

21 Nnojoishi pia eenjachin apashii sünain tü a'yatawaakat süka wayuuin pia nnojoishi pansaain aa'in nu'upala chi Maleiwakai.

22 Puu'ulaa suulia türa paainjalakat otta puchunta nümüin chi Maleiwakai kama'ache mototoojeerüle naa'in pümüin saashajaala paa'in.

23 Te'rüin tü pükuaippakat sünain ayatüin sünain mojuin ma'i shia. Nülerajüin ma'i chi

Maleiwakai akuaippaa eekai müin aka türa. Piakai, müshi isakai püchikü sünain puu'ulaain suulia paainjala.

²⁴ Niasa'a Simón, nümakalaka:

—Jaashajaa jiakana nümaa chi Maleiwakai taa'u suulia sülanüin tamüin tü kasa mojusü jümakat tamüin.

²⁵ Je mapa Pedro nümaa Juan, süchikijee naküjain süchikü tü kasa ne'rakat namaaiwa'aya Jesús otta naküjain nünüikü chi Maleiwakai, ale'ejüshii naya Jerusalénmüin nachukua'a. Je nakua'ata, naküja achiküt tü pütchi anasükat nüchikü Jesús chi O'tte'erüikai sulu'upünaa wainma pueulochen sulu'u tü mmakat Samaria.

Felipe nümaa chi wayuu cheje'ewaikai Etiopía

²⁶ Shiasa'a mapa, süchikijee tüü, nümakalaka wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nüümüin Felipe: “¡Pümayawaata! Pu'una uuchimüin pukua sulu'upünaa süpüna Jerusalén chawatkat sünainmüin tü pueulokat Gaza, tü wopu alatakat eere maa'inyatuulin mmakat”.

²⁷ Amayawaaja'a nüümüin Felipe. O'unüshi nia. Shiasa'a sulu'upünaa tü wopukat, nülatirakalaka nia wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü mmakat Etiopía. Wayuu kajapulu'ushi wane miyo'u a'yatawaa, süpü'üyashi suwashirüin Candace, tü aluwataasükat sulu'u Etiopía. Otta nia, wayuu akapajuushi. O'unüshi paala Jerusalénmüin sünain a'waajaa Maleiwakai su'uyaawa kojutüin nia nütüma.

28 Ale'ejüşhichikalaka nia chai nukua nu-mainpa'amüin süchikijee a'waajaakat, joy-otojo'olüin sulu'u wane kareeta ne'ejenasü sünain aashaje'eraa tü ashajuushikat nütüma Isaías, chi nünüikimaajachikai Maleiwa.

29 Niasa'a chi Naa'inkai Maleiwa, nümakalaka nümüin Felipe: “Pülü'üla süchiirua tia kareetakat sa'ato'uiwa pia”.

30 Nuwataakalaka süchiirua sünain nürütkaain sünainmüin. Shiasa'a wanaa sümaa yaain nüntüin nüma'anamüin chi wayuukai, naapakalaka sünain shiain naashaje'erüin tü ashajuushikat nütüma Isaías. Nüsakitkalaka nia:

—¿Eesüya piyaawata aa'u türa paashaje'etkat?

31 Je chi wayuukai, nüsouktakalaka ni'ipajee:

—¿Jamakuaippalüinjatü süpüla tayaawatüin saa'u, nnojolire ein wane wayuu aküjainjachikai tamüin sünain jamalu'ulüin?

Je nuchuntakalaka nümüin Felipe süpüla no'otooinjachin otta nüikkalaaainjachin na'ato'u.

32 Tü shi'ipakat tü ashajuushi naashaje'erakat, shia tü makat mayaa:

“O'uninnüshi nia süpüla o'utünaa aa'in maa aka nu'uninnakai wane anneerü sulu'umüin tü aüjaaleekat süpüla o'utünaa aa'in.

Maa aka naa'in wane anneerü ma'yalajüin najapulu'u chi aüjakai noi, müshia niakai, nnojoshi asouktüin naa'ujiraa namüin na o'utakana naa'in.

33 Müliashi nia atümaa süka mojutüin amüinyüü, otta awalaajüşhia ne'e atümaa maainjaloule.

Nnojoire'aja'a jaraleechin müin: 'Shiayaain nuu'uliwo'u türairua', müin nümüin süka nu'utünatüjülin aa'in maalü yaa saa'ujee mmakat”.

³⁴ Niasa'a joo chi wayuukai nümakalaka nümüin Felipe:

—Püküja tamüin jaman, ¿jarai nüshajaka achikü chi nünüikimaajachikai Maleiwa, nüchiküjiraa niakai, nüchikütaapa wane naata?

³⁵ Nüsouktakalaka Felipe nümüin:

—Niasa saashajaaka achikü Jesús.

Je nu'ttakalaka sulu'uje'eya ne'e tü shi'ipakat tü ashajuushi sulu'ukat tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain aküjaa nümüin tü pütchi anasükat nüchikü Jesús chi O'tte'erüikai.

³⁶ Shiasa'a mapa, nalatakalaka sü'ütpünaa wane mma eere eejatüin wane wüin. Nümakalaka chi wayuukai nümüin Felipe:

—Anu'usa wane wüin, ¿eesü wane kasa nnojotka woutiiseein aa'ujee taya?

³⁷ Je nüsouktakalaka Felipe nümüin:

—Eeshi pia süpüla woutiisüin müleka pünoujüle süka paa'in shiimain.

Nümakalaka nümüin Felipe:

—Tanoujain sünain niain Jesucristo Nüchoin Maleiwa.

³⁸ Nüsha'wale'eritkalaka tü kareetakat. Nashakanuwaakalaka piamale'e eemüin tü wüinkat. Je nuwoutisaajakalaka nia Felipe.

³⁹ Shiasa'a wanaa sümaa nayu'lain shirokujee tü wüinkat, aapünaajaanala'a münüshi Felipe nütüma chi Naa'inkai Maleiwa nüma'anajee chi

wayuukai. Nnojo'iraa nümakalaka ni'rüin nia yalejee. Ayatakaijasa'a o'unüin chi wayuukai ee'ewaire nia sünain talatashantain ma'i naa'in.

⁴⁰ Je chajaittaasa'a Felipe sulu'u tü pueulokat Azoto. Je yalejee, nu'unanajakalaka sulu'upünaa wane'ewai sukua tü pueulokalüirua sünain aküjaa nüchikü chi O'tte'erüikai, antatataalain sulu'umüin tü pueulokat Cesarea.

9

Anoujalaa müshi Saulo nünain Jesús

¹ Je süma'inru'u tü waraittün Felipe sünain aküjaa nüchikü Jesús, ayatshia Saulo sünain nu'utein saa'in tü anoujasükalüirua nünain chi Senyotkai. Müshijese'e nia o'unüin nünainmüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana süpüla taashinjachin nia sünain olojoo süchiirua tü anoujasükalüirua.

² Achuntüshijese'e nia nümün wane karalouktairua namünjatü na laülaashiikana sulu'ukana wane'ewai sukua tü ekirajüleekat na judiókana cha'aya sulu'u tü pueulokat Damasco. Müsü pütchi sulu'ukat tü karalouktakat wane'ewai sukua: “Eesü süpüla nüta'ülirün Saulo tü wayuukalüirua nüntakat anain cha'aya eekai sünoujain nünain Jesús, tü oo'ulakakalüirua tü akuaippaa kanüliakat 'Wopu Jeket' nünainjeejatkat. Nüta'ülireerü tia wayuukalüirua, maa aka toloyuu sümaa jieyuu, süpüla nüntirünjatün shia yaamün Jerusalénmüin süpüla püreesainjanain naya atümaa”.

³ Nu'unakalaka joo Saulo chamüin Damascomüin. Shiasa'a chamüin nülü'ülaapa süpüla nüntüin Damascomüin, sootolo'ola sümakalaka wane luusa chejeejatü sirumalu'ujee sünain pasanainjaain nia süchiki.

⁴ Nu'tpünajaakalaka Saulo mmolu'u sünain naapüin wane pütchi müsü yaa:

—Sauloo, ¿jamüshi taya pümüin, müliakalaka ma'i taa'in pütüma?

⁵ Nüsakitkalaka Saulo:

—¿Jarai pia, Laülaashikalee?

Süsouktakalaka tü pütchikat:

—Taya chi Jesús müliakai aa'in pütüma sünain pulojüin ma'i süchiirua tü wayuu tamaa-jatkalüirua.

⁶ Pütamawaata pikeroloiwa sulu'umüin tü pueulokat. Je yala aküjüneerü pümüin tü anakat süpüla paa'inrüin.

⁷ Je na nümaajanakana, ainkeusü ma'i naa'in je masouktüinpünaasalii süka naapüin wane pütchi sünain nnojolüin een ne'rüin wane wayuu.

⁸ Nütamaakalaka Saulo mmolu'ujee. Je wanaa sümaa neerulüin tü no'ukat, nnojotsü ni'rüin tü mmapa'akat. Aapaanüshijese'e nia süka najapü sünain najattünüin chamüin Damascomüin.

⁹ Makatakalaka nia cha'aya apünüin ka'i sünain ayatü'inya nia mo'upa'ain, sünain meküin je nnojolüin kasain nüsüin.

¹⁰ Cha'aya Damasco, kepiashi wane wayuu anoujashi, kanüliashi Ananías, je ni'rataalain naa'in chi Senyotkai sünain nümüin nümüin:

—Ananías.

Nūsouktakalaka Ananías ni'ipajee:

—Anii taya, Senyotkalee.

¹¹ Nūmakalaka Senyotkai nūmūin:

—Pu'unaata sulu'umūin tü kaaye kanūliakat Lotüsü. Je yala nipialu'u Judas, pūsakira nūnain wane wayuu kanūliashi Saulo cheje'ewai sulu'u tü pueulokat Tarso. Je nia maa'ulu, aashajaashi nūmaa Maleiwakai.

¹² Je ni'rataalain naa'in wane wayuu kanūliashi Ananías ekerolūin nūnainmūin sūnain ni'itaain najapū naa'u sūpūla ko'uinjachin nia nūchukua'a.

¹³ Nūsouktakalaka Ananías sūtūma tü mūnakat nūmūin:

—Senyotkalee, chi wayuukai, taapūin nūchikū sūtūma wayuu wainma sūnain wattain saalin kasa mojusū naa'inrakat namūin na wayuu anoujashiikana pūnain chakana sulu'u Jerusalén.

¹⁴ Je antūshi joolu'u nia yaamūin yaa sūnain laūlaashin natūma na laūlaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana sūpūla nūtaūjirūinjanain napūshua'ale'e na anoujakana pūnain, sūpūla nūpūreesajirūinjanain naya.

¹⁵ Je nūmakalaka ne'e Senyotkai nūmūin:

—¡Pu'unaata maala! Sūka jamūin, chisa wayuukai, taneekajala sūpūla naashajaainjachin tachikū sūmūin tü wayuu nnojotkalūirua judío'in, tü “gentile” mūnakalūirua, nama'ale'eya na aluwataashiikanairua saa'u je sūmūin tü nuu'uliwo'ukalūirua Israel sūma'aya'a.

16 Tee'iyateerü nümüin tü wattakat saalin müliaa ni'rüinjatkat sünainjee aküjaa tachikü.

17 Nu'unakalaka Ananías eemüin tü miichikat eere Saulo. Shiasa'a nikerotpa, nümakalaka nümüin sünain ni'itaain najapü naa'u:

—Tawala Sauloo, chi Senyotkai Jesús, chi ee'iyataakai pümüin sulu'u tü wopukot eepünaajachire pia, nuluwataain taya süpüla ko'uinjachin pia püchukua'a je süpüla niainjachin katsüin chi Naa'inkai Maleiwa paa'u.

18 Shiasa'a yaawalaja'aya, ojunuujaasü süpa'ajee no'u Saulo wane müsü aka saa'in soi jime. Je anakalaka tü no'ukat süchukua'a. Nütamaakalaka, woutiisakalaka nia.

19 Je süchikijee, nikakalaka. Atütülaasü naa'in süchukua'a. Je makatakalaka nia, so'u maa aka jera ka'i eera, namaa na anoujashiikana kepiakana cha'aya Damasco.

Saulo sünain aküjaa nüchikü Jesús sulu'u Damasco

20 Nnojoittaainja'a nia eekuu müin, o'ttomaatüshi sünain aküjaa, sulu'upünaa tü ekirajüleekat na judiókana, nüchikü Jesús sünain nia'inya Nüchoin chi Maleiwakai.

21 Nayasa'a napüshua'a na eejanakana sünain aapajaa tü nüküjalakat, ainkeusü ma'i naa'inrua sünain namajiraain: “¿Nnojoishiche niain chi aja'laje'ereepü'ükai wayuu cha'aya Jerusalén eekai sünoujain nünain chira naashajaakai ma'i achikü joolu'u? ¿Nnojoishi nia antüshin yaamüin süpüla nütaüjirünjatüin türa eekai yaain yaa süpüla nümaainjatüin Jerusalénmüin

püreesain nama'anamüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana?"

²² Je Saulo aashajaashi sümaa yalayalain ma'i naa'in je sünnain niyu'la niyu'la nümüin tü apansaaajakat nüchikü Jesús sünnain nia'inya chi Cristokai, Nüneekajalakai Maleiwa. Je na judío kepiashiikana Damasco, eetüjüttaayai jamüin nanüikü shi'ipajee tü nümakat.

Saulo, isashi noulia na o'uteekana naa'in

²³ Je mapa sülatapa kojuya ka'i, anajiraakalaka nanüikü na judíokana nikiirajee Saulo shii'iree no'utüin naa'in.

²⁴ Je Saulo naapa achiküt tü naa'inreekat na wayuukana nüka. So'uka'i je sa'wai, ko'ulujunayaa müsü wane'ewai sükua natüma so'u sükulaatse tü pueulokat shii'iree nüntüin ne'ipamüin süpüla no'utajachin naa'in.

²⁵ Shiasa'a sa'wai, na anoujashiikana, nashakatirakalaka nia sulu'u wane shaaula sulu'upünaa wane wentaana süpücho'umüin tü sükulaatsekat. Isaichikalaja'aka nia.

Saulo, aküjiraashi nüchikü Jesús wanaa namaa na Aluwataaushikana

²⁶ Je nüntapa Saulo Jerusalénmüin, kee'ireeyaatsü naa'in kotteen nia namaa na anoujashiikana chajanakana cha'aya, akanasa'a nnojolüin nanoujain sünnain nünoujashichipain. Mmolojokalaka naya napüshua'a neema süka ayatayaayüli'inya nia naashin sünnain olojoo nachii'rua.

²⁷ Je niakalaka o'unirüin nia Bernabé nanainmüin na Aluwataaushikana. Nüküjakalaka Bernabé namüin nüchikü Saulo

sünain ni'rüin chi Senyotkai sünain naashajaain chi Senyotkai nümaa sulu'u süpüna Damasco. Otta nüküjain namüin sünain nüküjüin Saulo nüchikü Jesús cha'aya Damasco sümaa yalalayashantain ma'i naa'in sünain aküjaa.

²⁸ Makatüichikalaja'aka Saulo yala Jerusalén. Namaakuu namüshi joo nia. Je aküjashi nia nüchikü chi Senyotkai sümaa yalalayain ma'i naa'in, eepünaale nia namaa.

²⁹ Otta aashajaashi nia nüchikü chi Senyotkai sünain naa'ayajiraain ma'i namaa na judío aashajaashiikana pütchi griego. Shiasa'a sünainjee tia, no'uteekalaka naa'in.

³⁰ Nayasa'a na anoujashiikana, natüjaapa saa'u tü aa'inneekat nüka Saulo, no'unirüin nia Cesareamüin, je yalejee najütüin nia chamüin Tarsomüin.

³¹ Jimatakalaka saa'in mmapa'akat namüin na anoujashiikana napüshua'a chajanakana sulu'u tü mmakalüirua cha'aya Judea, Galilea otta Samaria. Akatsinraasü ma'i naa'inrua sünain nanoula sünain kojütüin chi Senyotkai natüma waneepia. Je sükajee nükaalinjain naya chi Naa'inkai Maleiwa, o'unüshii naya sulu'u noko-juyalaain ma'i.

Anashi Eneas nütüma Pedro

³² Je mapa Pedro, o'unanajüshi sulu'upünaa wane'ewai sukua noumain na anoujashiikana sünain waraittaa naa'u. Je antatatalain nia nanainmüin na kepiakana sulu'u tü pueulo kanüliakat Lida.

³³ Je yala, nünta anainchi wane wayuu oukta asa'achi je oukta atünachi, kanüliashi Eneas. Eeichi nia mekiisalü juya sünain ju'letaa.

³⁴ —Eneas, ¡pütamaapa! Anaichipa pia nütüma Jesucristo. Pükotchajaa puju'lejia — nümakalaka Pedro nümüin.

Je so'ujee tia, atamataashi Eneas.

³⁵ Je süka anaichipain joo nia shi'rüin tü wayuukolüirua chajatkat sulu'u Lida otta sulu'u tü mmakat Sarón, anoujashii joo naya nünain chi Senyotkai.

Aso'iraasü saa'in Dorcas nütüma Pedro

³⁶ Je sulu'u wane pueulo miyo'u kanüliasü Jope, eesü wane wayuu anoujasü kanüliasü Tabita, je süka pütchi griego, “Dorcas” münüsü. Je tü wayuukat, aa'intsü waneepia kasa anasü sünain sükaalinjain na wayuu müliashiikana.

³⁷ Shiasa'a so'u wane ka'i, antüsü ayuulii sünain, je mapa, ouktakalaka shia. Je süchikijee so'oojinnüin, e'ikajaanüsü shia sulu'umüin sütaüjia tü iipünaajatkat miichi, süka paa'uwaain tü shipiakat.

³⁸ Je Jope, ka'yatüsü su'unalut sünainjee Lida eere Pedro. Shiasa'a na anoujashiikana, süka natüjaain naa'u sünain yalain nia, naluwataakalaka piamashii wayuu süpüla maa nümüin: “Jalia'aya waya. Anashia pu'unüle wamaa joolu'uchon Jopemüin, eemüin na wawalayuu ajütakana waya”.

³⁹ Je o'unamaatüshi joo Pedro namaa. Mayaashi antüin nia, e'ikajaanüshi eemüin tü ouktüsükat. Je yala eeshii nüpüla wane jieyuu

oukta a'wayuusechii. Noutkajaakalaka joo nia sünain na'yalajüin ma'i je sünain nee'iyatüin nümüin tü nashe'in saainjanainkat paala Dorcas namüinrua kataiwa'aya so'u.

⁴⁰ Nujuttirüin joo Pedro naya napüshua'ale'eya. Je achuntüshi joo nia nümüin Maleiwa sünain nüsapainkain. Keraapa nia süchikijee achuntaa, apalaitaashi sünainmüin tü ouktüsukat sünain nümüin sümüin: "Pütamaa, Tabitaa". Shiasa'a shiakat, sujutalüin joo tü so'ukot. Je mayaashi shi'rüin Pedro, süikkalaakalaka.

⁴¹ Shiasa'a naapaakalaka shia sajpü'ipa sünain nütamate'erüin. Je neenakakalaka na anoujashiikana namaa na jieyuu oukta a'wayuusechiikana süpüla nii'iyatüin shia namüin sümaa katüin so'u.

⁴² Je a'walakajaasü süchikü sulu'upünaa süpüshua'a tü pueulokat Jope. Je wainma wayuu, anoujasü sulu'ujee nünain chi Senyotkai.

⁴³ Makatüshi Pedro kojuya ka'i sulu'u Jope nipialu'u wane wayuu akuttiirajüi kanüliashi Simón.

10

Cornelio, aluwataashi nünain Pedro

¹ Eeshi wane wayuu kanüliashi Cornelio cha'aya sulu'u tü pueulokat Cesarea. Je nia, sülaülashi poloo shikii surulaat sünainjee tü waneekat shi'ipapa'a surulaat romano chakat Cesarea, tü kanüliakat Italiano.

² Je nia, wayuu keisalashi sümüin nükuaiippa nu'upala Maleiwakai. Je kojutshi Maleiwakai

nütüma otta natüma napüshua'a na eekana nipialu'u. Je aapawaishi nia neerü süpüla akaalinjiaa na judío müliajüshiikana otta aashaja'awaishi nia waneepia nümaa chi Maleiwakai.

³ Shiasa'a so'u wane ka'i aliika ka'ikat, nii'iyataakalaka wane aapiee nümüin, nüma'anajeejachi Maleiwakai. Ni'rashantain ma'i süka no'u sünain ekerolaa nünainmüin eejachire nia. Nümakalaka chi aapieekai nümüin:

—Cornelio.

⁴ Je Cornelio, yalaichija'a nia chüntüin no'u nünain. Nüsouktakalaka nümüin sümaa tüntüin ma'i naa'in:

—¿Kasa wayuu, laülaashikalee?

Naashajaakalaka aapieekai nümüin nüchukua'a:

—Anashiisü nümüin Maleiwakai paashajaain nümaa otta pükaalinjain tü müliajüsukat.

⁵ Je joolu'u, püjüta pümata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa wane wayuu kanülüashi Simón, chi Pedro münakai.

⁶ Katunküleshi nia nipialu'u wane niisholia, akuttiirajüi, kepiakai sotpa'a palaakat.

⁷ Niasa'a Cornelio, nu'unapa chi aapiee aashajaashikai nümaa, neenajakalaka piamashii na nüchepchiakana otta waneeshia surulaat no'ulukuku na nümaatalakana aa'in, keisalashi sümüin nükuaiappa nu'upala Maleiwakai.

⁸ Je süchikijee nüküjain namüin süpüshua'a tü ni'rakat otta tü nüküjakat chi aapieekai nümüin, nütakalaka naya Jopemüin.

Tü kasa ni'rakat aa'in Pedro

9 Shiasa'a watta'amüin, kale'o ma'i ka'ikat, Pedro cha'aya Jope, wanaa sümaa nalü'ülüin ma'i na wayuukana sünainmüin tü pueulokat, nüliikajaakalaka sünainmüin wane müsü saa'in süpa'a miichi yaasü saa'ujee tü miichikat sünain aashajawaa nümaa Maleiwakai.

10 Süntakalaka jamü nünain. Nikeekalaka aa'in. Je süma'inru'u sü'lakajaanüin tü niküinkat, antüsü nünainmüin wane müsü saa'in lapü.

11 Eerulaataalasü saa'in sirumakat no'ulu'u. Ni'rakalaka wane kasa miyo'u ma'i müsü aka saa'in wane kuluulu ashakatüin süpa'amüin mmakat. Kaalajasü sünainjee tü pienchisukat sot.

12 Eesü su'uluku mürüt koo'uisukat yaa sulu'u, otta su'uluku tü kasa lemtüsukat mmolu'u, otta su'uluku tü wuchii waawatsukat iipünaa. Eesü su'uluku süpüshua'ale'eya yaa sulu'u.

13 Shiasa'a naapakalaka wane pütchi müsü nümüin:

—Pedroo, püüjawaata pikaaiwan.

14 Je nüsouktakalaka Pedro:

—¡Nnojo, Maleiwakalee! Nnojoishi eeichin teküin eekai süpülajünüin woulia wayakana judiokana.

15 Je süsouktakalaka tü pütchikat süchukua'a:

—Tü eküülü nüpülajapü'ukat paala Maleiwakai, nnojotsü apülajünajatüin maa'utpünaa yaa naashin. Müshijese'e müin taya pümüin: Nnojo ayatüin “Apülajünüsü toulia türa” pümüin sümüin.

16 Je apünüintua ma'i sülatüin tüü. Je süchikijee, ojoolochijaanüsü tü kuluutkat chai sükua sirumalu'umüin süchukua'a.

17 Je wanaa sümaa yaain shiiwa'ajaain naa'in Pedro sünain nüchaje'erüin naa'in sünain jamalu'ulüin tü ee'iyalaakat nümüin, nanta-paatalakaka na wayuu nuluwanaajalakana Cornelio so'ulu'umüin nipia Simón eejachire nia. Süka nasakiiain sünain, nanta anainrü.

18 Nasakitkalaka sünain emetulüin nanüikü: “¿Nnojoishi yaain ji'rüin katunkülein wane wayuu kanüliashi Simón, chi Pedro münakai?”.

19 Je yaataaiwaja'a Pedro sünain aashaje'eraa naa'in sünain tü ee'iyalaakat nümüin shii'iree niyaawatüin saa'u jamalu'ulüin, nümakalaka chi Naa'inkai Maleiwa nümüin:

—Pirakaa, Pedro, anaa apünüinshii wayuu achajaashii püchikü.

20 Puuntawaata sünain ashakataa pu'unaiwa namaa. Je nnojo wainmajüin paa'in saa'u o'unaa namaa süka tayain kamajalain naya süpüla nasaajüinjachin pia.

21 Je ashakatüshi Pedro nanainmüin. Je nümakalaka namüin:

—Taya chi wayuu jüchajaakai achikü. ¿Kasa te'iyouka amüin jia?

22 Je nasouktakalaka na wayuukana:

—Nüjünala waya Cornelio, chi sülaülashikai poloo shikii surulaat romano. Wayuu aa'inrakai tü anasükat je kojutshi Maleiwakai nütüma. Otta na judíokana, naashajaa achikichi nia sünain wayuuin anamia. Aashajaashire'e wane aapiee nümaa, nüma'anajeejachi Maleiwakai

süpüla nusaajirüinjachin pia nipialu'umüin süpüla aküjaa tü püküjüinjatkaleje achikü nümüin.

²³ Niasa'a Pedro, nikerotitkalaka naya paülü'ümüin. Atunkaashii naya nüma'ana so'utia. Je watta'amüin, nu'unakalaka namaa. Otta eesü no'ulukuku na anoujashii Jopeje'ewaliikana o'unüin namaa süpüla nu'uyaaajanaa Pedro.

Pedro sünain aküjaa nipialu'u Cornelio

²⁴ Shiasa'a waneemüin ka'ikat, nantapaatalakaka Cesareamüin, eejachire Cornelio sünain a'atapajaa naya sümaa nüpüshi otta na nütünajunnuu nnojotkana yalejeein aa'in nuulia, tü naapirüinkalüirua paala.

²⁵ Je wanaa sümaa nüntüin Pedro nipialu'umüin Cornelio, ajuittaashi nia nüpanapa sünain nu'ttüin süka nüsapain yaa nuu'uleepshimüin, shiyaawase kojutüin nia nütüma süka pülashiyaa'in nia naashin.

²⁶ Nümakalaka Pedro nümüin:

—¡Pütamaa! ¡Wayu'uya ne'e taya wanaa pümaa!

²⁷ Nekerotkalaka paülü'ümüin sünain yootüin naya, eejatüle jutkatüin wainma wayuu nüpüla.

²⁸ Shiasa'a nümakalaka Pedro namüin:

—Jiakana, jütüjaa aa'ulu wakuaiippa wayakana judiókana sünain süpülaajünüin nüpüleerua wane judío aleewainjachin nümaa wane wayuu gentile otta nürütkaainjachin nünainmüin. Akaisa'a nüchiaaichipain taya Maleiwakai suulia “Apülaajünüsü toulia” tamüinjachin aa'in tale'eru'u sümüin jaralü yaa.

²⁹ Shiaja'a to'unamaata atümalü chejee sünain nnojolin ta'alijiraain wanaa sümaa jüsaajirüin taya. Je joolu'u, tatüjawee aa'ulu sünain kasain jüsaajira apüla taya.

³⁰ Nüsouktakalaka Cornelio:

—Eeirü pienchi ka'i süchiirua maja'a ka'i yaa, yaajachi taya tepialu'u aamaja'alüin otta aashaja'alaain nümaa Maleiwakai. Je nii'iyataakalaka wane aapiee tamüin, kachuwala ashe'inchi ma'i, nüma'anajeejachi Maleiwakai.

³¹ Nümakalaka tamüin: “Cornelioo, naapüin Maleiwakai pünüikü sünain aashajawaa nümaa otta anashiisü nüümüin pükaalinjain tü müliajüsukat.

³² Püjüta pümata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa nia”, nümakalaka pümüin. “Katunküleshi nia nipialu'u wane niisholia, akuttiirajüi, kepiakai sotpa'a palaakat”, müshire'e tamüin chi aapieekai.

³³ Taluwataamaatakalaja'aka wayuu pünainmüin süpüla nasaajüinjachin pia. Anasüja'a tü paa'inrakat sünain püntüin. Anaakalaka joo waya jutkatüin nu'upala Maleiwakai süpüla waapajüinjatüin süpüshua'a tü nüküjirüinjatkat pia wamüin.

³⁴ Nu'ttakalaka joo Pedro sünain aashajawaa. Müshi nia mayaa:

—Alu'ujasa'a joolu'u, tayaawatüitpa aa'u sünain shiimain nnojolüin ko'uin nükuaippa Maleiwakai sümüin wayuu.

³⁵ Wayuu eekai een sulu'u mmakat süpüshua, kojutkat atüma Maleiwakai otta aa'inrakat tü

anasukat, nnojoleerü njuütaain amaa shia, ja'itairü judioin otta nnojorüleje'e judioin shia.

³⁶ Akujashi paala taya: Chi Maleiwakai, nukujirüitpa nünüikü wamüin wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, tü süchikukat anajirawaa aa'in einjatkat nümaa nukajee Jesucristo, chi sülaülashikai wayuu süpüshua'ale'eya.

³⁷ Jüche'ojüle joo süchikü tü alatakat sainküin tü mmakat Judea, o'ttototoolain shia süchikijee nuküjüin Juan nüchikü chi Maleiwakai sümüin wayuu sünain nümüin sümüin: “Anashii müleka juwoutisaajirüle”.

³⁸ Jütüjaa aa'uchi Jesús chi Nazaretje'ewaikai sünain naapünüin nütüma Maleiwakai chi Naa'inkai nümüin otta pülaa. Je jütüjaa aa'ulu sünain waraittapü'üin nia sainküin mmakat sünain aa'inraa kasa anasü je sünain nüshatirüin suulia wayuu tü müliaa shi'rakat nütüma chi Yolujaakai. Nainküin tüü süpüla naa'inrüin süka eejachin Maleiwakai nümaa.

³⁹ “Je wayakana, tayakai otta na waneeinnua eejanakana nümaa Jesús, we'rajüin sükua süpüshua'ale'eya tü naa'inrakat cha'aya Jerusalén otta sulu'upünaa tü mmakalüirua eekat wanaa sümaa sulu'u Judea. Je süchikijee, o'utüna aa'inchi nia sünain nukachennüin sünain wane kuruusa.

⁴⁰ Je Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia so'u apünüin ka'i je nii'iyate'erüin nia wamüin.

⁴¹ Nnojoishi nia ee'iyataain sümüin wayuukat süpüshua'a. Waya ne'e nii'iyataaka amüin, wayakana nüneekatjülüikana Maleiwakai

süpüla we'rajüinjatüin sükua tü naa'inrakat nūka. Shiimain tü waküjakat nüchikü, süka eküshii waya nümaa je asüshii waya nümaa süchikijee nüso'iraain aa'in.

⁴² Je Maleiwakai, nüjütüin waya süpüla waküjüinjanain nüchikü Jesús sümüin tü wayuukalüirua süpüshua'a sünain ni'itaain nia süpüla joyotoo süpüla kasalajanaa atüma sümüin saainjala wayuu süpüshua'ale'eya, türa eekai katayülüin so'u je maa aka türa eekai ouktüirüin.

⁴³ Je napüshua'a na nünüikimaajanakana Maleiwakai, naküja achikichi paala Jesúskai chii, sünain moteerüin naa'in chi Maleiwakai nükajee, naainjala chira eekai nünoujain nünain”.

Chi Naa'inkai Maleiwa, antüshi sulu'umüin naa'in na gentilekanaya

⁴⁴ Yaataaiwaja'a Pedro sünain aashajawaa, antala'a müshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in napüshua'ale'eya na eejanakana sünain aapajaa tü pütchikat.

⁴⁵ Nayasa'a, na anoujashii judíokana antüshiikana nümaa Pedro, naponojoo amaalü sünain nüntüin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in na eejanakana mayaa'inje'e gentilein naya.

⁴⁶ Natüjaa aa'u sünain nüntüin, süka ne'rüin naya sünain aashajawaa süka pütchi naata je sünain a'waajaa Maleiwakai.

⁴⁷ Shiasa'a nümakalaka Pedro:

—Saa'in tamüin, woutiiseeshii na wayuukana joolu'u süka kamüin naya chi Naa'inkai Maleiwa maa aka wamüin nia. ¿Anasü süka tian?

⁴⁸ Nüjütakalaka naya süpüla woutiisainjanain saa'u nünülia Jesucristo. Shiasa'a süchikijee, nachuntakalaka nümüin Pedro süpüla makatüinjachin nia namaa süpüla kojuya ka'i.

11

Pedro, aküjashi namüin na anoujashiikana cha'aya Jerusalén nachikü na gentilekana sünain anoujaa

¹ Na Aluwataaushikana otta na anoujashiikana chakana Judea, naapa achikichii na gentilekana sünain anoujaa nünüikü Maleiwakai.

² Shiasa'a wanaa sümaa nüle'ejüin Pedro Jerusalénmüin, shiyujünakalaka nümüin tü naa'inrakat natüma na judío anoujashiikana nünain Cristo, na cho'ujaakana aajüin shi'yote'ennüin süta wayuu süpüla su'tte'ennajatüin nütüma Maleiwakai.

³ Je nasakitkalaka nia:

—¿Jamüshi pia chejeekalaka sünain ayaataa saa'u wayuu gentile je sünain pikataalain sümaa?

⁴ Je Pedro, nüküjakalaka namüin süpüshua'ale'eya su'ttieepüshijee tü alatakat paala, sünain nümüin namüin:

⁵ —Chajachi taya sulu'u tü mmakat Jope. Shiasa'a wanaa sümaa taashajaain nümaa Maleiwakai, süntala'a sümakalaka tanainmüin wane müsü saa'in lapü. Te'rakalaka wane kasa miyo'u ma'i müsü aka saa'in kuluulu ashakatüin

sümaa kaalajain sünaïnjee tü pienchisükat sot chejee sirumalu'ujee süpa'amüin mmakat eejachire taya.

⁶ Tanalaakalaka sümüin süpüla te'rüinjatüin kasain een yaa sulu'u. Je eekalaka te'rüin tü mürüt miichipa'ajatkat otta tü kasa jashichi kepiakat wuna'ainküin. Je eesü tü kasa lemtüsukat mmolu'u otta tü wuchii waawatsukat iipünaa.

⁷ Shiasa'a taapakalaka wane pütchi müsü tamüin: “Pedroo, püjawaata pikaaiwan”.

⁸ Je tasouktakalaka: “iNnojo, Maleiwakalee! Nnojoishi een teküichin eekai süpüla jünüin woulia wayakana judiökana”.

⁹ Je süsouktakalaka tü pütchikat süchukua'a sünaïn sümüin tamüin: “Tü eküülü nüpüla japü'ukat paala Maleiwakai, nnojotsü apüla jünajatüin maa'utpünaa yaa naashin. Müshijese'e müin taya pümüin: nnojo ayatüin 'Apüla jünüsü toulia türa' pümüin sümüin”.

¹⁰ Apünüintua ma'i sülatüin tüü. Je süchikijee tia, ojoolochijaanusü süpüshua'a chai sükua sirumalu'ümüin süchukua'a.

¹¹ “Wanaa ma'i sümaa tia, nantapaatalakalaka so'ulu'ümüin tü miichikat apünüinshii wayuu aluwataaushi chejee Cesareajee sünaïn asaajaa taya.

¹² Je chi Naa'inkai Maleiwa, nüümüshi taya sünaïn to'unajachin namaa sümaa nnojolüin wainmajünjatüin taa'in saa'u o'unaa. Je o'unüshii tamaa na aippiruashiikana wawalayuu yaakana joo ji'rüin tamaa. Je wekerotkalaka wapüshua'ale'eya sulu'u nipia chi wayuu asaajitkai taya.

13 Je nüküjakalaka wamüin chi wayuukai sünain nii'yataain wane aapiee nūma'anajeejachi Maleiwakai nūmüin cha'aya nipialu'u. Sünain yaain sha'watüin chi aapieekai nü'ütpa'a, nūmakalaka nūmüin: 'Püjüta pūmata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa chi wayuu kanüliakai Simón, chi Pedro münakai.

14 Niecechi aküjaka pūmüin sünain jamüinjachin pia süpūla pu'ttaainjachin otta napūshua'a na eekana pūmaa pipialu'u suulia jaainjala'.

15 "To'ttaiwa'aya ne'e sünain aashajawaa namüin, antala'a müshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in maa aka paala nüntüin sulu'umüin waa'in wayakana judío anoujashiikana.

16 Je yalapūnaa, sotokalaka taa'in tü nūmakat paala chi Senyotkai wamüin: 'Shiimain sünain nuwoutisaajapü'üin Juan wayuu süka wüin, alu'ujasa'a jiakana, alateerü sünain anain jükuaippa tatüma. Woutiiseena jia nüka chi Naa'inkai Maleiwa sükajee nikeroleechin sulu'u jaa'in', müshi nia wamüin.

17 Süka niain aapüin Maleiwakai chi Naa'inkai namüin, maa aka naapüin nia wamüin wayakana süchikijee wanoujain nünain chi Senyotkai Jesucristo, ¿jaraikalaka joo taya süpūla touküinjachitalain nüchikü Maleiwakai?"

18 Je na wayuukana sütüma naapüin tüü, noo'ulaakalaka suulia ayoujaa. Na'waajakalaka Maleiwakai sünain namüin:

—Anakaiche ma'i chi Maleiwakai sümüin wayuu gentile, sünain een nütüma süpüla shiyaawajaainjatüin suulia saainjala süpüla eeninatüin shia nümaa waneepia.

Na anoujashiikana cha'aya Antioquía

¹⁹ Na anoujashiikana a'walakajaakana paala süpüleerua tü müliaa aa'in antakat noo'omüin süchikijee nu'utünün aa'in Esteban, o'onuwaashii sainküin mmakat süpüshua. Chatataatsü o'otüin napüshi Feniciamüin, Chipremüin otta Antioquíamüin. Je eepünaale no'otüin, naküja achiküt tü pütchi nüchikümaajatkat Jesús. Akanasa'a nayain ne'e naküja amüin, na judíojiraakana wanaa namaa. Makalaka ne'e na wayuukana griegokana, maküjuuin amüin.

²⁰ Akanasa'a ee'inya wane wayuunnua na'aka, cheje'ewalii Chipre otta Cirene, antapaatüin Antioquíamüin. Naküjakalaka joo namüin na griegokanaya süchikü tü pütchi anasukat nüchikü chi Senyotkai Jesús.

²¹ Je chi Maleiwakai, nükaalinjain naya süka tü nüpülainkat. Kaa'ukalaka ma'i tü nanüikukat sümüin tü wayuukalüirua. Kojuyakalaka ma'i wayuu oo'ulaayaa makat tü sünoujapü'ukat anain paala süpüleerua anoujaa nünain chi Senyotkai.

²² Nayasa'a na anoujashiikana sulu'u tü outka-jaaleekat cha'aya Jerusalén, naapapa nachikü na griegokana sünain anoujaa cha'aya Antioquía, najütüin Bernabé chamüin süpüla analawaa namüin.

²³ Je wanaa sümaa nüntüin Bernabé chamüin, talatüshi ma'i nia süka ni'rüin sünain anamiain Maleiwakai namüin na wayuu griegokanaya. Aashajaashi nia namaa napüshua'a süpüla nachecherüinjatüin ma'i naa'in sünain ayataa waneepia nüchiirua chi Senyotkai.

²⁴ Nükaaliijüin naya süka wayuuin nia anamia sümaa kanoulain ma'i nia otta niain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u. Sünainjee tü nüküjakat, anoujasü wainma wayuu nünain chi Senyotkai.

²⁵ Nu'unakalaka joo Bernabé Tarsomüin nii'iree Saulo.

²⁶ Je nüntapa nünain, nümaashi nia Antioquíamüin, eejanale naya kettatüin wane juya natüma sünain outkajawaa namaa na anoujashiikana sünain ekirajaa wainma wayuu. Yalejeesü ma'i Antioquíajee akumalaain tü "cristianos" namünüin na anoujashiikana, "na nümaajanakana Cristo" malu'ut.

²⁷ Je su'unnaa ka'ikat tiairua, eeshii wane wayuunnua nünüikimaajana Maleiwakai antapaatüin Antioquíamüin chejee Jerusalénjee.

²⁸ Je wane no'ulukku kanüliashi Agabo, nüsha'walaakalaka pasanainmüin nanain na jutkatshiikana sünain nüküjain nükajee chi Naa'inkai Maleiwa sünain süntajateerüin wane ka'i alinjatkat o'u ma'i jamü saa'u mmakat süpüshua. (Ekerajüsü tüü wanaa sümaa niain joyotüin Claudio cha'aya Roma süpüla aluwatawaa saa'u tü mmakat.)

²⁹ Nayasa'a na anoujashii chajanakana sulu'u Antioquía, "Anakaja'a müleka waniijiraale wane

kasa wakaalinjiajatü na wawalayuu chakana kepiain Judea. We'iteerü tü wainkakaleje ne'e süpüla we'itüin", namajiraakalaka.

³⁰ Makalaja'aka shia natüma. Najütakalaka tü nakotchajalakat nümaa Bernabé otta Saulo namüin na laülaashiikana napüleerua na anoujashiikana cha'aya sulu'u Judea süpüla neitajüinjatüin shia naka na anoujashii eekai müliain sütüma tü jamukat.

12

Ata'ülinnüshi Pedro nütüma Herodes

¹ Je su'unnaa ka'ikat tiairua, Herodes chi aluwataashikai sulu'u tü mmakat, nütäüjirüin joo no'uluku na anoujashiikana süpüla müliajüinjatüin ma'i naa'in nütüma.

² Je nu'utira aa'inchi Jacobo chi nuwalakai Juan süka chajaruuta.

³ Sükajee ni'rüin Herodes naa'in na judíokanairua sümaa talatüin naa'in süka ouktüichipain Jacobo, nüpüreesajitkalaka joo Pedroya'asa. Je tüü, eesü alatüin wanaa sümaa sükalia tü mi'iraa kanüliakat "Pascua" münüin, ekaanapü'ukat anain tü pan ma'akasatkat sooljia.

⁴ Ekerotinnüshi joo Pedro sulu'u püreesaapülekat nütüma Herodes. Je cha'aya kawaariaseshi nia poloo aippiruamüin surulaalüirua sulu'u pienchiwalin shia sünain pachukuatüin naya sünain anajaa naa'u. Je tü jülüjakat naa'in Herodes shia naapajachin nikii Pedro süpüla ouktaa no'upala na judíokanairua süchikijee tü mi'iraakat.

⁵ Eeshijese'e joo nia sünain a'atapiyouin ma'i nia sulu'u tü püreesaapülekat. Je na anoujashikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua, achuntüshii naa'u nümün Maleiwakai waneepia.

Ajütüna achikichi Pedro nütüma wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa

⁶ Je aipa'a süpülapünaa tü ka'i saapünajatkat o'u nikii Pedro süpüla ouktaa, eejaittaa nia atunkajattaain sa'aka piamasü surulaat sünain kapün nia süka piamasü kaleena. Je yaakanaja'a na wane surulaatkana waariain so'ulu'u tü püreesaapülekat.

⁷ Je antüshi joo wane aapiee nünainmün nüma'anajeejachi chi Maleiwakai. Shiasa'a sulu'upünaa tü püreesaapülekat, warattuisü ma'i nütüma. Nüchijinnakalaka Pedro nütüma sünain nu'watün yaa nüchüipa'anain.

—Pütamawaataa —müshi joo nümün. Je ajunuujaayaa müsü joo tü kaleenakat nüpüsukat sünainjee najapü.

⁸ —Pa'anaa püshe'in je püsapaatse. Joo'uya, pu'una tachiirua —nümakalaka nümün. Je makalaja'aka shia nütüma Pedro.

⁹ Je ajüttüshi Pedro sümaa nu'unün nüchiirua chi aapieekai. Je Pedro, nnojotsü nütüjaakai saa'u tü naa'inrakat chi aapieekai sünain shiimün. Ko'upe'ejayaashi ne'e naa'inru'u.

¹⁰ Je o'unüshii naya nalatün joo tü palajatkat je tü süchiirujatkat waariapülee eejanale ne'rajün na surulaatkana. Antüshii naya sünainmün tü puatto'u kachueerakat tü antakat

sünainmüin tü kaayekat. Je tüü, ojutalaasü ne'e sümüiwa. Ojuittüshii joo naya sünain no'unüin sulu'upünaa wane kaaye. Je yalejeechikü, akatala'alaa müshi chi aapieekai nuulia.

¹¹ Je Pedro, niyaawatüitpa aa'u joo shia. Je müichipa joo nia: “Tatüjaaitpa aa'u joolu'u sünain shiimü'inya nuluwataain Maleiwakai chi aapieekai süpüla nujuittirüinjachin taya najapulu'ujee Herodes otta suulia tü kasa naa'inrajatkat na judíokana taka”.

¹² Je nütüjaapa saa'u Pedro tüü, o'unüshi joo nia shipialu'umüin María, tü niikat Juan, chi Marcos münakai. Je eejatü wayuuirua wainma jutkatüin shipialu'u María sünain aashajawaa nūmaa Maleiwakai.

¹³ Je nütaletüin joo Pedro süpottonseo'u tü paatiakat. Süntakalaka wane jintut kanüliasü Rode sünain analawaa nūmüin.

¹⁴ Je shiyaawatapa nünüikü Pedro sünain asakiraa, awataasü paülü'ümüin süpüla süküjüin nüchikü sünain yalain nia so'ulu'u tü paatiakat. Nnojotsü saa'inru'ukai saa'in sünain sujutalaatüin süka talatüin ma'i shia.

¹⁵ —¡Mamainnasü pia! —müshii joo naya sümüin.

Je ayatsia shia ichein süchiirua sümaa shiimüin shia.

—Shia ne'e ee tü nujuyakat —müshii joo naya.

¹⁶ Je ayatshia ataletüin ma'i Pedro. Nojutat namüsüja'a tü pottonkat nüpüleerua. Mayaashi ne'rüin nia, patatshii ma'i nayairua.

¹⁷ Nüchuntüin Pedro süka najapü namüin ko'uko'ulüinjanain. Nüküjain joo tü

nükuaippakat sünain nujuittirüin nia chi Maleiwakai sulu'ujee tü püreesaapülekat. Je nümüşhii naya'aya:

—Jüküja süchikü tüü nümüin Jacobo je na wanee wawalayuukana.

Je ojuittüshi joo nia yalajee yala.

¹⁸ Je ja'yuupa shia, yoota'ain müsü joo tü surulaatkalüirua. Nnojotsü nayaawata aa'u sünain jamüin nükuaippa Pedro.

¹⁹ Nüchaje'era achikichi joo nia Herodes, je nnojoishi antüna anain joo nia. Je süchikijee, asakijinnüşhii na surulaatkana nütüma. Je keraapa süchikü nüsakijirüin naya, nu'utira aa'inchii joo naya sünainjee isain Pedro nama'anajee. Süchikijee mapa, ojuittüshi Herodes Judeajee sulu'umüin Cesarea süpüla kepiaa chamüin.

Ouktüshi Herodes

²⁰ Je Herodes, jashichishi ma'i namüin na wayuukana kepiakana sulu'u tü pueulokalüirua Tiro otta Sidón. Nayasa'a na wayuukana, paa'inwajiraashii joo naya süpüla su'unüinjatüin no'ulukü nüma'anamüin sünain achuntaa nümüin anawaa nümaa. Süka jamüin, tü eküülü ekünakat sulu'u Tiro otta Sidón, sulu'ujeejatia ne'e tü mmakat nuluwataakat alu'u Herodes. Je nantapa, süka jashichishin Herodes namüin, niakalaka neme'era aa'in palajana chi wayuu ni'ipajachikai sünain tü a'yatawaakat kanüliakai Blasto. Je nükajee niakai, eekalaka süpüla nachuntüin anawaa nümüin Herodes.

²¹ Niasa'a Herodes, ni'itaakalaka wane ka'i napüla naashajaainjatkat o'u namaa. Je so'u tü ka'i ni'itaakat, na'atüin wane ashe'inyüü anasü ma'i süpüla nüikkalaain saa'u tü niinasekat joyotopü'ukat aa'u nia süpüla aluwatawaa. Je nüküjakalaka wane pütchi namüin na wayuukana süpüla naapajüin shia.

²² Je süpüshua'a tü eejatkalüirua sünain aapajaa, su'waatayaa sümakalaka sünain sümüin: "¡Chi aashajaakai, nnojoishi wayuuin, maleiwan!"

²³ Je wanaa ma'i sümaa, ayuuijaakalaka Herodes nütüma wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai süka kapülain naa'in Herodes nu'waajünüin sütüma tü wayuukalüirua nuulia Maleiwakai. Sükajee tia, oukta'alakalaka nia sütüma jokoma.

²⁴ Je nünüikü Maleiwakai, ayurulaataalasü sünain aküjünaa sümüin wayuu.

²⁵ Je kettaapa nütüma Bernabé otta Saulo tü a'yatawaa aapünakat najapulu'u, tü e'ikajawaakat neerü Jerusalénmüin, ale'ejüshii naya yalejee Antioquiamüin nachukua'a sünain namaain Juan, chi Marcos münakai.

13

Ajütünüshii Bernabé nümaa Saulo süpüla o'unaa sainküin mma sünain aküjaa nüchikü Cristo

¹ Je na'aka na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Antioquía, eejatü wayuuirua aapirülii wayuu süka nünüikü chi Maleiwakai otta wayuuirua ekirajülii wayuu

sünain sükuaippainjatkat sünain anoujaa. Eejachi makai aka Bernabé, Simón chi Niger múnakai, Lucio chi Cireneje'ewaikai, Manaén chi nūmaajachikai Herodes tepichijaiwa'aya naya (chi Herodes, sülaülashikai Galilea paala), otta wane eejachika nia Saulo.

² Je so'u wane ka'i wanaa sümaa yaain naya sünain a'waajaa chi Maleiwakai otta sünain aamajaa, nūmakalaka chi Naa'inkai Maleiwa namüin: “Jükatala tamüin Bernabé otta Saulo süpüla tü a'yatawaa teenajakat apüla naya”.

³ Je süchikijee naashajaain nūmaa Maleiwakai otta naamajüin, ne'itaakalaka najapü naa'u shiyaawase naikkale'ennüin sünain tü a'yatawaakat. Je ajütünüshii naya natüma sünain tü a'yatawaakat.

Anoujaichipa chi sülaülashikai Chipre

⁴ Sünain najütünüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, o'unaaja'a namüin chai nakua Seleuciamüin. Je yalejee naapaain wane anua chai nakua Chipremüin, tü mmakat pasanainkat sünain palaakat.

⁵ Je nantapa chamüin, ashakanuwaashii naya sulu'umüin tü pueulokat Salamina. Je yala o'ttüşhii naya sünain aküjaa nünüikü chi Maleiwakai sulu'upünaa tü ekirajüleekat na judiókana. Je eejachia Juan chi Marcos múnakai namaa sünain akaalinjaa naya.

⁶ Na'üta achiküt joo süpa'a Chipre süpüşhua'a, antapaatashii naya sulu'u tü pueulokat Pafos yala'aya ne'e sulu'u Chipre. Je yala nanta anainchi wane wayuu judío ouutshi

kanüliashi Barjesús. Je nia, wayuu alaa ma'i, aküjüyaataatshi nünüikü Maleiwakai naashin.

⁷ Je nia chajaittaa apashii nümaa chi wayuu romanokai sülaülashikai Chipre kanüliakai Sergio Paulo. Sergio Paulo, nia wane wayuu kekiishi ma'i. Neenajitkalaka Bernabé otta Saulo süka naapajeein ma'i nünüikü chi Maleiwakai.

⁸ Niasa'a chi ouutshikai, Elimas münakai (tü "Elimas" makat, "ouutshi" malu'ulu), nnojoliishii nuu'ulaweein naya sünain aküjaa tü pütchikat suulia nünouja'alajüin chi laülaashikai.

⁹ Niasa'a Saulo, chi Pablo münaka'iya'asa, sünain niain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u, niirakaakalaka süpüla maa nümuin:

¹⁰ —¡Wayuu pia alaa, wayuu pia kama'ürai, müshi aka pia chi Yolujaakai sünain me'rüinyeein kasa anasü! Ayatshi pia waneepia sünain alajaa tü akuaippaa lotüsukat ni'itaakat Maleiwakai süpüleerua wayuu.

¹¹ Je saa'u tia, süsalainjachi joo pia nütüma chi Maleiwakai. Antajatü wane mo'uaa pünainmüin, nnojoleetkalaka pi'rüin süpüla jera ka'i nuwarala chi ka'ikai.

Shiasa'a yala'aya wanaa sümaa tia, müsata müsata müsü tü mmakat no'ulu'u Elimas. Mo'ukalaka nia. Lemta'ain müshi joo nia sünain achajawaa wayuu ajattüinjatkat nia süka mo'uichipain nia.

¹² Je chi laülaashikai, ni'rapa tüü, anoujashi nia. Kapülasü ma'i naa'in tü nüchikukat chi Senyotkai.

Pablo, aashajaashi nüchikü Jesús cha'aya Antioquía sü'ütpa'a Pisidia

¹³ Je Pablo namaa na nümaajanakana, naapaain anuakat Pafosjee, o'unüin naya Pergemüin, cha'aya sulu'u tü mmakat Panfilia. Je Juan Marcos yala, nüpütüin naya. Ale'ejaashi nia nuchukua'a Jerusalénmüin.

¹⁴ Je yalejee Pergejee alatüshii naya chai nakua eemüin wane pueulo kanüliasü Antioquía chakat sü'ütpa'a tü mmakat Pisidia. Je yala Antioquía, o'unüshii naya, so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiókana, sulu'umüin tü ekirajüleekat na judiókana je naikkaajaakalaka yala.

¹⁵ Je süchikijee saashaje'ennüin shi'ipa tü nüshajalakat Moisés otta na nünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, na sülaülashiikana tü ekirajüleekat, nachuntakalaka nümüin Pablo otta Bernabé nayainjanain aashajaain. Müshii naya namüin:

—Wa'lemüinyuwaa, müleka eere wane pütchi jümüinjatkat wamüin süpüla akaalinjia waya, eesü süpüla jümüin joolu'u.

¹⁶ Nütamaakalaka Pablo sümaaja'a nüchüntüin süka najapü yüü'üyüülünjanain naya. Müshi nia namüin:

—Wa'lemüinyuunnuaa, jiakana nuu'uliwo'ukana Israel otta jiakana gentilekana kojutkana atüma chi Maleiwakai, jaapaja tanüikü.

¹⁷ Chi Maleiwa Wamaleiwasekai wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, nükatallüin na watu-ushinuukana nüpüla. Wattasü naalin otta

kanüliashaatashii naya nütüma chaiwa'aya naya kepiain Egipto, tü mma naatakat koumain-shi. Je mapa, niyu'lüin naya süka nüpülain sulu'ujee tia mmakat.

¹⁸ Mayaainje wainmain tü kasa mojusü noo'ulakakat nümün chi Maleiwakai, ayatshia nia aa'inmajüin naya cha'aya sainküin tü isashiikat süpüla pienchi shikii juya.

¹⁹ Je Maleiwakai, naja'ttirüin akaratshisü shi'ipapa'a wayuu saa'u suumain sulu'u tü mmakat Canaán süpüla naapajatüin shia namüin na watuushinuukana süpüla noumainjatüin.

²⁰ Alatüsü 450 juya naa'u Maleiwakai sünain aa'inraa süpüshua'a tüü.

“Shiasa'a mapa, ni'ita'awalin Maleiwakai wane wayuu nekiipü'üjanain soo'omün tü na'ünüükalüirua otta süpüla akumajaa nakuaippa eepa wane mojujirawaa. Laülaayuushii naya nütüma chi Maleiwakai sünainmünre'eya nüka'iya Samuel, chi nünüikimaajachikai.

²¹ Nachuntakalaka na watuushikana wane wayuu süpüla aluwatawaa naa'u sulu'u tü mmakat. Ni'itaakalaka Maleiwakai Saúl, chi nüchonkai Cis, namün. Wane wayuu nia Benjamín e'irukuchi. Je chii, eeshi sünain aluwatawaa naa'u süpüla pienchi shikii juya.

²² Niyu'lakalaka nia Maleiwakai mapa suulia tü ni'yataainkat, niakalaka David ni'itaain nii'iraka. Aashajaashi Maleiwakai noo'opünaa David sünain müin nia: 'Te'rüin nünain David, nüchonkai Isaí, sünain wanein wayuu nia

anashi tamüin otta naa'inreerüin süpüshua'a tü kasa tachekekakat nüpüleerua'.

23 "Sa'akajee nuu'uliwo'u chii, ni'itaain Maleiwakai wane wayuu süpüla o'tte'eraa wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, maa aka tü nümatüjütakat paala süka wane nünuükü pansaasü. Je chi wayuukai, nia Jesús.

24 Nnojoliwa'aya nu'ttüin Jesús sünnain a'yatawaa sa'aka wayuu, eweetüshi Juan nüpüleerujee sünnain aküjaa namüin na nuu'uliwo'ukana Israel sünnain nayaawajaainjanain suulia naainjala otta nawoutisaaajününjanain shiyaawase shii'iranajaaitpain naa'in.

25 Nikeraajeematapa Juan sümaa tü ni'yataainkat, müshi nia sümüin tü wayuukalüirua: '¿Taya jaajün chi wayuu ja'atapajakai nünnainjee Maleiwa? Nnojoishi tayain. Iseeyü'iya nia tachiirujee. Je kojutshi ma'i nia toulia. Je süka kojutün ma'i nia toulia, nnojoishi taya wanaapünaain sümaa asüüttaa saalaja nüsaapaatse', müshi nia sümüinrua.

26 "Wa'lemüinyuwaa, nuu'uliwo'ukana Abraham otta jiakana gentilekana kojutkana atüma chi Maleiwakai, tü pütchikat süchikümaajatkat tü o'tte'eraakat nütüma Maleiwa, antinnüsü wamüin wapüshua'ale'eya wayakana.

27 Na wayuu kepiakana Jerusalén, nama'ale'eya na aluwataakana naa'u, nnojoishi nayaawatün aa'u Jesús sünnain niain aküjünün achikü natüma na nünuükimaajanakana Maleiwa sulu'u tü nashajalakat, tü aashaje'ennawaikat süka'iyo'uwai tü

eemerawaakat sulu'u tü ekirajüleekalüirua. Wanaa sümaa no'utirüin naa'in Jesús, mayaainje'e nnojolüin nayaawatüin saa'u, shia ekeraajaka natüma tü namakat na nünüikimaajanakana Maleiwa noo'opünaa Jesús.

²⁸ Mayaainje'e nnojolüin nantüin sünnain naa'inrüin Jesús tü kasa anakaleje süpüla o'utünaa anainjee naa'in, nachuntü'inya ne'e nümüin Pilato nu'utirajachin naa'in.

²⁹ Mapa süchikijee, shikeraaja'atpa natüma süpüshua'a tü kasa aküjünakat nüchikü sulu'u tü karaloukta nüchikimaajtkat Maleiwa, sünnain müinjatüinya nukuaippa atümaa, nashakatirüin nia sünnainjee tü kuruusakat süpüla nojoitüin nia.

³⁰ "Otta Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia süchikijee ouktaa.

³¹ Je süpüla kojuya ka'i, Jesús, ee'iyata'awaishi nia namüin na wayuu nümaajanakana paala sünnain nüntüin chejee Galileajee Jerusalénmüin. Naya wayuukana, naya aküjaka'aya nüchikü wamüin wayakana judíokana maa'ulu yaa.

³² "Anaakalaka joo wayakanaya'asa sünnain aküjaa jümüin süchikü wane kasa anasü ma'i: Tü kasa nuküjakat achikü paala Maleiwakai süka wane nünüikü pansaasü namüin na watu-ushinuukana,

³³ nikeraajüin shia joolu'u wamüin wayakana oo'uliwo'uukana. Nikeraajüin shia sünnain nüso'ire'erüin naa'in Jesús, maa aka tü sümakat nünüikü Maleiwakai noo'opünaa Jesús, tü ashajünakat sulu'u Salmo piama:

'Pia Tachonka'aya.

Süpüla ka'i tüü, te'itaain pia su'upala wayuu
süpüshua'a
süpüla puluwataainjachin saa'u süka piain
tachoïn'.

³⁴ "Aashajaashi Maleiwakai paala soo'opünaa
tü nüso'ire'erajatüin naa'in süchikijee ouk-
taa, süpüla müichijachin nia nnojolin ouktüin
nuchukua'a. Müshi nia mayaa:

'Taa'inreerü jümüin süpüshua'a tü kasa
anashaatasü ma'i taküjakat achikü
nümüin David süka wane tanüikü
pansaasü'.

³⁵ "Shiima'inya tüü, süka müinya wane
Salmoyaa:

'Nnojoleerü puu'ulaain ittüin ni'iruku chi
Maainjalasaikai pi'itaakai süpüla
a'yatawaa pümüin'.

³⁶ "Pütchikat tüü, nnojotsü aashajaain
nüchikü David. Süka jamüin, David,
a'yataashi namaa sünain aluwatawaa naa'u
na wayuu eejanakana nüka'iyoy'u, maa aka tü
ni'itaakat Maleiwakai nüpüleerua. Ouktüshi
mapa süchikijee je ojoitünüshi na'aka na
nüpüshikana. Otta nia, ittüsü tü ni'irukukat.

³⁷ Oo'ulaka Jesús, chi nüso'ire'erakai aa'in
Maleiwakai, nnojotsü ittüin tü ni'irukukat.

³⁸ "Wa'lemüinyuwaa, jütüjaa jümata saa'u
wane kasa: Sükajee tü naa'inrakat wayuukai
chii, eesü süpüla motüin naa'in chi Maleiwakai
jaainjala. Shiakalaka shia tü anuu aküjünüin
jümüin.

³⁹ Mayaainje'e juu'ulaküin jaa'inrüin tü kasa nuluwataakat anain Moisés, nnojoishii jia anajiraain nümaa chi Maleiwakai sütüma. Alu'ujasa'a nukajee Jesús, chi eekai nünoujain nünain, anajiraajeechi nia nümaa Maleiwa.

⁴⁰ Jalia jia suulia sülanüin jümüin tü münakat sulu'u tü ashajuushi nashajanainkat na nünüikimaajanakana Maleiwa, tü makat:

⁴¹ 'Jiirakaa jiakana mojutkana atüma nünüikü Maleiwa.

Alü'ütsü süpüla sainkuuin jaa'in otta süpüla jaja'lajaainjanain.

Süka jamüin, wanaa sümaa jüka'iya, taa'inreerü wane kasa keemasü ma'i.

Ja'itataairü aküjünüin jümüin jamüin ma'i tü sükuaippakat,
nnojoleeria ne'e jünoujain',
müsü tü ashajuushikat".

⁴² Je süchikijee keraain nünüikü Pablo, wanaa sümaa nujuittaaain nümaa Bernabé sulu'ujee tü ekirajüleekat, süchuntünakalaka namüin sünnain nale'ejüinjanain nachukua'a so'u tü süka'iyakat eemerawaa anteetkat so'umüin wane semaanakat süpüla naashajaainjanain soo'omüin tü pütchikat namüin.

⁴³ Je sujutaapa tü jutkataakat, kojuya no'uluku na judíokana otta na kojutkana atüma chi Maleiwakai eekai nekerotshiin sünnainmüin tü akuaippaa nakuaippakat na judíokana nümüin chi Maleiwakai, oushikajaashii nüchiirua Pablo otta Bernabé. Je Pablo otta Bernabé, naasha-jaakalaka namaa süpüla nanoujamaatüinjanain

nünain Jesús süpüla ayatüinjachin anamiain chi Maleiwakai namüin.

⁴⁴ Shiasa'a so'u süka'iya tü eemerawaakat so'umüin wane semaanakat, watta saalin wayuu sulu'ujeejatkalüirua süpüshua'a tü pueulokat Antioquía outkajaain süpüla aapajaa nünüikü chi Maleiwakai.

⁴⁵ Nayasa'a na judío manoujainsaliikana, achunjasü ma'i naa'in süka ne'rüin wainma wayuu jutkatüin sünain aapajaa. Mojukalaka nanüikü sümüin tü nüküjakat achikü Pablo. Müshii naya:

—¡Tü saashajaakat tü wayuwa'atakat, sa'alain ne'e! ¡Wayuu kaashajaarat ne'e! —müshii naya nümüin sünain naa'ayataain ma'i naa'in süka tü nanüikükat.

⁴⁶ Je Pablo nümaa Bernabé, nasouktakalaka ne'ipajee sümaa nnojoliin mmotkai naa'in neema. Müshii naya namüin:

—Jiayaaje'e nüchuntaaka wamüin chi Maleiwakai, jiakana judíokana, sünain jiainjanain waküja amüin palajanale'eya nünüikü Maleiwa. Anaakalaka jia sünain ee'iyataa jükuaippa sünain jiyouktüin shia wamüin, sünain müin jia aka sükuaippa wayuu eekai nnojolüin süpülatatüin ee'iranajawaa aa'in süpüla eenjatüin shia nümaa Maleiwa waneepia. Nayataainapajasa'a joo wojuntaaka anainmüin, na gentilekana.

⁴⁷ Watüjaa aa'ulu sünain shiain kee'ireein naa'in chi Maleiwakai waa'inrüin shia, süka sümüin nünüikü tü nüshajitkat paala noo'opünaa chi O'tte'erüikai:

“Te'itaain pia maa aka saa'in wane luusa sümüin
 tü gentilekalüirua,
 süpüla sütüjaainjatüin saa'u tü shiimainkat,
 süpüla piainjachin o'ttaain akajee
 tü wayuukalüirua sainküin tü
 mmakat süpüshua'a chamüinre'eya
 saja'ttapshimüin”.

⁴⁸ Nayasa'a na gentilekana, naapapa joo tüü, talatüshii ma'i naya sünain namüin: “¡Anata'aleesüja'a nünüikü chi Maleiwakai!”, müshii naya. Je nanoujakalaka napüshua'a na eekai süpülajanatüjüli'inya ee'iranajawaa aa'in nütüma chi Maleiwakai süpüla eenjanain naya nümaa waneepia.

⁴⁹ Ayurulaasü ma'i süpo'u tü nüchikükat chi Senyotkai sünain aküjünaa sulu'u süpüshua'a tia mmakat.

⁵⁰ Nayasa'a joo na judíokana manoujain-saliikana, nasakaain na jieyuu kojutkana atüma chi Maleiwakai sulu'u wayuuin kojutshii atümaa naya sulu'u nakuaippa otta tü toloyuu miyo'uyuukalüirua sulu'u tü pueulokat süpüla müliaatajüinjatüin joo naa'in Pablo otta Bernabé natümairua. Ajünajaanüshii naya natüma sulu'ujee tia mmakat.

⁵¹ Je Pablo otta Bernabé, ojuittüshii naya sulu'ujee tia mmakat sünain no'otojooiin tü mmakat sünainjee noo'ui nama'ichikü shiyaawase namüin: “Nnojotsü wasirüitpain eekai manoujüinyeein ale saa'in ne'e”. O'unaaja'a namüin sulu'umüin tü pueulokat Iconio.

⁵² Je na wayuu eekai nanoujirüin cha'aya Antioquía, talatapüishii ma'i naya. Je chi Naa'inkai Maleiwa, katsüinshi ma'i nia naa'uirua süka een nia namaa.

14

Pablo nümaa Bernabé, aküjashii tü pütchikat cha'aya Iconio

¹ Cha'aya Iconio Pablo nümaa Bernabé, ekerotshii naya sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana maa akaapü'ü nekerotawaipü'üin eepünaale naya. Je yala naashajaakalaka nüchikü chi Senyotkai Jesús. Je sütümajee tü naashajaalakat, anoujasü kojuya wayuu, makat aka wayuu judío otta wayuu gentile.

² Nayasa'a na judío eekai nayouktüin süchikü tü anoujaakat, nashüküjüin na gentilekana noo'omüin na anoujashiikana shii'iree letüinjanain naya naa'in.

³ Je sükajee tia, makatalaka na piamaashii Aluwataaushikana yala so'u kojuya ka'i. "Naaja'a wakuaiippa nütüma chi Senyotkai", müshii naya sünain aküjaa sünain nnojoliin mmolüin naa'in. Je chi Senyotkai, sükajee naapüin pülää namüin, nüpansaajüin ma'i tü namakat süchikü sünain anamiain nia sümüin wayuu. Eekalaka süpüla naa'inrüinjatüin nayakana nütüma tü kasa nii'yatakat aka nüpülain chi Maleiwakai otta tü kasa nütüjakat apüleerua niakai nüümüiwa.

⁴ Je tü wayuukalüirua kepiakat sulu'u tü pueulokat, akatajiraasü shiairua: waneeirua namaasü na judíokana otta waneeirua namaasü na Aluwataaushikana.

⁵ Nayasa'a joo na judíokana otta na gentilekana, pansaajiraasü nanüikü namaa na nalaülashiikana nikiye'eta Pablo nümaa Bernabé süpüla müliainjanain naya natüma otta na'ina'alüinjanain naya süka ipa.

⁶ Je Pablo nümaa Bernabé naapapa süchikü tüü, a'luwataashii naya chai nakua sulu'umüin tü pueulokat Listra otta Derbe sulu'u tü mmakat Licaonia otta sulu'umüin mma eekai sü'ütpünaain,

⁷ eejanale naya ayatüin sünain aküjaa nüchikü chi O'tte'erüikai.

A'waajüneeshi Pablo nümaa Bernabé sütüma tü wayuukalüirua cha'aya Listra

⁸ Je cha'aya Listra, eejachi wane wayuu masa'asai. Nnojoishi eeichin awara'iraain süka matüjüli'inya nia jemeliywa'aya. Je chi wayuukai, eejaittaa joyotüin,

⁹ aapaja'alüin tü naashajaalakat Pablo. Je Pablo, niirakaakalaka nümüin. Ni'rapa sünain naapüin naa'in sünain een süpüla niijajünüin,

¹⁰ nümakalaka nümüin sünain emetulüin nünükü:

—jPütamaa, pu'tta süka puu'uipa'a!

Niasa'a chi wayuukai nütamaapünaakalaka sünain nuwatüin mmolu'ujee sünain nuwara'irale'einya.

¹¹ Nayasa'a na wayuu eejanakana yala, ne'rapa tü naa'inrakat Pablo, na'waatayaa namakalaka

süka tü nanüikukat Licaoniaje'ewatkat, müshii naya:

—¡Ashakatüsü tü wamaleiwasekalüirua wanainmüin sulu'u wayuukuaippalu'uin shiirua!

¹² Je Bernabé, niashi chi maleiwa kanüliakai Zeus natüma, otta Pablo, niashi chi maleiwa kanüliakai Hermes, süka niain aashajaashin.

¹³ Niasa'a joo chi sacerdote a'yataaikai nümüin Zeus, chi maleiwayaa chajachikai ka'waajülein sü'ütpa'a tü so'ukot tü ipa sükulaatsekat tü pueulokat, nüntitkalaka paa'airua toloyuu kanunnaajüsü süsüi wunu'u so'ulu'ümüin tü pueulokat süpüla nu'utajatüin saa'in, niakai namaa na wayuukana, süpüla na'waajüinjanain na Aluwataaushikana süka.

¹⁴ Otta müshia Bernabé nümaa Pablo, nayaawatapa saa'u tü aa'inneekat namüin natüma na wayuukana, nasüküijaakalaka tü nashe'inkat, shiyaawase sünnain mojushiin namüin tü naa'inneekat na wayuukana. Nekerojookalaka pasanainmüin nanain na wayuukana sünnain na'waatüin:

¹⁵ —Wayuunnuaa, ¿jamüinjanakai jia jaa'inneekalaka tüü wamüin? Aashi wayuuyaa'in waya wanaa jümaa. Otta wayayaa, shia wantaka apüla waküjainjatüin jümüin süchikü wane kasa anasü süpüla juu'ulaainjanainüin suulia a'waajaa kasa eekai müin aka tüü, nnojotkat kasain anain apüla, ju'wanajaainjatüirüin shia nüka chi Maleiwa kato'uchikai. Nia kakumalaka tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat

süpa'a, otta tü palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku.

¹⁶ Mayaainje'e paala nnojolüin nüta'ülüin Maleiwakai sükuaippa tü wayuukalüirua sünain saa'inrüin tü saa'inreekat eekai anain sümüin,

¹⁷ nnojoittaapaja'a nia oo'ulaain suulia ee'iyataa sünain jaralin nia sükajee tü kasa anasü naa'inrakat waneepia. Nia'a a'ititka tü juyakat jaa'u, otta nia aapaka tü a'ttieekat jümüin juyapü. Je nia'aya aapaka jümüin tü jikakat waneepia süpüla emirainjanain jia otta talatüinjatüin jaa'in.

¹⁸ Mayaainje'e naashajaain na Aluwataaushikana tüü namüin na wayuukana, ayatshi'iya naya mache'eyaain suulia tü nanüikukat. Kapüleesü ma'i namüin nountüin nachiaain na wayuukana suulia no'utüin saa'in tü paa'akalüirua süpüla na'waajüinjanain naya süka.

¹⁹ Shiasa'a joo nantapaatakalaka wane judíoinnua chejeechikü Antioquíajee, tü chakat Pisidia, otta Iconiojee, na anaa a'wanaje'erüin naa'in na wayuukana noo'omüin Pablo nümaa Bernabé. Na'ina'atkalaka Pablo süka ipa, je süka ouktayaain nia natüma naashin, najaraittakalaka nia nojutüin anouipa'amüin suulia tü pueulokat.

²⁰ Shiasa'a mapa, nantapa na anoujashikana, pasanainjaakalaka nia nachikü. Nütamaakalaka je nikerotkalaka nüchukua'a sulu'umüin tü pueulokat. Je waneemüin ka'ikat nu'unakalaka yalejee nümaa Bernabé chai nakua Derbemüin.

²¹ Je süchikijee naküjüin nüchikü chi O'tte'erüikai yala Derbe, eejanale nanoujirüin kojuya wayuu, ale'ējaashii naya nachukua'a Listramüin. Je yalejee alatüshii naya Iconiopünaa otta Antioquíapünaa.

²² Je yala sulu'u tü mmakalüirua, nakatsüinjüin naa'in na anoujashiikana sünain namüin namün: "Anashii müleka ayatüle jia waneepia süchiirua tü anoujaakat. Acheküshii we'rüinjatüin palajana wamüliala naa'ujee Cristo süpülapünaa chainjanain waya mapeena nümaa Maleiwakai eere nuluwataain".

²³ Je Pablo nümaa Bernabé, e'inaajaleeshi'iya wayuu süpüla laülawaa sulu'u wane'ewai sukua tü noutkajaalekat na anoujashiikana. Je süchikijee naashajaain nümaa Maleiwakai noo'opünaa na anoujashiikana sünain naamajüin namaa, ne'itaain naya najapulu'u chi Senyotkai nanoujakai anain.

Pablo nümaa Bernabé, ale'ejüshii nachukua'a Antioquíamüin

²⁴ Alatüin nayaja'a sulu'upünaa tü mmakat Pisidia, antatataalain joo naya sulu'umüin tü mmakat Panfilia.

²⁵ Je süchikijee naküjüin nünüiki chi Maleiwakai sulu'u Perge, chakualiishii naya sulu'umüin tü pueulokat Atalia.

²⁶ Je yalejee o'otooshii naya sulu'u anua chai nakua Antioquíamüin, tü pueulo eejeejanale ne'itaanüin paala najapulu'u chi Maleiwakai süpüla anainjatüin nakuaippa nütüma sünain tü a'yatawaakat, tü anuu nekeraajüitpain joolu'u.

²⁷ Je nantapa Antioquíamüin, noutkajüin na anoujashiikana chajanakana sulu'u tü outka-jaaleekat cha'aya. Je naküjakalaka namüin süchikü süpüshua'ale'eya tü kasa naa'inrakat Maleiwakai nakajee nayakana otta sünain jutatüin süpüla wayuu eekai gentilein nütüma Maleiwakai süpüla sünoujainjatüin nüna'inya.

²⁸ Je Pablo nümaa Bernabé, makatüshii naya yala namaa na anoujashiikana so'u kojuya ka'i.

15

Aashajawaa soo'opünaa tü nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana

¹ Su'unnaa ka'ikat tiairua, nantapaatalakalaka wane wayuuirua chajeechiküjana Judeajee Antioquíamüin sünain ekirajaa na anoujashiikana gentilekana. “Nnojotsü süpüla ju'ttaainjanain müleka nnojoliire ji'yote'erüin jüta maa aka nikirajüin paala Moisés”, namakalaka namüin.

² Je Pablo nümaa Bernabé, nayouktüin tü namakat na wayuukana süka nnojolüin lotüin tü nekirajakat anain naajüin. Je naa'ayajiraakalaka namaa. Je mapa ma'i, natüma na anoujashiikana, naneekünakalaka Pablo nümaa Bernabé otta no'ulukü namaa süpüla o'unaa eemüin na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana chajanakana Jerusalén süpüla aashajawaa soo'opünaa müleka cho'ujaale namüin na gentilekana tü akuaippaa o'yotoonaakat ata.

³ Shiasa'a mapa, ajütünüshii naya natüma na anoujashii chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Antioquía. Je wanaa sümaa nalatüin

sulu'upünaa tü mmakat Fenicia otta Samaria, naküjakalaka nachikü na gentilekana sünain noo'ulaain suulia tü nanoujapü'ukat anain süpüleerua anoujaa nünain chi Maleiwakai. Je talatüshii ma'i na anoujashiikana sütüma tü naapakat achikü.

⁴ Je nantapa Pablo nümaa Bernabé Jerusalénmüin, okotchojooshii na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya namaa na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana sünain asakaa naya. Je naküjakalaka namüin süpüshua'a tü naa'inrakat Maleiwakai nakajee.

⁵ Shiasa'a, no'ulukü na fariseo anoujainapakana, nasha'walaakalaka sünain namüin:

—Cho'ujaasü shi'yotoonüin nata na anoujashii gentilekana otta naluwataanüinjanain süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa nuluwataakat Maleiwakai wapüleerua, tü nüshajakat Moisés.

⁶ Shiasa'a na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana, noutkajaakalaka süpüla aashajawaa soo'opünaa tü akuaippaa nojuittitkat achikü na fariseokana soo'opünaa nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana.

⁷ Süchikijee wainma naashajiraala, nütamaakalaka Pedro sünain nümüin:

—Tawalayuwaa, jütüjaashanta aa'uchi tayama'inka so'uma'a wane ka'i eetaairüja'a kojuya juya süchiiruamüin wanaa sümaa nüneeküin taya Maleiwakai ja'akajee süpüla aküjaa nüchikü chi O'tte'erüikai namüin na gentilekana süpüla nanoujainjana'inya.

⁸ Chi Maleiwakai, atüjaakai saa'u saa'in wayuu, nütüjaa aa'uchii na gentilekana sünain

nanoujainapain nünain. Müshijese'e naapüin chi Naa'inkai namüin maa akainka naapüin nia wamüin süpüla natüjaanüin aa'u sünain nüchekalain naya süpüla anoujaa nünain.

⁹ Nnojotsü kasain naatain alu'u naya nümüin Maleiwakai woulia. Uleitpa naa'inrua nütüma Maleiwakai suulia naainjala sükajee nanoula nünain, maa aka wayakana sükajee wanoula.

¹⁰ ¿Jamataalainjanakalaka süpüla jujuya'alüinjatüin naa'in Maleiwakai sünain jo'oteein wane akuaippaa naa'u na anoujashii gentilekana? Akuaippaakat tüü, nnojotsü wainküirüin süpüla wekeraajüin amaa wayakana judíokana, ja'itakaja'a ne'e na watuushinuukana, nnojotsüya ne'e nainküin süpüla nekeraajüin.

¹¹ Shiasa wayakana, wanoujain sünain wo'ttaashiin nütüma chi Senyotkai Jesús süka anamiain ne'e nia wamüin, akaaja'a nayakana, müshii aka wakuaippa sünain o'tte'enna.

¹² Je sütümajee nünüikü Pedro, nako'ulaakalaka na wayuu eejanakana sünain tü outkajawaakat. Naapajakalaka joo tü nüküjalakat Bernabé otta Pablo süchikü tü kasa nii'yatakat aka nüpülain Maleiwakai otta tü kasa nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa, tü naa'inrakat Maleiwakai nakajee nayakana sa'aka tü gentilekalüirua.

¹³ Je kettaapa tü naküjalakat, nüsouktakalaka Santiago sünain nümüin:

—Tawalayuuinnuaa, jaapajapa tanüikü.

¹⁴ Simón, nüküjüitpa wamüin sünain jamüin nükuaippa Maleiwakai sünain tü palajatkat

sükua nii'iyatüin sünain anamiain nia sümüin tü gentilekalüirua sünain naapaain su'uluku süpüla nüchooinjatüin.

¹⁵ Antiraasü tüü sūmaa tü namakat na nünüikimaajanakana Maleiwakai, eere nümüin wane no'uluku sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa:

¹⁶ “Müsü nünüikü chi Maleiwakai:

‘Mapeena süchikijee tia, ale'ejeechi taya sünain taikkale'erüinjatüin süchukua'a tü aluwatawaakat natüma na nüikeyuukana David ojuichajaakat paala.

Tüü, meerü aka saa'in tatüma wane mi-ichi eekai sujuttinnüin otta shiyalennüin süchukua'a.

Te'itaweechi waneeshi nülüin David süpüla aluwatawaa, süpüla ayatüinjatüin tü aluwatawaakat süchukua'a nütüma maa aka paala sūmaiwa,

¹⁷ süpüla nachajaainjanain nüchikü Maleiwakai na waneennua wayuukana yaakana süpa'a mmakat süpüshua, napüshua'a na gentilekana eekai taneeküin süpüla tachoo'in',

¹⁸ müshi chi Maleiwakai chi atüje'erüichipakai saa'u joolu'u tü kasa nülü'üjakat achikü sulu'u naa'in chejeechikü sūmaiwa ma'i, tü anuu nümatüjülin: ‘Müinjateerü tatüma mapeena’ ”, müshi sulu'u tü karalouktakat.

¹⁹ “Saa'in tamüin anasü müleka nnojorüle we'itain wane kasa mojushiinjatkat atüma

nakuaippa sünain anoujaa na gentilekana ee'irataakana nünainmüin chi Maleiwakai.

²⁰ Shieesü washajaka namüin sünain noo'ulaainjanain suulia ekaa eküülü eekai shikiirain tü a'waajaakat su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasúkat, otta suulia a'luwajirawaa nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, otta suulia ekaa süsha mürüt maa aka shi'iruku tü eekai ouktüsüin sütüma aülawaa sümaa mayu'lujuin süsha.

²¹ Anashii müleka nekeraajüle sümaa tüü, na gentilekana, suulia mojushiin tü nakuaippakat namüin na judíokana, süka nuluwataain Moisés sünain nnojolüin saa'innajatüin kasa eekai müin aka tüü. Je, tü nuluwataakat anain Moisés, eetüjülia paala sümaiwa sünain aküjünaa sulu'upünaa mmakat süpüshua'a sünain saashaje'ennüin sulu'u tü ekirajüleekat wayakana judíokana so'uwai tü ka'i weemeraakat o'u".

Ajütünüsü wane karaloukta namüin na anoujashii gentilekana

²² Na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana namaa napüshua'a na anoujashiikana, anashiikalaka saa'in namüin naneeküinjanain wayuu na'akajee nayakana süpüla najütüinjanain chamüin Antioquíamüin nümaa Pablo otta Bernabé süpüla aküjaa süchikü tü akuaippaa ne'itaakat nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana. Naneekakalaka Judas chi Barsabás münakai otta Silas, wayuunnua nemiyo'use na anoujashiikana.

²³ Je najütakalaka wane karaloukta namaa nayakana, müsü sünüikü yaa:

Wayakana Aluwataaushikana je wayakana laülaayuushiikana, juwalayuukana, wasaküin jia, wawalayuu, jiakana gentilekana kepiakana cha'aya Antioquia, je sulu'u süpüshua'a tü mmakat Siria otta Cilicia.

²⁴ Waapa achikichii na wayuu o'unakana yaajee yaa sünain eke'ejaa jaa'in otta sünain müin maa'inkai jikii sütüma tü nekirajakat anain. Je naya, nnojoliishii wajünalain.

²⁵ Müshijese'e paa'inwain waya wapüshua'a süka anashiin saa'in wamüin wajütajanain wo'ulukü jünainmüin namaa na wawalayuu aishiikana ma'i wapüla, Bernabé otta Pablo,

²⁶ na nnojoliikana aka'alirajüin nakuaippa suulia ouktaa sünainjee nükuaiippa chi Wasenyotsekai Jesucristo.

²⁷ Anaakalaka wajütüin Judas otta Silas jünainmüin. Je nayakana, shiainjatü namaka jümüin süka nanüikü tü yaakalia ne'e washajüin, shiasa ne'e süpüla sütsünjanain naya tü washajakat jümüin.

²⁸ Anashiisü nümüin chi Naa'inkai Maleiwa otta wamüin wayakana nnojolünjatüin wo'otüin jaa'u wane akuaiippa nnojotkat ma'i ja'ijaain suulia tü wamüinjateetkat joolu'u:

²⁹ maa aka nnojoliinjanain jiküin shi'iruku mürüt eekai su'utuushin aa'in süpüla a'waajiaa su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasukat, otta

nnojoliinjanain jiküin süsha tü mürütkaüirua maa'aya aka shi'iruku tü mürüt eekai ouktüin sütüma aülawaa, otta nnojoliinjanain ju'luwajiraain jükuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Müleka jiisalajiraale suulia tüüirua, loteerü jükuaippa.

Shiataaja'a ne'e. Eeshi Maleiwakai jümaa.

³⁰ Shiasa'a süchikijee, kettaapa napünaajüin, no'unakalaka chai nakua Antioquíamüin. Shiasa'a nantapa chamüin, noutkajakalaka na anoujashii chajanakana süpüla naapüin tü karalouktakat namüin.

³¹ Je naashaje'etpa shia na anoujashiikana, talatüsü ma'i naa'in saa'u tü amüliannaakat aa'in alü'ujinnakat namüin yaa sulu'u.

³² Je Judas otta Silas, süka wayuuin naya aapirülii wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai, namüliatkalaka ma'i otta natütülüin ma'i naa'in na anoujashiikana süka wane pütchi kama'a ma'i.

³³ Je süchikijee, eepa nakalia namaa, najütakalaka naya na anoujashiikana nachukua'a nanainmüin na kajünalakana paala naya. Müshii naya namüin: "Kasataalejese anain jükuaippa nütüma Maleiwakai wopulu'u".

³⁴ Niasa'a Silas, anajakalaka nüümüin makataa sulu'u Antioquia.

³⁵ Je Pablo otta Bernabé, makatüshii Antioquia. Je nayakana namaa waneeeinnua, ayat-shi'iya sünnain ekirajaa otta aküjaa nüchikü chi Senyotkai cha'aya.

Akatajiraashi Pablo nümaa Bernabé

³⁶ Je kojuya ka'i süchikijee, nümakalaka Pablo nüümüin Bernabé:

—Joo'uya wanalaaiwa na wawalayuukana naa'u Cristo cha'aya sulu'upünaa tü mmakalüirua eepünaajatüle waküjain paala nüchikü chi Senyotkai süpüla watüjaainjatüin saa'u nakuaippa nümaa Maleiwakai maa'ulu.

³⁷ Je Bernabé, kee'ireesü naa'in namaainjachin Juan chi Marcos münakai.

³⁸ Je nüümüin Pablo, nnojotsü anashiin süpüla namaainjachin Juan Marcos süka nüpünaainkain naya cha'aya sulu'u Panfilia süna'in nuu'ulaajaainkain suulia a'yatawaa namaa.

³⁹ Eekalaka natüma wane mojujirawaa miyo'u sütümajee tia. Je nakatajiraakalaka süna'injee tia. Nu'unakalaka Bernabé nümaa Juan Marcos chai nükuwa Chipremüin süka anua.

⁴⁰ Je yaakaija'a Pablo aneeküin Silas süpüla nümwaa. Je süchikijee ne'itaanüin natüma na anoujashiikana najapulu'u chi Senyotkai süpüla anainjatüin nakuaippa nütüma, ojuittüshii naya yalejee.

⁴¹ Alatüshii naya sulu'upünaa tü mmakat Siria otta Cilicia süna'in atütajaa na anoujashiikana cha'aya sulu'upüna'awai tü noutka-jaalekalüirua.

16

Pablo nümaa Silas, namaashi Timoteo süna'in aküjaa nüchikü Cristo sainküin mmakat

1 Nantapaatalakala Pablo nūmaa Silas Derbemūin, je yalejee Listramūin eejanale nantūin nūnain wane wayuu anoujashi kanūliashi Timoteo, süchon wane jierü judío anoujasü. Otta chi nüshikai, wayuu griego.

2 Na anoujashiikana chajanakana Listra otta Iconio, anasü ma'i naashajaala nüchikü.

3 Pablo, nūmawee amūinchi Timoteo. Akaisa'a ni'yote'erūin ata palajana süpūla nūmaainjachin suulia mojushiiain namūin na judiókana tü akuaippaa nūnainkat. Süka jamūin, napūshua'a na judío kepiakana cha'aya sulu'u tia mmakat, natūjaa aa'uchi chi nüshikai Timoteo sūnain wayuūin griego. Müshijese'e nnojolin ni'yotoonatūjūlin ata Timoteo süka nnojolūin sükuaippain wayuu griego tia.

4 Je sulu'upūna'awai tü mmakalūirua eepūnaale natalūin, nakūja achiküt namūin na anoujashii gentilekana tü akuaippaa anakat süpūla nekeraajaa amaa, tü naapaakat na Aluwataaushikana otta na laūlaayuushiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Jerusalén.

5 Je sükatsūinraakalaja'aka ma'i nanoula na anoujashiikana sulu'upūnaa tü outkajaaleekalūirua sümaa nokojuyalaain ma'i ka'iwai.

Eenajünüshii naya Macedoniamūin

6 Je süka nüchiajaain naya chi Naa'inkai Maleiwa suulia nakūjūinjanain tü pütchi nüchikūmaajatkat Jesucristo sulu'u tü mmakat Asia, chapūnaajaakalaka naya süpa'apūnaa tü mmakat Frigia otta Galacia.

⁷ Wanaa sümaa nantüin sünnainmüin sot tü mmakat Misia, no'unayaakaleje'eka sulu'umüin tü mmakat Bitinia, akanasa'a nüta'üla akuaippa chi Naa'inkai Maleiwa nünainjeejachikai Jesús.

⁸ Je süka süta'ünnüitpain nakuaippa, lotokalaka naya süpa'apünaa Misia, antüin naya sulu'umüin tü pueulokat Troas sotpa'amüin palaakat.

⁹ Je yala, nii'iyataakalaka aa'in wane wayuu aipa'a nümüin Pablo, niyalujushi wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü mmakat Macedonia. Ni'rataalain naa'in sha'watüin nü'ütpa'a sünnain achuntaa kaalinyüü nümüin: "Pülata Macedoniapünaa pükaalinjaiwa waya", müshi.

¹⁰ Je sükajee ni'rüitpain Pablo tia, yapa-jamaatakalaka waya süpüla o'unaa Macedoniamüin sünnain watüjaashaatain ma'i saa'u, sükajee tia, sünnain neenajüin waya Maleiwakai chamüin cha'aya süpüla aküjaa namüin nüchikü chi O'tte'erüikai.

Anoujasü Lidia cha'aya Filipos

¹¹ Wo'otookalaka Troasjee sulu'u anua shirokupünaa palaakat. Lotüshii waya sünnainmüin wane mma pasanainsü sünnain palaakat kanüliasü Samotracia. Je watta'amüin, wantakalaka sulu'umüin tü pueulokat Neápolis.

¹² Je yalejee, alatüshii waya chamüin Filiposmüin, wane pueulo su'ulukuku tü mmakat aapaashinkakat sütüma wayuu romano süpüla kepiainjatüin süpüshi sulu'u. Je shia, shia'a yaletütchonka aa'in yaa sulu'u tü mmakat Macedonia. Je eesü wakalia yala sulu'u.

13 Shiasa'a so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, wo'unakalaka sünain awarajawaa anooipa'amüin süchikijee sükulaatse tü pueulokat cha'aya sotpa'amüin tü süchikat sünain waliraja'alüin waa'inyaka sünain een wane aashajaalee nümaa Maleiwakai natüma na judíokana. Je wantapa sünain, waikkaajaakalaka sünain aküjaa süchikü tü anoujaakat nünain Jesús sümüin waneerua jieyuu eejatkalüirua outkajaain.

14 Eejatkalaka waneesia na'aka kanüliasü Lidia cheje'ewat Tiatira oikkoot kuluulu anajüsü ma'i jepisiyyaa o'ulu. Je shia, kojutshi Maleiwakai sütüma. Saapajakalaka ma'i tü aküjalaakat. Je Maleiwakai nütanatkalaka saa'in süpüla kache'ejünjatüin süpüla tü nüküjakat Pablo. Sünoujakalaka.

15 Je süchikijee, woutiisakalaka shia süma'ale'e süpüshua'a süpüshi. Je süchikijee, seenajaakalaka waya shipialu'umüin sümaa sümüin wamüin:

—Maa aka jütüjaaitpain taa'u sünain shimüin tanoujasüin nünain chi Senyotkai, anashii müleka chamüinre jia keemejülein tepialu'u.

Je waapaakalaja'aka sünüikü.

Püreesashii Pablo nümaa Silas cha'aya Filipos

16 Shiasa'a so'u wane ka'i sünain chainjanain waya eere tü aashajaaleekat nümaa Maleiwa, wantiraakalaka sümaa wane wayuu piuuna kaseyuusü, oo'ulaküt süka tü süseyuukat, tü anuu akanajülü ma'i neerü namüin na sülaamainkana sükajee tü oo'ulakaakat.

17 Shiasa'a tü wayuukat, wachiiruaakuu wamüsü wayakana nümaa Pablo sünain su'waanajakuu sümüin sünain aküjaa wachikü:

—Wayuukana naa, a'yataashii nümüin chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i suulia tü waneerua eekat een, na anaa aküjüin jümüin süchikü tü süpüno'ukat tü o'ttawaakat suulia müliaa saa'u jaainjala.

18 Kojuya ka'i sümakuu sümüin tü pütchikat. Shiasa'a üttapa naa'in Pablo sütüma tü shikiisekat, nuuyanajaakalaka sümaa nümüin sümüin tü süseyuukat:

—Saa'u nünülia Jesucristo, tamüsü paala pia: ¡Pujuitta suulia tü jintutkat!

Shiasa'a süchikijeechon nümüin sümüin, sujuittakalaka suulia.

19 Shiasa'a na sülaamainkana tü wayuukat, ne'rüin sünain nnojolüitpain süpüla nakanajüinjanain neerü sükajee shiakat. Nata'ülakalaka Pablo otta Silas. No'unitkalaka naya chamüin süpa'amüin pülaasakat nama'anamüin na laülaayuukana

20 otta na akumajülüikana sükuaippa kasa sünain maa namüin:

—Judíokana naa, neiwa'aja aa'inrü tü wayuukalüirua yaa sulu'u tü woumainkat

21 sünain nekirajüin sünain akuaippaa nnojotkat achekünüin wapüleerua sünain waa'inrüinjatüin, wayakana romanokana.

22 Shiasa'a na wayuukana eejanakana nama'ale'eya na sülaamainkana tü wayuukat, napashajaakalaka Pablo je Silas. Shiasa'a na akumajülüikana sükuaippa kasa,

naluwataakalaka sünain saakatünün tü nashe'inkat súpüla na'yaajününjanain süka wunu'u.

²³ Shiasa'a, süchikijee nayounjünün, nekerotinnakalaka sulu'umün tü püreesaapülekak sūmaa sümünün nümün chi kaatsetpü'ükai:

—Pikerotit na wayuukana sūmaa pi'rajüninatün ma'i naa'u.

²⁴ Je chi kaatsetpü'ükai, naa'inrüin tüü yaawalaja'a. Nikerotirün naya sūmaa ni'itain naya cha'aya shiinalu'u ma'i tü püreesaapülekak sūmaa su'uttünün nasa'a sü'ttiralu'upūnaa wane wunu'u súpülajana püreesasü suulia isajün.

²⁵ Je süse'eru'u aikat, Pablo nūmaa Silas, aashajaashii nūmaa Maleiwakai sūmaa nee'irajün nümün. Je na waneeinnua püreesashiikana, naapajün tia.

²⁶ Shiasa'a sükutkuja'alaa sūmakalaka tü mmakat sūmaa süne'etirün ma'i tü süsa'akat tü püreesaapülekak. Sujutajaakalaka tü so'ukalüirua súpüşua. Je sujunuujaakalaka tü kaleenakalüirua noulia na püreesashiikana napüşua.

²⁷ Je nüchijiraakalaka chi kaatsetpü'ükai. Shiasa'a wanaa sūmaa niirakaain sümün tü so'ukalüirua tü püreesaapülekak jutajutalün, niyuutakalaka nüchajaruutse súpüla nu'uniraaainjachin naa'in süka isajayaain na püreesashiikana naashin.

²⁸ Nu'waatalakalaka Pablo nümün:

—¡Nnojō pu'uniraaain paa'in! Ana'aya waya wapüşua. Nnojōishii waya isain.

29 Shiasa'a chi kaatsetpü'ükai, nüsaajitkalaka siko'u anakiainjatü nüpüleerua sünain ekeroloo. Ekerotshi sünain nuwataain ma'i. Kutkutta'atshi ne'e süka mmolüin nia. Nu'ttakalaka nuu'uleepshimüin Pablo je Silas shiyaawase kojutüin naya nütüma.

30 Niyu'tkalaka naya anooipa'amüin sünain nusakirüin naya:

—Wayuuinnaa, ¿kasa anaka süpüla taa'inrüin süpüla to'ttaainjachin? —müshi.

31 Asouktüshii naya nümüin:

—Pünouja nünain chi Senyotkai Jesús pu'tte'ennaiwa nütüma. Meenaya na eekana pümaa pipialu'u, müleka nanoujale, o'tte'enneena.

32 Shiasa'a naashajaakalaka nümüin otta namüin napüshua'a na eekana nümaa nipialu'u nüchikü chi Senyotkai. Nanoujakalaka.

33 Shiasa'a chi kaatsetpü'ükai, so'ule'e aikat tia, nu'lojokalaka tü naliu'ukat. Woutiisaleekalaka nia namaa napüshua'a na eekana nümaa nipi-
alu'u.

34 Nümaashii Pablo je Silas nipialu'umüin. Nikitkalaka naya. Je talatüsü ma'i naa'in chi kaatsetpü'ükai otta na eekana nümaa nipialu'u süka nanoujainapain nünain Maleiwakai.

35 Shiasa'a watta'amüin watta'a maalü, na akumajülüikana sükuaippa kasa, najütakalaka waneerua pulusiiya nünainmüin chi kaatsetpü'ükai süpüla nüjütüinjachin nüchikü Pablo otta Silas.

36 Je chi kaatsetpü'ükai, nümakalaka nümüin Pablo:

—Na akumajülikana sükuaippa kasa, najütira achikichii jia. Eekanaja'aka süpüla ju'unüin süka anakat akuaippa.

³⁷ Je Pablo, nümakalaka namüin na pulusiyakana:

—Wayakana, wayuu romanoshii apashii. Na'yaajirüin waya su'upala wainma wayuu sümaa nnojoliin wekeraajününin akuaippa palajana müleka kaainjalashiire waya. Je nekerotirüin waya sulu'u tü püreesaapülekat süchikijee. Je joolu'u, ¿najütiree achikichii waya sümaa nnojolünin jaralünin atüjaain waa'u? ¡Nnojottaa süpüla tia! ¡Anashii müleka nantüle nayakana sünnain ajütaa wachikü!

³⁸ Je na pulusiyyakana, naküjakalaka tüü namüin na akumajülikana sükuaippa kasa. Je mmotkalaka naya süka naapünin nachikü Pablo nümaa Silas sünnain wayuunin naya romano apashii. Süka jamüin, nnojotsü aapününin sünnain shi'yaajününinatünin wane wayuu romano sünnain nnojolünin shikeraajününin akuaippa palajana.

³⁹ No'unakalaka na akumajülikana sükuaippa kasa sünnain achuntaa süpüla jaliainjanain naya naa'in Pablo je Silas. Najütakalaka nachikü sümaa nachuntünin namüin süpüla nojuittajanain sulu'ujee tü mmakat.

⁴⁰ Je nojuittapa Pablo nümaa Silas sulu'ujee tü püreesaapülekat, no'unakalaka shipialu'umünin Lidia. Je süchikijee ne'rünin na anoujashiikana otta nachijire'erünin naa'in, no'unakalaka yalejee.

Ootünüsü tü wayuukalüirua noo'omüin Pablo otta Silas cha'aya sulu'u Tesalónica

¹ Je sünain tü waraittaa naainjakat Pablo nümaa Silas, alatüshii naya sulu'upünaa tü pueulokalüirua Anfípolis otta Apolonia. Je yala süchikijee, antüshii naya sulu'umüin tü pueulokat Tesalónica eejatüle napüla wane eki-rajülee na judíokana.

² Je Pablo maa aka tü nükuaiappapü'ukat waneepia, o'unüshi nia sulu'umüin tü eki-rajüleekat. Je so'uwai tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, aashajira'awaishi nia namaa na judíokana so'u apünüin semaana.

³ Nüküjain namüin jamalu'ulüin tü sümakat tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa noo'opünaa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa otta sünain pansaain ma'i sütüma sünain müliainjachin nia, nu'utünajachin aa'in otta nüso'iraainjachin aa'in süchikijee. Müshi nia namüin: “Chi wayuu Jesús taküjakai achikü jümüin, nia'a chi Nüneekajalakai Maleiwa”.

⁴ Eekalaka anoujain no'ulukuku na judíokana sünain na'ata'ale'einya namaa Pablo otta Silas. Je eesü anoujain kojuya tü wayuu griegokat, wayuu kojutakat atüma Maleiwakai, otta kojuya jiejyuu anoujasü, süchooin wayuu anapüisü.

⁵ Nayasa'a na judío eekai manoujain, achunjasü naa'in sütümajee ne'rüin wainma wayuu sünain anoujaa. Nakotchojookalaka nanainmüin wane wayuuirua, tü wayuu warai müsukat ne'e, süchi'rakat mmapa'a. Shiasa'a naainjala, nashüküjakalaka saa'in tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat.

Nashutakalaka saa'u nipia Jasón sünain achajawaa nüchiki Pablo nümaa Silas shii'iree nayu'leein naya shi'ipamüin tü wayuukalüirua.

⁶ Shiasa'a süka nnojoliin nantüin nanain yala, niakalaka nasirüin Jasón namaa no'uluku na anoujashiikana sünain nantirüin naya nanainmüin na laülaayuukana sulu'u tü pueulokat. Nantirüin naya sünain namüin nekiiseru'u: "Wayuukana naa, amojujashii sükuaiippa wayuukat sainküin mmakat süpüshua'a. Je joolu'u antüshii naya yaamüin süpüla müinjanain waya natümaya.

⁷ Je Jasón, nüntirüin naya nipi-alu'umüinya'asa. Napüshua'a nayakana, ne'ra amüinrü tü nuluwataakat anain chi romano laülaashikai saa'u mmakat süpüshua'a, chi Césarkai. Eetaalain naashin, wane aluwataashi saa'u wayuu kanüliashi Jesús".

⁸ Shiasa'a tü wayuukalüirua otta na laülaayuukana, naapapa tüü, mojushijjaasü namüin süchikü tü naa'inrakat otta aashichijaashii sütüma.

⁹ Je saa'u napütüin neerü napüla na laülaayuukana su'uyaawa naapüin nanüikü namüin sünain nnojoleerüin sülatüin süchukua'a tü alatakat paala, ajütüna achikichii naya.

Pablo nümaa Silas, cha'aya sulu'u Berea

¹⁰ Nayasa'a na anoujashiikana, najütamaatüin aipa'achiiruale'eya Pablo nümaa Silas chamüin cha'aya Bereamüin. Je nantapa Bereamüin, o'unüshii naya sulu'umüin tü ekirajüleekat na

judíokana. Je yala, akújashii naya tü nünüikikat Maleiwa.

¹¹ Je na judío yalajanakana, wayuu naya anashii, atújashii akoutiraa pütchi. Nnojoliishii müin aka naa'in na Tesalónicaje'ewaliikana. Kapülakalaka naa'in naapüin tü pütchikat. Naashaje'erawalin waneepia tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa süpüla natüjaainjatüin saa'u müleka müle'eya tü münakat namüin.

¹² Eekalaja'aya kojuya no'ulukü nayakana anoujain. Kojuya no'ulukü na wayuu griegokanaya anoujaka, makai aka chira wayuu toolo otta türa wayuu jierü, jiejüü süchooin wayuu anapüisü.

¹³ Nayasa'a joo na judío Tesalónicaje'ewaliikana, natüjaapa naa'u Pablo sünain chain nüküjain süchiki tü nünüikikat Maleiwa sulu'u tü pueulokat Berea, o'unüshii naya chamüin sünain nashüküjüin tü wayuukalüirua chajatkat sulu'u tü pueulokat noo'omüin Pablo.

¹⁴ Otta na anoujashiikana, najütamaatüin Pablo palaaairukumüin. Je Silas nümaa Timoteo, makatüshii yala Berea.

¹⁵ Je na o'unakana nu'uuyaajanayaain Pablo, wattashii nümaa sulu'umüin tü pueulokat Atenas. Je yalejee ale'ejüshii naya sümaa nünüiki Pablo nüümüin Silas otta Timoteo sünain nanti-raamaatüinjanain nümaa maalü.

Aküjüshi Pablo nüchikü chi Maleiwakai sümüin wayuu cha'aya Atenas

¹⁶ Sünain chain Pablo Atenas a'atapajüin Silas otta Timoteo, mojushiisü nümün tü joulün su'uyaakua kasa maleiwayaakat atümaa sainküinpünaa tü pueulokat.

¹⁷ Mayaainje'e aashajira'awalin nia sulu'u tü ekirajüleekat namaa na judíokana otta namaa na wayuu griegokana eekai kojutün atüma chi Maleiwakai maa akaapü'ü nütüma waneepia, mataaja'a nia cha'aya pülaasüpa'a sümaa türa eekai süntün yalamün, aashajiraashi waneepia.

¹⁸ Mataaja'a no'ulukuku na wayuu ekirajaakana sünain tü nekirajakat anain na wayuu kanüliakana Epicúreos otta na kanüliakana Estoicos, pe'ipoloojira'awaishii naya nümaa süka nanüikü. Müsü nanüiki waneeirua:

—¿Kasakai naashajaaka achikü chi koyooroloikai?

Otta waneinnua müshii:

—Süchikimaajachi maleiwairua naata kamaleiwaseshii. —müshii naya süka nüküjain Pablo süchikü tü pütchi anasukat nüchikü Jesús otta süchikü tü oso'irawaakat aa'in.

¹⁹ Niasa'a niakai natüma, no'unitkalaka nia nanainmün na laülaayuukana sulu'u tü pueulokat sulu'umün tü noutkajaalekat tü kanüliakat Areópago, eeinjachire nia apansaajinnün soo'opünaa tü naashajaakat achikü. Asakinnüshija'a nia sünain nümünün amün:

—Püküja wamün kasain wayuu ekirajaa jeket tü püntitkat wanainmün,

²⁰ tü paashajaain wamün süchikü wane kasa waneekatü ma'i. Watüjawee aa'ulu jamalu'ulün.

21 (Napüshua'a na wayuu nepiajanakana sulu'u Atenas otta na wayuu naatajanakana kepiakana yaa sulu'u, aapajeeshii otta aashajaweeshii ma'i waneepia süchikü türa kasa eekai jeketüin ma'i.)

22 Niasa'a Pablo, nülatakalaka pasanainmüin süpüla aashajawaa sümüin tü wayuukalüirua eejatkat sulu'u tü kanüliakat Areópago. Müshi nia namüin:

—Wayuunnuaa, yaaje'ewaliikana sulu'u Atenas, sünainjee süpüshua'a tü te'rakat, wayuu jia kojuta atümachii ma'i tü jümaleiwasekalüirua.

23 Süka jamüin, sünain tananaja'alüin tü ju'waajülekalüirua tü jümaleiwasekalüirua, tanta anainrü yala wane ashajuushi sünain wane ipa eere jaapüin kasa sümüin tü jümaleiwasekalüirua. Müsü mayaa:

NÜMÜINJATÜ CHI MALEIWA ME'RAAJUUKAI.

Ajaa, chi Maleiwa ju'waajakai sünain nnojolin ji'raajüin nia, nia taashajaainjachika'aya achikü jümüin joolu'u.

24 “Chi Maleiwa kakumalakai tü sirumakat sümäa süpüshua'a tü kasa eekat chaa ipünaa, tü mmakat sümäa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümäa tü kasa eekat shiroku, nia laülaashika'aya saa'uirua. Nnojishi nia kepiain sulu'u miichi saainjanainkat wayuu süpüla a'waajia nia.

25 Nnojotsü kasain cho'ujaain nümüin süpüla jaralinjaittaain wayuu joolu'u akaalinjainjachin nia. Nia aapaka'aya wamüin kataa o'u, nia aapaka'aya tü jouktai wasanatkat aka waa'in otta kasakat süpüshua'a.

26 “Nünainjee waneeshia wayuu, naainjüin tü wayuukalüirua süpüshua'a, tü wattakat saalin shi'ipapa'a sainküin mmakat, süpüla eenjatüin shia süpa'a. Süpülapünaa naainjain shia, ni'itaatüjülia süka'iya otta tü shiipiapalainjatkat.

27 Nükumajüin shia Maleiwakai süpüla süchajaainjachin nüchikü, kama'ache süntüle nünain müleka süchajaale ma'i nüchikü. Nnojoishijasa wattain Maleiwakai woulia wane'ewai wakua.

28 Müsü wane pütchi: 'Süka jamüin, nünain Maleiwakai, kato'uchii waya, waraittüşhii waya otta wayuushii waya'. Müsü nanüiki waneerua no'ulukuku na jüpüshi atüjashiikana: 'Nüpüshi waya chi Maleiwakai'.

29 “Sünain nüpüshin waya Maleiwakai, nükumajala waya. Nnojoliija'a waya süpüla we'itaainjachin nia sünain mataalain aka nia saa'in su'uyaakua kasa eekai shiyujalain wayuu shikiiru'ujee ne'e, türa eekai saainjuushin süka ooro, pülaata, otta ipa.

30 Nnojotsü kasalajanapü'üin sümüin wayuu nütüma Maleiwa tü matüjüinwaakat naa'u. Alu'ujasa'a joolu'u, nuluwataain sümüin wayuukat süpüshua'a otta süpa'a mmakat süpüshua'aya sünain suu'ulaainjatüin suulia saainjala otta sünoujainjatüin nünain.

31 Süka jamüin, Maleiwakai, ni'itaain wane ka'i nikeraajüinjatkat o'u sükuaippa tü wayuukalüirua süpüshua'a süka wane sükuaippa pansaasü. Nikeraajüinjatü nükajee wane wayuu ni'itaala süpüla. Nii'iyatüin sümüin wayuukat süpüshua'a, sükajee nüso'ire'erüin

naa'in, sünain shiimain niain ni'itaalain”.

³² Je no'ulukuku na eejanakana, naapapa süchiki tü oso'irawaakat aa'in, neme'erainpalashi Pablo. Otta waneerua, müshii ne'e:

—Waapajeeria taa türa so'uweena wane ka'i.

³³ Nu'unakalaka Pablo nama'anajee.

³⁴ Nayasa'a waneinnua, ache'inraashii nümaa otta nanoujakalaka nünain Jesús. Je na'aka na anoujakana, eejachi Dionisio, wane no'ulukuku na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Areópago otta eejatü wane jierü kanüliasü Dámaris otta waneerua soo'omüin.

18

*Kakaliashi Pablo cha'aya Corinto sünain eki-
rajaa nünüiki Maleiwa*

¹ Je süchikijee tüü, ojuittüshi Pablo Atenasjee, o'unüin nia chamüin sulu'umüin tü pueulokat Corinto.

² Je yala, antiraashi nia nümaa wane wayuu judío kanüliashi Aquila. Je nia nümaiwa, cheje'ewai sulu'ujee tü mmakat Ponto. Je Aquila sümaa tü nu'wayuusekat kanüliasü Priscila, palit ka'i paala, antüshii naya sulu'ujee tü mmakat Italia, eejeejanale naya ojuittüin sütümajee tü kasa nuluwataakat anain Claudio, chi laülaashikai saa'u mmakat süpüshua'a. Nuluwataain sünain sujuittüinjatüin süpüshua'a tü wayuu judíokalüirua sulu'ujee Roma. Je Pablo, o'unüshi sünain awarajawaa naa'uirua.

³ Shiasa'a süka müinya aka ne'e tü na'yataainkat tü ni'yataainkat, tü aainjülüukat

loona ojotonnokat süpüla miichin, makatakalaka nia yala namaa sünain ni'yataajiraaain namaa.

⁴ Je süka'iyu'uwai tü ka'i neemeraakat o'u na judiökana, Pablo, o'unawaishi sulu'umüin tü eki-rajüleekat na judiökana, eere nia sünain aasha-jirawaa nüchikü Jesús sümaa tü judiökalüirua otta tü griegokalüirua shii'iree sünoujeein tü nümakat.

⁵ Shiasa'a nüntapa Silas otta Timoteo chejeechikü Macedoniajee, o'ttüshi Pablo sünain aküjaa waneepia süchikü tü nünuükukat Maleiwa. Nüküjain sümüin tü judiökalüirua tü nütüjaakat aa'u noo'opünaa Jesús sünain niain chi Nüneekajalakai Maleiwa.

⁶ Je nayakana, achechajaashii nuulia otta mojusü nanüikü nüümüin. Niasa'a Pablo, no'otojooain nüshe'in su'uyaawa niyu'laain noulia otta nümakalaka namüin:

—Jüsirajiraaja'a jümata jükuaippa müleka amülouire jaa'in. Nnojoishija'a tayaichipain kasirüin jia saa'u jiyouktüin tamüin tü nüchikukat Cristo taküjakat jümüin. Yaajee joolu'u, o'uneechi taya nanainmüin na gentilekana.

⁷ Ojuittaashi nia sulu'ujee tü ekirajüleekat, o'unüshi nipialu'umüin wane wayuu kanülüashi Ticio Justo, kojuta atümachi Maleiwakai otta kepiashi yaa sü'ütpa'a tü ekirajüleekat.

⁸ Otta Crispo, wane sülaülashi tü ekirajüleekat, anoujashi nünnain chi Senyotkai süma'ale'eya süpüshua'a tü eekat nümaa nipialu'u. Aka'aya kojuya na Corintoje'ewaliikana anoujashii sünain

woutiisale'einya naya naapapa tü pütchi nüküjakat Pablo namüin.

⁹ Shiasa'a so'u wane ai, Pablo, ni'rataalain naa'in chi Senyotkai sa'wai sünain nümüin nümüin: "Nnojo piyo'ujaa'in aa'in. Ayata pia sünain aküjaa tü pütchikat. Nnojo piyü'ülaain.

¹⁰ Süka jamüin, eeshi taya pümaa otta nno-joleerü jaralüin jamüin atüma pia. Yaa sulu'u tü pueulokat, wainmayülia wayuu to'tte'erajatkat".

¹¹ Makatalaka Pablo yala Corinto süpüla wane juya shiatapünaamüin sünain ekirajaa na wayuukana sünain tü nünüikukat Maleiwa.

¹² Shiasa'a naainjala na judíokana, wanaa sümaa niain Galión laülaashin sulu'u tü mmakat Acaya, oonoojiraashii naya nikiirajee Pablo. No'unitkalaka nia laülaapialu'umüin eere nükumajüin Galión sükuaippa wayuu.

¹³ Namakalaka nümüin chi laülaashikai:

—Wayuukai chii, nikiraja'alüin tü wayuukalüirua shii'iree kojutüin Maleiwakai sütüma sulu'u wane akuaippaa naata suulia tü aluwataanakat anain waya.

¹⁴ Nnojoliwa'aya nüsouktüin Pablo, nümakalaka Galión sümüin tü judíokalüirua:

—Müleka nnojoireje nikeraajüin tü waluwataakat anain wayakana romanokana otta müleka naa'inrüle wane kasa eekai mojuin ma'i makat aka o'utaa wayuwa'in, taapajüinje'eya süpüshua'a tü jünüikukat jiakana judíokana.

¹⁵ Akaajasa'a süka jü'ülüjiraain süchiirua tü pütchi ekirajünakat, süchiirua anüliee otta süchiirua tü aluwataanakat anain jiakana judíokana, nnojoi'a taya o'ttajachin sünain

süpüla takumajainjatüin sükuaippa. ¡Jukumaja ne'e sükuaippa jiakana!

¹⁶ Je Galión, nүjүnaakalaka naya yalejee.

¹⁷ Nayasa'a napүshua'a na wayuu nnojoliikana judíoин, napashajaakalaka Sóstenes, wane laülaashi sulu'u tü ekirajüleekat. Natunain nia yala'aya nu'upala Galión otta nnojotsү kasajatüin нүmүin Galión tü naa'inrakat nüka.

Eitaashi Pablo Antioquíamүin süpüla o'unaa nüchukua'a sünain akүjaa nүнүikү Maleiwa

¹⁸ Je eesү nüka'iya Pablo makatүin paala yala sulu'u tü pueulokat Corinto. Je mapa, akүjashi süchikү o'unaa namүin na anoujashiikana. Niakai nümaa Aquila otta Priscila, o'unүshii sulu'u anua chai nakua sulu'umүin tü mmakat Siria. Nnojoliwa'aya no'unүin, noojirүin Pablo tü nikiikat cha'aya sulu'u tü pueulokat Cencrea. Süka jamүin, naapүin nүнүikү paala нүmүin Maleiwakai sünain нүmүin: “Mүinjateerү tatүma wane kasa pүmүin”. Je joolu'u noojirүin shia su'uyaawa nikeraajүitpain tü нүmakat paala нүmүin Maleiwakai.

¹⁹ Je nantapa sulu'umүin tü pueulokat Éfeso, e'ipүnaanүshi Aquila sümaa Priscila нүtүma Pablo yala süpüla makatүinjanain. Je niakai, o'unүshi sulu'umүin tü ekirajüleekat, eejachire nia aashajiraain sümaa tü wayuu judiókalүirua, outkajaakat yala sulu'u.

²⁰ Je na wayuukana, a'alijinnayaashije'e Pablo natүma shii'iree yaleein paala nia namaa süpüla kojuya ka'i. Je niakai, niyoukta achiküt.

21 O'unüshi nama'anajee sünain nümün namün: “Müleka nücheküle Maleiwakai, ale'ejeechi taa taya tachukua'a sünain awarajawaa jaa'u”. Je süchikijee, o'otowaaja'a nümün Pablo sulu'u anua. O'unüshi niaja'a yalejee Éfesojee.

22 Je nüntapa Cesareamün, o'unüshi Jerusalénmün sünain awarajawaa naa'u na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Je yalejee, o'unüshi Antioquámün.

23 Je kojuya ka'i süchikijee, o'unüshi nia nuchukua'a sünain alataa sulu'upünaa wane'ewai sukua tü pueulokalüirua sulu'ukat tü mmakat Galacia otta Frigia. Alatapüna'awaishi nia sünain atütajaa naa'in na anoujashiikana sulujanakana tü mmakalüirua.

Ekirajüshi Apolos nüchiki chi Senyotkai

24 Je su'unnaa ka'ikat tiairua, antüshi Éfesomün wane wayuu judío kanüliashi Apolos. Je nia, wayuu cheje'ewai sulu'ujee tü pueulokat Alejandría. Wayuu nia atüjashi ma'i aashajawaa otta e'raajashantashi tü karaloukta nüchikimaajtkat Maleiwa.

25 E'ikuushi nia sünain tü wopu nünainjeejtkat chi Senyotkai. Aashajaashi nia sulu'u wane yaletaataa aa'in sünain ekirajaa sulu'u wane sükuaiippa lotüsü ma'i süpüshua'a tü nütüjaakat aa'u noo'opünaa Jesús, mayaainje'e shiain ne'e nütüjaain aa'u, tü nikirajakat anain Juan wanaa sümaa nuwoutisaajün wayuu süpüla ayaawajawaa suulia saainjala.

26 Apolos, aashajaashi sümaa yalayalaa aa'in sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana. Shiasa'a naapapa Aquila sümaa Priscila tü nikirajakat anain, nakatalüin nia nümüiwa süpüla naküjain süchikü nümüin tü kasa nnojoliyütkalia nütüjaain aa'u soo'opünaa tü wopu ni'itaakat Maleiwa süpüleerua wayuu.

27 Je nüküjapa Apolos süchikü o'una'iree sulu'umüin tü mmakat Acaya, na anoujashiikana, namüshi nia sünain anain namüin tü kee'ireekat naa'in. Nashajakalaka wane karaloukta namüin na anoujashii chajanakana cha'aya, süpüla kapülainjachin nia naa'inrua nüntapa nanainmüin. Je nüntapa Acayamüin, nükaaliijain ma'i na anoujashiikana, na ainkakana anoujaa sükajee anamiain Maleiwakai namüin.

28 Je süka wane nünüikü kaa'usü ma'i, pe'ipoloojiraashi nia sümaa tü judíokalüirua su'upala süpüshua'a tü wayuukalüirua. Je shi-airua, nnojotsü eejiraain nümaa süka nii'iyatüin ma'i sümüinrua tü kasa nnojotkat jamüinjatüin oo'opünaa sünüikü. Otta sükajee tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, nii'iyatüin sümüin süpüshua'airua sünain niainya Jesús chi Nüneekajalakai Maleiwa.

19

Tü ni'yataainkat Pablo cha'aya Éfeso

¹ Wanaa sümaa chain Apolos sulu'u Corinto, chashi Pablo alatüin sulu'upünaa tü pueu-lokalüirua sü'latiralu'ukat tü uuchikalüirua, antatataalain nia süchikijee Éfesomüin. Je yala, nünta anainchii wane anoujashii.

² Je Pablo, nüsakirüin naya:

—¿Antüshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in wanaa sümaa jikerolüin sünnain anoujaa?

Je nasouktakalaka nümüin:

—Eeyaa ne'e waapüin nüchikü chi Naa'inkai Maleiwa sünnain een nia.

³ Nüsakitkalaka naya Pablo nüchukua'a:

—¿Kasasa'a ekirajünaka anain jia wanaa sümaa juwoutisaajünüin?

Asouktüshii nayakana nümüin:

—Sünnain tü nikirajakat anain Juan wanaa sümaa nuwoutisaajün wayuu.

⁴ Nümakalaka Pablo namüin:

—Aa shiimain. Juan, nuwoutisaajün wayuu süpüla ayaawajawaa suulia saainjala sümaa nümüin sümüin sünnain sünnoujainjatüin nünain chi eweeteekikai mapa nüchiiruajee. Sünnain naashajaain nüchikü chi eweeteekikai nüchiiruajee, nia naashajaaka achikü Jesús. Niakalaka sünnoujainjachin anain wayuu.

⁵ Je naapapa tüü, awoutisaajitshii naya saa'u nünülia chi Senyotkai Jesús.

⁶ Je ni'itaapa najapü Pablo naa'uirua, antüshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ümüin naa'inrua nayakana. Naashajaakalaka pütchi naatajatü sünnain naküjale'einya nünüikü Maleiwakai.

⁷ Eeshii na wayuukana maa aka poloo pi-ammüin napüshua'a.

8 Eeshi Pablo yunnatüin süpüla apünüin kashi sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana, eejachire nia aashajiraain sümaa tü wayuukalüirua, sünnain meimolüin naa'in, soo'opünaa tü nükuaippakat Maleiwa sünnain aluwatawaa shii'ire'eyaa sünnoujeein tü nümakat.

9 Nayasa'a waneennua, sütümajee ichein mai naa'inrua, nnojoishii anoujeein, shia eeka ne'e mojuin nanüikü sümüin tü Wopu nünnainjeejkat Jesús su'upala tü wayuu outkajaasükalüirua yala. Je Pablo, akatalaashi noulia namaa na anoujashiikana sulu'umüin tü nikirajüleekat Tirano. Nnojoitpa Tirano sünnain ekirajaa, ekerolowaishi Pablo namaa na anoujashiikana sulu'umüin tü ekirajüleekat. Je yala süpüla ka'ikat süpüshua'a, aashajira'awaishi nia sümaa wayuu.

10 Eeshi nia maa aka piama juya sünnain naa'inrüin tia. Je sükajee tia, tü wayuukalüirua süpüshua'a yalajatkat kepiain sulu'u tü mmakat Asia, makat aka judío otta nnojotkat judío'in, saapüin tü nüchikukat chi Senyotkai Jesús.

11 Je nükaajee Pablo, naa'inrüin Maleiwakai watta saalin kasa nütüjakat apüleerua nüümüwa.

12 Alü'üjünüsüjase'e sünnainmüin tü ayu-uisükalüirua süpüshi nüshe'inpajana Pablo nünnainpü'ukat süpüla a'yatawaa otta wane nüpanyeetseirua. Je sükajee tüü, tü ayu-uisükalüirua, anasü. Otta ojuittaasü yolujaa süle'eru'ujee tü kale'eru'usükalüirua yolujaa

sütüma tia.

13 Shiasa'a naainjala wane judíoirua waraittawashii sünain ayujaa yolujaa süle'eru'ujee wayuu, noo'ulaküin joolu'u nachuunajüin nünülia chi Senyotkai Jesús sünain tü ayujaakat. Müshii naya sümüin tü yolujaakat: "Saa'u nünülia Jesús, chi nüküjakai achikü Pablo, tamüsü pia sünain pujuittajatüin".

14 Otta no'ulukuku na a'yataakana sümaa tüü, wane akaratshishii wayuu nüchooin wane wayuu judío kanüliashi Esceva. Je chi wayuukai, wane laülaashi na'akajee na sacerdote judiókana.

15 Shiasa'a so'u wane ka'i, nantiraakalaka nümaa wane wayuu kale'eru'ushi yolujaa, chi anii nayu'lüinjachin ale'eru'ujee yolujaa süka nünülia Jesús naajüin. Shiasa'a süsouktakalaka tü yolujaakat nüle'eru'ujee namüin: "Te'raajüin Jesús. Tatüjaa aa'uchi jaralin Pablo. ¿Jaraliija'a joo jiakana?"

16 Müshi nia namüin sünain nuwanaaja'ale'einya noo'omüinrua. Awataashijese'e nia noo'omüinrua sünain nükanajüin nayainnua. Müliashantashii ma'i naya nütüma. Awatawa'ain müshii mashe'inyoule sümaa nalio'u nütüma yalejee sulu'ujee türa miichikat.

17 Süpüshua'a tü wayuu yalajatkat kepiain sulu'u Éfeso, wayuu judío otta nnojotkat judíooin, saapa achiküt tüü. Je mmolojüshii ma'i naya sütüma. Je sünainjee tia, kojutsü amüinyüü nüchikü chi Senyotkai Jesús.

18 Je kojuya na anoujainapakana aküjakana joo süchikü süpüshua'a tü kasa mojusü naa'inrapü'ukat paala. Nalatira achiküt tia su'upala wayuukat süpüshua'a.

19 Je kojuyataaja'a na eekai na'yataapü'üin süna'in outsüü, nantirüin tü nakaralouktase sükuaiippamaajatkat tü outsü'ukat. Nantirüin shia süpüla na'ajüinjatüin yala su'upala süpüshua'a tü wayuukalüirua. Je shiyu'nnakalaka jerain ma'i tü süliakat süpüshua'a. Eetaasüja'a ojuittüin 50.000 neerü pülaata tü süliakat.

20 Je sükajee tüüirua, ayurulaasü ma'i tü nüchikükat chi Senyotkai Jesús. Otta shia, maapünaajuu amaalü ma'i.

21 Je süchikijee süpüshua'a tüü, nüchuntüin o'una'iree Pablo Jerusalénmüin sümaa nülatajachin Macedoniapünaa otta Acayapünaa. Otta jülüjasü naa'in o'unaa Jerusalénjee chamüin sulu'umüin tü pueulokat Roma.

22 Nüjütakalaka palajana nüpüleerua piamaashii na akaalinjülüikana nia chamüin Macedoniamüin. Naya nüjütaka Timoteo otta Erasto. Otta niakai, makatüshi yala paala sulu'u tü mmakat Asia.

Aashichijaashii na wayuukana cha'aya Éfeso

23 Je su'unnaa ka'ikat tiairua cha'aya sulu'u Éfeso, aashichijaashii ma'i na wayuu cha-janakana süna'injee kojuyain wayuu o'ttakat süna'in anoujaa nüna'in Jesús.

24 Tüü, nüshüküla akuaippat wane wayuu kanüliashi Demetrio. Je nia, wane wayuu ojojüi kachueera pülaata süpüla naainjiain shia su'uyaakuachen tü miichi eere su'waajünün tü maleiwayaasü kanüliakat Artemisa. Je nikakai, walaasü ma'i nütüma tü a'yataasükalüirua nümaa sünain.

25 Je wayuukai chii, nükotchojokalaka na wayuu a'yataakana nümaa sünain otta na wayuu makanaja'a aka nukuaippa sünain tü a'yatawaakat sünain nümüin namüin:

—Wayuinnuaa, jütüjaa aa'ulu sünain anain waya saa'u tü wakanainkat sünainjee a'yatawaakat tüü.

26 Maa aka jirüin otta jütüjaain saa'u, chi wayuu Pablo münakai, yootokuu müshi nia sünain nnojolin maleiwain tü maleiwa saainjalakat wayuu. Sükajee tü nikirajakat anain, wainma wayuu nu'wanaje'eraka aa'in. Nnojotsü shiachoin ne'e ya'aya sulu'u Éfeso sümüiwa, maleesia sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Asia.

27 Tajak, kapüleejeetsa tüüje'e, eesü süpüla nnojolin joo shiyalajeein tü wayuukalüirua tü wa'yataakat anain. Nnojotsü shieerüin ne'e amüloulin ojutpala tü su'uyaakuakat tü wa'waajülekat tü wamaleiwasekat, alataleejerie ma'i müleka shiale amüloulin sujutpala tü wa'waajülekalüya'asa. Je yalejee, eejeerü süpüla shiain amüloulin ojutpala tü wamaleiwasekat Artemisa, tü kojutkat sütüma wayuu ya'aya Asia otta sainküin mmakat süpüshua'a.

²⁸ Je na wayuukana naapapa tü nümakat, aashichijaashii ma'i naya sünain na'waanajaain ma'i. Müshii naya nekiiseru'u:

—¡Anashaatasü ma'i Artemisa, tü wamaleiwasekat wayakana Éfesojanakana!

²⁹ Je tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat, maatsü jamakai saa'inrua. Awatawa'ain müsü, kookoto'oin müsü otta najaraittapünawa'ain namüshi Gayo otta Aristarco, piamashii wayuu cheje'ewalii Macedonia. Je naya, nümaajana Pablo nu'uyaaajanain. Ajaraijünüshii naya sütümairua chamüin sulu'umüin tü suutka-jaalekat tü wayuu cheje'ewatkat sulu'ujee tü pueulokat.

³⁰ Je Pablo, ashuteesü naa'in sa'akamüin tü wayuukalüirua shii'iree naashajaweein sümaa, akaisa'a nnojolin noo'ulaain nia na anoujashikana.

³¹ Je no'uluku na laülaayuukana sulu'u tü mmakat Asia, nütünajunnuu Pablo. Mataaja'a naainnua, aluwataashii nanüikü nümüin sünain nnojolin nüshutajachin sa'akamüin tü wayuukalüirua süpüla aashajawaa sümaa.

³² Yaakalajasa tü wayuukalüirua müin jamakai saa'inrua sünain tü jutkataakat. Waneennua, naata kasa namakat nekiiseru'u sulia tü namakat na wane ne'ipa. Kojuya ma'i tü matüja'ainreekat saa'u kasain suutkajaain apüla.

³³ Je na judíokana, nojuta achikichi Alejandro shii'iree nülatajachin sünain aashajawaa. Je nülatapa, süküjain nümüin su'uluku tü wayuukalüirua kasain wayuu tü alatüin

yala. Je nuchuntakalaka süka najapü namüin na wayuukana nako'ulaainjanain, süpüla naashajaainjachin shi'ipamüin tü wayuukalüirua sünain nnojolüin nasirüin na judiökana tü alatakat.

³⁴ Shiasa'a tü wayuukalüirua sütüjaapa naa'u sünain judío'inya ne'e nia, a'waanajaasü ma'i shiairua maa aka süpüla piama oora. Müsü shiairua: “¡Anashaatasü ma'i Artemisa, tü wamaleiwasekat wayakana Éfesojanakana!”.

³⁵ Niasa'a chi sülaülashikai tü outka-jawaakalüirua sütüma wayuu yaa sulu'u tü pueulokat, niimale'etpa saa'in tü wayuukalüirua, müshi nia sümüinrua: “Wayuuinnaa yaajanakana sulu'u Éfeso, wayuukat sainküin mmakat süpüshua'a, sütüjaa aa'ulu sünain wayain wayakana, yaakana sulu'u Éfeso, aa'inmajüinjanain tü miichi wa'waajülekat Artemisa tü wamaleiwase anasükat otta tü ipa su'uyaakua ojutuusükat sirumalu'ujee.

³⁶ Nnojotsü süpüla jaralin 'Nnojottaa' müin sümüin sünain wajapulu'uin tüü. ¡Jiimalaa jümata! ¡Nnojo maa'in jaa'in sünain aa'inraa wane kasa eekai mojuin!

³⁷ Wayuukana naa jüntitkana, nnojoishii a'luwajüin kasa sulu'ujee tü a'waajüleekat otta nnojoishii naya mojuin anüiküyaa sümüin tü wamaleiwasekat.

³⁸ “Eere wane kasa mojushiikat nümüin Demetrio sünainjee jaralü yaa otta namüin na a'yataalii wanaawakana a'yataain nümaa, eeshii na sülaülashiikana mma süpüla tia.

Naküja süchikü namüin chamüin sulu'umüin tü laülaapiakat. Je yala, naajeerüja'a tü nanüiküjiraa naa'u wane'ewaire nakua.

³⁹ Otta kasaleje'e tü jaashajaweein achiküya, atüjasü jüntiraa wanainmüin süpüla wakumajiraainjatüin sükuaippa sünain tü outkajawaa waa'inrakat waneepia.

⁴⁰ Sükajee ne'e joo tü alatakat, eesü süpüla 'Ayaleraashii naya woo'omüin' wamünüin ne'e sütüma tü laülaayuu romanokat. ¿Kasataaleerü wanüiküka wasakinnüle sütüma tü romanokalüirua sünain kasanainjeein wamüin tü aashichijawaakat?"

⁴¹ Kettaapa naashajaain tüü, nujute'erüin tü jutkataakat.

20

Waraittüshi Pablo nüchukua'a sulu'upünaa Macedonia otta Grecia

¹ Ni'rapa Pablo sünain shiimalaain naashichin na wayuukanairua, neenajirüin na anoujashikana süpüla naashajaainjachin namaa süpüla nachecherüinjatüin naa'in sünain anoujaa. Je süchikijee, apütaashi nia napüla je o'unüshi nia chai nukua sulu'umüin tü mmakat Macedonia.

² Alatüshi nia sulu'upünaa tü pueulokalüirua sulu'ukat tia mmakat sünain akatsinjaa naa'in na anoujashikana süka wainma pütchi. Je yalejee, o'unüshi chamüin Greciamüin.

³ Je yala, makatüshi süpüla apünüin kashi. O'unajachichi ma'i nia sulu'u anua chamüin Siriamüin, nütüjaapa saa'u anajiraain nanüikü na judíokana nikiirajee. So'ujee tia, nümakalaka

aa'in: “Anakaja'a tasaajaale mmakat süchukua'a Macedoniapünaa süpüla tantajachin Siriamüin”.

⁴ O'unüshii wayuukana naa nümaa süpüla nu'uyaajanain: Sópater, chi cheje'ewaikai Berea, nüchonkai Pirro, Aristarco otta Segundo cheje'ewaliikana Tesalónica. Eeshi Gayo cheje'ewaikai Derbe. Eejachi Timoteo otta eejana Tíquico je Trófimo, cheje'ewaliikana sulu'ujee Asia.

⁵ Je naainnua wawalayuukana, ne'ipünaain Pablo Filipos. Je nayakana, lotüshii Troasmüin, eere waya na'atapajüin.

⁶ Je wayakana, süchikijee süka'iya tü mi'iraa ekaanapü'ukat anain tü pan ma'akasatkat sooloojia, o'unüshii waya yalejee Filiposjee sulu'u anua. Je süchikijee ja'rai ka'i wopulu'u, akotchojiraashii waya namaa Troasmüin. Je yala, makatüshii waya süpüla akaratshi ka'i.

Aashajaashi Pablo namüin na anoujashiikana cha'aya Troas

⁷ No'u chi palajaikai ka'i süka'iya tü se-maanakat, okotchojooshii waya süpüla ekirawaa tü pan sotojatkat akajee waa'in chi Senyotkai. Je Pablo, aashajaashi namüin na anoujashiikana. Je süka nu'unajachin waneemüin ka'ikat, ayatshi nia aashajaain sünainmüin süse'eru'u sa'waikat.

⁸ Tü miichi eejanale waya jutkatüin, paa'uwaasü. Je yaashii waya iipünaa sulu'u tü “piso” apünüinkat, eejatüle chuwachuwalüin kojuyasü rampara.

⁹ Otta wane jima'ai kanüliashi Eutico, yaashi joyo'oin müin so'ulu'u tü wentaanakat. Shi-asa'a süka kama'ain ma'i Pablo sünain aashajawaa, o'onoojüsü lapü naa'u chi jima'aikai. Je mapa ma'i, ka'lepa lapukat naa'u, nujutuukalaka iipünaajee, yalejee eejanale waya. Apataanüshi nia mmolu'ujee ouktüin.

¹⁰ Niasa'a Pablo, nüshakatalaka nünainmüin je nu'wachiraakalaka naa'u sünain nüko'ojooin nünain. Nümakalaka namüin na anoujashiikana:

—¡Nnojo jainkuuin aa'in! ¡Katüichipa o'u!

¹¹ Je süchikijee, aliikajawaja'a nümüin Pablo nuchukua'a. Eküshi nia otta nuttanajüin naka na anoujashiikana tü pan sotojatkak akajee naa'in tü naa'inrakat chi Senyotkai. Je süchikijee, ayatshi nia aashajaain ja'yuumünre'eya. O'unaaja'a nümüin süchikijee.

¹² Otta chi jima'aikai, amaanüshi nia nipi-alu'umüin sünain kataa o'u. Je sütüma tüü, talatüsü ma'i naa'in na anoujashiikana.

O'unüshi Pablo Troasjee Miletomüin

¹³ O'unüshii waya palajana nüpüleerua Pablo sulu'u anua sulu'umüin tü pueulokat Asón. Je nikakai, nnojoishi anualu'uin. Je yala, wa'atapajüin nia maa aka tü nümakat paala wamüin.

¹⁴ Nüntapa wanainmüin yala Asónmüin, o'otooshi nia wamaa, o'unüin waya Mitilenemüin.

¹⁵ Ojuittüin waya yalejee, alatüshii waya waneemüin ka'ikat cha'aya Quiópünaa. Je watta'amüin, antüshii waya süsha'wajüleru'umüin tü anuakalüirua cha'aya

sulu'u tü mmakat Samo. Wane ka'i yalejee waraittüin sulu'u anua, antüshii waya chamüin sulu'umüin tü pueulokat Mileto.

¹⁶ Yalamüinshii waya antüin süka nnojolin nünteein Pablo Éfesomüin suulia kajajüin nukua yala sulu'u Asia. Ountaweesü naa'in shii'iree nüntamaatein maalü Jerusalénmüin süpüla yalainjachin nia süpüla süka'iya tü mi'iraa kanüliakat "Pentecostés", müleka eereje süpüla nüntüin süpülapünaa.

Asajinnüshii nütüma Pablo na laülaayuushiikana sulu'u tü outkajaaleekat Éfeso chamüin Miletomüin

¹⁷ Sünain chain waya Mileto, Pablo, nüsaajirüin na laülaayuushiikana sulu'u tü noutkajaalekat na anoujashiikana cha'aya Éfeso.

¹⁸ Je nantapa, müshi Pablo namüin: "Jiakana, jütüjaa aa'ulu jamüin takuaippa ja'aka cheje'ere'eya so'u tü palajatkat ka'i tantakat o'u sulu'u tü mmakat Asia.

¹⁹ Süpüla ka'ikat süpüshua'a a'yataashi taya nümüin chi Senyotkai sümaa jo'uuin taa'in ja'aka. Mayaainje mojuin taa'in motsowai sütüma tü saa'inrakat tü wayuukalüirua otta suu'ulakünüin taa'in su'unnaa tü müliaa te'rakat sütümajee anajiraain sünüikü tü judiokalüirua tekiirajee, ayatshia taya a'yataain nümüin chi Senyotkai.

²⁰ Nnojotsü kasain tapüte'erüin juulia sünain taküjüin jümüin tü anainjatkat alu'ujee jia. Teki-rajüin jia anooipa'a su'upala wayuu süpüshua'a otta jipialu'uya.

21 Sümüin wayuu judío otta nnojotkat judíoín, ayatshi taya mache'ein süchiirua aküjaa sünain shiyaawajaainjatüin suulia saainjala nünainmüin Maleiwakai otta sünoujainjatüin nünain chi Wasenyotsekai Jesús.

22 “Anii joo taya o'unajachin Jerusalénmüin, sünain niain alü'üjain taya chi Naa'inkai Maleiwa, sümaa nnojolin tatüjaain saa'u kasain een tapüla cha'aya.

23 Tü kasa tatüjaakat aa'u, shia sünain naapirüin taya chi Naa'inkai Maleiwa eepünaale talatüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua. Müshi tamüin sünain tasürünnajachin sulu'u tü püreesaapülekat otta müliainjachin taya atümaa mapeena.

24 Akaisa'a nnojolin aa'inmajiraain ma'i taya takuaippa sütümajee tia. Ja'itakaja'a ouktüin taya, meemasat tamüin. Müleka shialeje tainküin tekeraajüin tü a'yatawaa ni'itaakat chi Senyotkai tajapulu'u sünain taküjain süchikü tü pütchi anasükat nüchikü Maleiwa sünain anamiain nia sümüin wayuu, talateerü taa'in tekeraajapeena shia.

25 “Tatüjaa aa'ulu sünain nnojolin jaraleechin ja'akajee e'rüin to'upünaa tachukua'a, jiakana taküjakana amüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa.

26 Tamüsü paala jümüin wane kasa süpüla pansaain jikiiru'u: Nnojolichipaja'a tayain kasirüin müleka jaraire amüloulin ja'aka jiakana chakana Éfeso.

27 Süka jamüin, sünain taküjain jümüin süpüshua'a tü naa'inreekat Maleiwa sümüin

wayuu, nnojotsü kasain tapüte'erüin juulia sünain taküjain jümüin.

²⁸ “Ee mata jaa'in jaa'ujiraa jiakana otta saa'u süpüshua'a tü anoujasükalüirua naapaakat Maleiwa süpüla nüpüshin sükajee ouktüin chi Nüchonkai. Chi Naa'inkai Maleiwa, ni'itaain jia süpüla jaa'inmajüin naya maa aka wane wayuu naa'inmajüin tü nümü'ünüinkat.

²⁹ Tatüjaa aa'ulu sünain sünteerüin wayuu jünainmüin, to'unapeena yaajee, sünain e'ike'eraa jia süpüla naja'ttirüin tü jünoulakat juulia. Naya, müshii saa'in wasashi soo'omüin anneerü.

³⁰ Ja'itakaje'e ja'akajee jiakana anoujashiikana, oju'iraaajeerü ju'ulukü sünain ekirajaa sa'alain shii'iree noushikajaainjanain na anoujashiikana süchiirua.

³¹ Ee mmatakalaka jaa'in. Soto jaa'in sünain taashalaain paala jümaa jüpüshua'a sümaa te'ira, wane'ewai jukua jiakana chakana Éfeso, süpüla juu'ulaküinjatüin tü akuaippaa nüchekakat Maleiwakai jüpüleerua. Aasha-laashi taya jümaa so'uka'i otta sa'wai so'u apünüin juya.

³² “Je joolu'u tawalayuwaa, te'itaain jia najapululu'u chi Maleiwakai otta taso'irüin jaa'in sünain tü nüchikukat sünain anamiain nia sümüin wayuu. Jainkeerü jülaüle'erüin jaa'in nütüma sünain jünoula sütümajee tü nünüikikat. Je mayaa, naapeerü jümüin süpüshua'a tü anasü nüküjakat achikü sümüin tü nüchooinkat, tü nükatatkat suulia saainjala.

³³ Nnojotsü kachiiruain taa'in nünneetse otta nüshe'in wane jarai.

³⁴ Jütüjaa aa'ulu ma'i sünain ta'yataain süka tajapü süchiirua tü ja'ijaakat tamüin otta tü ja'ijaakat namüin na tamaajanakana.

³⁵ Tekirajüin jia waneepia, sükajee takuaippa sünain a'yatawaa, sünain müinjana'inya waya a'yataain süpüla wakaalinjüinjatüin tü wayuu ja'ijaakat amüin kasa. Soto jaa'in tü nümakat chi Senyotkai Jesús wanaa sümaa nümüin: 'Anakuaippa'ire'eya chi wayuu aapakai nuulia chi aapünakai amüin' ”.

³⁶ Mayaasü keraain nümüin Pablo tüü, o'ttüşhi süka nüsapain otta naashajaakalaka nümaa Maleiwakai namaa napüşhua'a nayakana.

³⁷ Je napüşhua'aya, a'yalajüşhii nünain Pablo sünain nako'ojooin nünain otta nachu'lüin nuwalapa'a.

³⁸ Mojusü ma'i naa'inrua süka nümüin namüin sünain nnojolin ne'reechin nia nüchukua'a. Je süchikijee, o'unüşhii naya nümaa sünain e'rajaa nukua eejatüle tü anuakat.

21

O'unaa Jerusalénmüin nütüma Pablo

¹ O'unüin waya nama'anajee na anoujashiikana, o'otooshii waya sulu'u anua je o'unüin waya lotüin Cosmüin. Je mapa watta'amüin, chamüinshii waya Rodasmüin, je yalejee, chamüin Pátaramüin.

² Je yala Pátara eejatü wapüla wane anua o'unajatü chamüin sulu'umüin tü mmakat Fencia. Je wo'otookalaka sulu'u.

³ Wattashijja'a waya alatüin sü'ütpünaa Chipre. Walatüin shia, chasü waa'ujee maa aka tia palaapünaa. Lotüshii waya suulia, Siriamüin. Chakuatsü tü anuakat Tiromüin süka süshakajitpünaainjatüin chisoui sulu'u tü süsha'wajülekat cha'aya. Wantakalaka chamüin.

⁴ Je yala sulu'u Tiro, wachajaakalaka nachiki na anoujashiikana. Je wantapa nanain, makatakalaka waya namaa süpüla akaratsiika'i. Je nayakana, süka nüi'iyatüin chi Naa'inkai Maleiwa namüin tü alatajatkat nümüin Pablo cha'aya Jerusalén, naküjakalaka nümüin sünain nnojolüin anain süpüla nu'unajachin chamüin.

⁵ Mayaainge wamünüin, keraapa sülatüin tü akaratsiikat ka'i, o'unüshi'iya ne'e waya yalejee. Napüshua'ale'eya na anoujashiikana sümaa na'wayuuse otta nachooiin, o'unüshii wamaa anooipa'amüin suulia tü pueulokat. Je yala sotpa'a palaakat, wasapainkashii waya wapüshua'a sünain waashajaain nümaa Maleiwakai.

⁶ Süchikijee, apütaashii waya napüla otta o'otooshii waya sulu'u tü anuakat. Je nayakana o'unüshii nachukua'a nepialu'umüinrua.

⁷ O'unüin waya shirokupünaa palaa Tirojee, antüshii waya chamüin Tolemaidamüin. Je yala, wawaraijaapünaakalaka wane ka'i naa'u na anoujashiikana.

8 Waneemüin ka'ikat, ojuittüshii waya yalejee chai wakua Cesareamüin. Je yala Cesarea, o'unüshii waya nipialu'umüin Felipe, chi aküjaikai nüchikü Jesús sümüin tü manoujain-satkalüirua, chi no'ulukukai na akaratshishii aneekünakana paala süpüla a'yatawaa sünain ottonojoo tü kasa cho'ujaakat sümüin wayuu. Je makatalaka waya nüma'ana.

9 Je Felipe, kachooinshi pienchisü jieyuu majayünnüü, nünüikimaajatüirua Maleiwakai.

10 Eepa waka'iya sünain yalain waya nümaa, antüshi Judeajee chi wayuu nünüikimaajachikai Maleiwa, kanüliakai Agabo.

11 Nüntapa wa'ütpa'amüin, naapaain nukoreeyase Pablo je nijinnajiraakalaka tü najapükat otta tü nuu'uikat süka, sünain nuküjüin süchikü tü alatajatkat nümüin Pablo sünain nümüin:

—Chi Naa'inkai Maleiwa, müshi sünain nijittaaneechin cha'aya Jerusalén natüma na judiókana chi kokoreeyasekai tü koreeyakat otta sünain naapüneechn natüma sajumpulu'u tü gentilekalüirua.

12 Sütümajee waapüin tüü, wayakana otta na chajanakana Cesarea, wa'alijitshantain ma'i Pablo shii'iree nnojolin nu'unüin Jerusalénmüin.

13 Je niakai müshi ne'e wamüin:

—¿Jamüshiikai jia ji'yalajakalaka? Nnojo jümalaje'erüin taa'in. Eeshantashi ma'i taya süpüla ejittaanaa, nnojo ne'e shiain süpüla tüü sümüiwa, eeshi taya süpüla oukta'ayaa cha'aya Jerusalén naa'ujee chi Senyotkai Jesús.

14 Süka nnojolin kasakain nia watüma, woo'ulaain.

—Shia mata ekeraja tü nüchekakat Maleiwa —müinapa ne'e waya.

15 Yapaaja'a wamüin süchikijee otta o'unüin waya Jerusalénmüin.

16 O'unüsü no'ulukuku wamaa na anoujashikana chajanakana Cesarea. Je wantapa Jerusalénmüin, no'unirüin waya nipialu'umüin wane wayuu Chipreje'ewai kanüliashi Mnasón, wane wayuu kama'aichi sünain anoujaa, chi anii aapüshijachin wamüin tü watunküleinjatkat.

Eere nüntiraain Pablo nümaa Santiago otta na laülaayuukana

17 Je wantapa Jerusalénmüin, talatüsü ma'inaa'in na anoujashiikana wamaa süka wantüin.

18 Waneemüin ka'ikat, o'unüshi Pablo wamaa sünain awarajawaa naa'u Santiago. Je eejanakalaka wapüla napüshua'a na laülaayuushiikana napüleerua na anoujashiikana chajanakana Jerusalén.

19 Nüsaküin naya Pablo. Je süchikijee, nüküjalakaka namüin süpüshua'a wane'ewai sukua tü kasa naa'inrakat Maleiwa nükajee niakai sa'aka tü gentilekalüirua.

20 Shiasa'a naapapa tü nüküjalakat Pablo, müshii naya: “Anayaawatsüja'a nüümüin Maleiwa saa'u”. Je namakalaka nüümüin Pablo:

—Joolu'u wawalaa, pütüjaa aa'ulu wattain naalin na wayuu judío anoujakana, maa aka jera miirü ee. Napüshua'a naainnua, ayatshii katsin süchiirua sünain ja'ijaashantain

ma'i naashin shikeraajününjatüin amaa tü nuluwataakat anain Moisés.

²¹ Otta naapa achikichi pia sünain pikirajüin na wayuu judío kepiakana sa'aka wayuu gentile sünain noo'ulaainjanain suulia ekeraajaa sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Pikirajüin naya naajüin sünain noo'ulaainjanain suulia na'yote'erajatüin nata na nachooiin tooloyuukana otta sünain nnojolünjatüin kasajatajatüin namüin wakuaippa wayakana judiókana.

²² Tü wayuukalüirua, sütüjaweечи aa'u pia sünain püntüin. ¿Jamünjatü watüma tüü süpüla pii'iyatünjatüin sünain nnojolün shiimain tü yootokat püchikü?

²³ “Tü anakat süpüla paa'inraa joolu'u, shia tüü: Anaapienchishii wayuu wa'aka, aapüshii nanüikü paala nümüin Maleiwa sünain naa'inrüinjatüin wane kasa nümüin süpüla kojuya ka'i. Je shia sükaliaka'a maa'ulu süpüla nekeraajüin tü namakat.

²⁴ Pu'una namaa otta paa'inra wanaa namaa tü kasa ni'itaakat Moisés wapüleerua wayakana judiókana, tü uleinjatkat akajee wakuaippa nümüin Maleiwakai. Je süchikijee, puwalaaja tü kasa naapajatkat nümüin Maleiwa shikeraajapa süka'iya tü naküjakat achikü nümüin otta süliapala tü noojirijatkat nekii wanaa sümaa nekeraajüin sümaa nanüikü. Paa'inra tüü. Je mayaa, sütüjaweerü aa'u tü wayuukalüirua süpüshua'a sünain nnojolün shiimain tü yootokat püchikü sümüinrua. Otta sütüjaweerü aa'u sünain ayatü'inya pia lotüin süchiirua tü nuluwataakat anain Moisés.

25 “Noo'opünaa na anoujashii gentilekana, washajüitpa namüin tü paa'inwajiraakat anain waya sünnain shiain naa'inrüinjatüin: maa aka nnojoliin neküinjanain shi'iruku mürüt eekai su'utuushin aa'in süpüla a'waajiaa su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasukat, nnojoliin neküinjanain süsha tü mürütkaüüria maa'aya aka shi'iruku mürüt eekai ouktüsüin sütüma aülawaa otta nnojoliinjanain na'luwajiraain nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo”.

26 Je Pablo, nümaashii na pienchishiikana wayuu. Je waneemüin ka'ikat, niakai na-maa na pienchishiikana, naa'inrüin tü kasa uleinjatkat akajee nakuaippa nüümüin Maleiwa. Mapa, ekerotshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünnain aküjaa nüümüin chi sacerdotekai süchikü süka'iya tü nojute'erüinjatkat o'u na pienchishiikana wayuu sümaa nanüikü nüümüin Maleiwa je nantirajatkat o'u tü naapajatkat nüümüin.

Ata'ünnüshi Pablo

27 Shiasa'a sülü'ütpa ma'i süpüla shikeraajüin tü akaratshikat ka'iirua keraainjatkat o'u süka'iya nantirüin tü nasülajalajatkat nüümüin Maleiwa, wane judfoirua Asiaje'ewalüüria, ne'rüin Pablo sünnain ekeroloo sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Shiasa'a naainjala, neiwa'ajaain saa'in tü wayuu eejatkaüüria yala. Awanaajaashii naya noo'omüin Pablo sünnain nata'ülüin nia sümaa nekiise.

28 A'waatüshii ma'i naya mayaa: “iWayu-uinnuaa, nuu'uliwo'ukana Israel, jükaaliija

waya! Wayuukai chii, nia chi wayuu a'ütakai süchikü mmakat süpüshua'a sünain ekirajaa tü wayuukalüirua kasa waliajatü wayakana judíokana, kasa süliajatü tü nuluwataakat anain Maleiwakai sulu'u tü nüshajakat Moisés otta süliajatü tü a'waajüleekat Maleiwa. Otta nia'yaa, sünain nüntirüin wayuu nnojotkat judío'in sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa, mojushiisü nütüma nümüin Maleiwa tü miichi akataluushikat nümüin”.

²⁹ Müshii naya süka ne'rüin paala nia yaa sulu'u tü pueulokat nümaa Trófimo, chi cheje'ewaikai sulu'u Éfeso. Nüntirayaain nia Pablo nümaa, naajüin nayakana, sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa.

³⁰ Je tü wayuukalüirua süpüshua'a, saapayaa sümapa tüü, maatsü jamakai saa'in. Awatawa'ain müshii naya noo'omüin Pablo. Naapaajaain nia sünain najarajjaain anooipa'amüin suulia tü a'waajüleekat Maleiwa sünain nasürütpünaain tü so'ukat.

³¹ Ouktajachichi ma'i Pablo nachikü na wayuukana wanaa sümaa süntüin tü nachikükat nümüin chi sülaülashikai tü waneekat shi'ipapa'a surulaat romano sünain neiwa'ajaain ma'i napüshua'a na wayuukana sulujunakana Jerusalén.

³² Je chii, nuutkajaain no'uluku na sülaülashiikana surulaat nutujeejanakana otta no'uluku na surulaatkana. Je awataain naya eejatüle kolochuwaain tü wayuukalüirua. Je tü wayuukalüirua shi'rapa chi sülaülashikai surulaat namaa na nusurulaatsekana, suu'ulaain

Pablo suulia süshe'ejüinrua.

³³ Je chi sülaülashikai surulaat, antüshi nünainmüin Pablo süinain nüta'ülüin nia sümaa nijitte'erüin nia süka piamasü kaleena. Je süchikijee, nusakira anainchi süinain jaralin nia otta kasain naainjalain.

³⁴ Shiasa'a ne'e tü wayuukalüirua kashüülajüsü ma'i sümaa shikiise ni'ipajee. Mayaawatuju aa'ulu nanüiki sütüma nnojölüin wanaawain naküjala, nnojotkalaka kasayaain ne'e nüpansaajirüin achikü chi sülaülashikai surulaat sütüma tü kiisekat. Nümaaje'etkalaka ne'e nia chamüin sulu'umüin tü shipiakat surulaat.

³⁵ Je yaapa nüntüin süinain tü o'onoojüleekat yaakat so'ulu'u shipia tü surulaatkat, süpülakat ekeroloo sulu'umüin, alü'üjünüshi Pablo anulo'u natüma na surulaatkana süka müin jamakai saa'in tü wayuukalüirua nii'iree.

³⁶ Nayakana napüshua'a, kouta'ain müshii nüchiirua sümaa nekiise. Müshii naya: “¡Anasü ouktülen!”.

Asouktinnüshi Pablo shi'ipajee tü wayuukalüirua

³⁷ Je wanaa sümaa nikerotinnajachin Pablo sulu'umüin tü shipiakat surulaat, müshi nümüin chi sülaülashikai surulaat:

—¿Eeshi süpüla taashajaain pümaa motso'o?

Nümakalaka chi sülaülashikai surulaat nümüin:

—Atak, atüjashi pia aashajawaa pütchi griego.

³⁸ ¿Nnojoishiche piain chi wayuu Egiptoje'ewai kasitkaima'ainka tü atkawaakat

sütüma wayuu nümaa chi sülaülashikai mma, chi ayu'tkai na 4.000 wayuu kanüliakana “Süpü'üya o'unalüü wayuwa'in” chamüin isashiipa'amüin?

³⁹ Nümakalaka Pablo nümüin:

—Wayuu taya judío. Toumainche'echanka ma'i shia Tarso, eejachire taya jemelin, wane pueulo yaletüsü ma'i sulu'u tü mmakat Cilicia. Tachuntüin pümüin süpüla paapüin tamüin taashajaain sümüin tü wayuukalüirua.

⁴⁰ Je chi sülaülashikai surulaat, nuu'ulaain nia süpüla naashajaain. Niasa'a Pablo, asha'walaashi nia yaa saa'u tü o'onoojüleekat yaakat so'ulu'u tü shipiakat surulaat süpüla aashajawaa. Nüchuntakalaka sümüin tü wayuukalüirua süka najapü shiyü'ülaainjatüin. Aashajaashi nia sümüinrua süka pütchi hebreo. Müsü nünüikü mayaa:

22

¹ “Wa'lemüinyuwaa otta jia taatamüinyuukana, jaapaja tü tanülinjatkat taa'ujiraa”.

² Je saapapa sünain naashajaain süka pütchi hebreo, koo'omüinre'esia ko'utüin shiairua sütüma. Ayatshija'a Pablo sünain aashajawaa:

³ “Wayuu taya judío. Jemeishi taya cha'aya Tarso sulu'u tü mmakat Cilicia, akaisa'a miyo'ushin taya yaa Jerusalén. E'ikuushi taya nütüma Gamaliel sünain süpüshua'ale'e tü nuluwataakat anain Moisés na watuushinuukana. Too'ulakayaainje'e taa'inrüin waneepia tü nüchekakat

Maleiwa, maja'a aka jütüma shia, jiakana maa'utpünaaja'a ka'i yaa.

⁴ “Paala, tolojo achiiruachii na oo'ulakakana tü akuaippaa kanüliakat Wopu Jeket nünainjeejatkat Jesús. Shia tachajaaka achikü tü no'utünajanain aa'in. Tataüjirüin naya otta tekerojirirüin naya sulu'u tü püreesaapülekat, makai aka chira wayuu toolo otta türa wayuu jierü.

⁵ Chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana otta napüshua'ale'eya na waneennua laülaayuukana sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín, natüjaa aa'ut sünain shiimain tü tamakat, süka naya'inya ne'e kaapajalain tamüin tü karalouktairua namüinjatkat na wawalayuu judiókanainnua chajanakana Damasco, tü jutatüinjatkat atüma wopo'u tapüleerua süpüla touthikaainjachin süchiirua chamüin. O'unüshi taya chamüin sünain shi'iyouwaa wayuukat tiairua süpüla tantirajatüin shia yaamüin Jerusalénmüin süpüla müliainjatüin shiairua atümaa.

Nünüiki Pablo soo'opünaa nu'ttaiwa'aya sünain anoujaa

⁶ “Je sünain wopulu'uin taya, talü'ütpa ma'i sünain Damasco maa aka kale'o ka'ikat, sootolo'ooloo sümakalaka wane luusa katsinsü ma'i chejee sirumalu'ujee, pasanainjaakalaka taya süchikü.

⁷ O'nnojooshijase'e taya mmolu'u sütüma sünain taapüin wane pütchi müsü yaa: 'Sauloo,

¿jamüshi taya pümüin müliakalaka ma'i taa'in pütüma?'

⁸ Asakitshijase'e taya: '¿Jarai pia, Laülaashikalee?'. Süsouktakalaka tü pütchikat te'ipajee: 'Taya Jesús chi Nazaretje'ewaikai, chi müliakai aa'in pütüma sünnain pulojüin ma'i süchiirua tü wayuu tamaajatkalüirua'.

⁹ Na wayuu tamaajanakana, ne'rüin tü lusakat otta ainuusü ma'i naa'inrua, shiasa nnojolüin nayaawatüin sulu'u nünüikü chi aasha-jaakai tamaa.

¹⁰ Asakitshijase'e taya tachukua'a: '¿Kasa tü taa'inrajatkat Senyotkalee?'. Nümakalaka chi Senyotkai tamüin: 'Pütamawaata, ayata pu'unüin Damascomüin. Je yala, aküjüneerü pümüin süpüshua'a tü anakat süpüla paa'inraa'.

¹¹ Je süka mo'uin taya süchikü tü luusakat, na wayuu tamaajanakana, najattüin taya tajapü'ipa yalejee chamüin Damascomüin.

¹² "Je yala Damasco, eejachi wane wayuu kanüliashi Ananías, wane wayuu keisalashi sümüin nükuaiippa nu'upala Maleiwa sümaaja'a nikeraajüin sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Otta nia'yaa, anasü saashajaala nüchikü süpüshua'a tü wayuu judfokalüirua kepiakat Damasco.

¹³ Antüshijese'e nia tanainmüin sünnain nümüin tamüin: 'Tawala Saulo, ko'u mata pia püchukua'a'. Je yala'aya ne'e, anamaatüsü tü to'ukalüirua süchukua'a. Te'rüinjese'e nia.

¹⁴ Je sünnainmüin tia, nümakalaka tamüin: 'Chi Maleiwa Namaleiwasekai na watuushin-uukana, naapaain pia süpüla pütüjaainjatüin

saa'u tü kee'ireekat naa'in naa'inreein, süpüla pi'rüinjachin Jesús, chi Nüchepchiakai, chi aa'inrakai nümüin waneepia tü nüchekakat, otta süpüla paapajüinjatüin nünüikü nuwar-
alu'upünaajatü ma'i pümüin.

¹⁵ Ni'itaain pia süpüla püküjainjachin sümüin tü wayuukalüirua süpüshua'a sainküin mmakat süchikü tü pi'rakat otta tü paapakat.

¹⁶ Je joolu'u, nnojo kajain pükua, pütamaapa, puwoutisaajitpa otta puchunta nümüin Maleiwa motüinjatüin naa'in paainjala je nu'lojooinjatüin shia puulia'.

Nünüiki Pablo soo'opünaa wanaa sümaa nütünüin nanainmüin na gentilekana

¹⁷ “Tantapa tachukua'a Jerusalénmüin, o'unüshi taya sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünain aashajawaa nümaa. Je yala, süntakalaka tanainmüin wane müsü aka ta'lapüinkai saa'in

¹⁸ eere te'rüin chi Senyotkai sünain nümataalain tamüin: '¡Puuntawaata! Pujüttamaata yaajee Jerusalénjee. Süka jamüin, nnojoleerü jaa'a müna amüin natüma tü püküjakat tachikü'.

¹⁹ Tamakalaka nümüin: 'Senyotkalee, naa-paweeria tamüin süka natüjaain ma'i taa'u nayakana sünain talatapü'üin sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua nachiiirua na eekai nanoujain pünain otta tamaapü'üin naya sulu'umüin tü püreesaapülekat otta ta'yaajapü'üin naya.

²⁰ Otta natüjaa aa'ulu eejachin taya wanaa sümaa nu'utünüin aa'in Esteban, chi

pi'inaajalakai sүpүla akүjaa pүchikү. Otta natүjaa aa'ulu sүнain wanaawajiraain taya shikiirajee nu'utүнajachin aa'in otta eejachin taya anajataain saa'u nashe'in napүla na o'utakana naa'in'.

²¹ Niasa'a ne'e chi Senyotkai нүмүshi taya: 'Pu'unaata, tajүtüinjachi pia sulu'umүin mma wattapүnaa nanainmүin na gentilekana sүpүla pүkүjainjatүin tachiki namүin' ”.

Pablo, нүma'ana chi sүlaүlashikai surulaat

²² Shiairүja'a ne'e naapajүin тү нүкүjalakat Pablo yala'aya. Shiasa'a wanaa sүmaa naapүin nachiki na gentilekana, a'waanajaataalashii nachukua'a, мүshii naya: “iWayuu makai aka chii, nnojoishi kateein o'u! iAakaje'enneeshi saa'ujee mmakat!”.

²³ Je sүka ayatүin naya kookotүin sүmaa nojunүin nashe'in iipүnaamүin otta nojonүin mma nekiyuutajee su'uyaawa jashichin ma'i naya noo'omүin Pablo,

²⁴ chi sүlaүlashikai surulaat, nuluwataakalaka sүнain nikerotinnajachin Pablo sulu'umүin тү shipiakat. Otta nuluwataakalaka ni'yaajүнajachin Pablo shii'iree нүкүjeein jamүin makalaka тү wayuukalүirua noo'omүin.

²⁵ Yaapa Pablo kapүin atүmaa sүpүla a'yaajүnaa, нүmakalaka нүмүin chi laүlaashi eejachikai yala nü'үtpa'a, chi nutujuchikai chi sүlaүlakai surulaat:

—¿Aapүnүsү jүmүin shikii ji'yaajүinjachin wane wayuu eekai romanoin apashii, sүmaa nnojolin jikeraajүin takuaippa palajana мүleka kaainjalashire taya?

²⁶ Shiasa'a sütümajee tü nümakat Pablo, chi laülaashi atujuchiikai, o'unüshi nünainmüin chi laülaashi miyo'ushikai sünain aküjaa nümüin. Müshi nia nümüin:

—¿Kasasükai wayuu tü paa'inrüinjatkat? Chisa wayuukai, wayuu romano apashii.

²⁷ Niasa'a chi sülaülashikai surulaat nürütkaakalaka nünainmüin Pablo sünain nüsakirüin nia:

—¿Shiimainjasa'aya wayuuin pia romano apashii?

Nümakalaka Pablo nümüin:

—Aa, shiima'inyan.

²⁸ Je chi sülaülashikai surulaat, nümakalaka:

—Wainma neerü tojutüin süpüla ekeroloo sünain romanoo apashii.

Nümakalaka Pablo:

—Alu'u tayakai, romanoshi apashii süka matüjülü'inya tashi tapüleerua.

²⁹ Je sütümajee tüü, na a'yaajüinjanakana paala Pablo, ayakajaashii naya nuulia. Ja'itakaja'a chi sülaülashikai surulaat, nütüjaapa naa'u Pablo sünain wayuuin romano nia apashii, eimolojoosü naa'in naa'u saa'u nijitte'erüin paala nüpu.

Pablo, asouktaashi ne'ipajee na laülaayuu judíokana

³⁰ Je waneemüin ka'ikat, chi sülaülashikai surulaat, shii'iree nütüjaweein ma'i saa'u tü kasain müin anainjee Pablo sütüma tü judíokalüirua, naakatüin tü nüpukat otta nükotchojirüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote

judíokana otta napüshua'ale'eya na waneein-nua laülaayuukana sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín. Je yaapa naya, niyu'lüin Pablo je nüntirüin nia namülatu'umüin.

23

¹ Je Pablo, nünanajashantain ma'i na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín je nümakalaka namüin:

—Wa'lemüinyuwaa, tamüin tayakai, tü takuaippakat, pansaasü nu'upala Maleiwakai. Nnojotkalaka kasain saamatüin aalinjee taa'in maa'utpünaa ka'i yaa.

² Niasa'a Ananías, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nootokalaka na wayuu pejekana nünain Pablo süpüla na'yaajaanjatüin niimatapünaa.

³ Je Pablo nümakalaka nümüin:

—iNi'yaajaajeeria eimatapünaa pia Maleiwakai, wayuu piamakat o'upünaa! Tamüsü pia süka yalain pia joyotüin süpüla pikeraajünjatüin takuaippa, jaralünjatüin shia, sükajee tü ni'itaakat Moisés wapüleerua soo'opünaa makat aka tüü. Je, ¿jamakalaka joo pi'yaatitkalaka taya süka wane akuaippaa naata suulia tü e'itaanakat nütüma Moisés wapüleerua?

⁴ Nayasa'a na eejanakana yala, müshii nümüin Pablo:

—E'rüiyaakai paa'in wayumüin sümaa pünüikü nümüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana.

⁵ Nümakalaka Pablo ne'ipajee:

—Wa'lemüinyuwaa, nnojoishi tatüjaain aa'u sünain niain chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. Nnojoisheje taya müin nümüin tatüjaale naa'u. Süka jamüin, sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü: “Nnojo mojuin pünüikü nümüin chi laülaashikai sulu'u tü puumainkat”.

⁶ Niasa'a Pablo, nütüjaapa saa'u sünain sümaajatüin no'uluku na laülaayuukana tü kanüliakat saduceo otta no'uluku, sümaajatüin tü kanüliakat fariseo, süka nütüjaain saa'u sünain nnojoliin wanaawajiraain naya sünain süpüshi tü kasa nanoujakat anain, nümakalaka süka wane nünüikü emetutsü:

—Wa'lemüinyuwaa, wayuu taya fariseo, kashishi wayuu fariseo. So'uka'i, yaashi taya atümaa süpüla tekeraajünajachin akuaippa, jaralüinjatüin shia, saaliijee anoujaa sünain tü oso'irawaakat aa'in.

⁷ Shiasa'a sütümajee tü nümakat Pablo, na fariseokana namaa na saduceokana, aa'ayajiraashii ne'e naya. Akatajirawaaitpa ne'e natüma na wayuukana.

⁸ Süka jamüin, na saduceokana, nnojotsü oso'iraain aa'in tü ouktüsükalüirua naajüin, nnojotsü een tü aapiee nüma'anajeejatkalüirua Maleiwa naajüin otta nnojotsü nanoujain sünain een tü aa'inyüükalüirua. Akaajasa'a na fariseokana, nanoujain sünain een süpüshua'ale'eya tüüirua.

⁹ Napüshua'ale'eya kookoto'oin müshii naya. Je no'uluku na karalouktamaajanakana

sümaajanakana tü fariseokalüirua,
asouknajaashii naya yalejee sünnain namüin:

—Nnojotsü kasain mojuin naainjalain chi wayuukai. Eeshi naashajaale eera wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nümüin otta niale aashajaain wane aa'inyüü nümüin wanaa sümaa wopulu'uin nia Damasomüin.

¹⁰ Süka emetulüin ma'i saa'in shi'ipa'aya tü aa'ayajirawaakat, chi sülaülashikai surulaat mmotsü naa'in naa'u Pablo suulia neewainjain nia sümaaya no'utuün naa'in na wayuukana. Neenajirüichikalaka wane jerasüirua surulaat süpüla nayu'lajachin Pablo yalejee otta no'unirajachin nia nuchukua'a sulu'umüin tü shipiakat surulaat.

¹¹ Je aipa'a süchikijee, ee'iyataashi chi Senyotkai nümüin Pablo sünnain nümüin nümüin: “Jalia pia! Nnojo pümalajaain aa'in. Süka jamüin, maa aka püküjain yaa sulu'u Jerusalén süchikü tü shiimain pütüjaakat aa'u tachikü, meeria shia pütüma chamüin Romamüin”.

O'utünee aa'inchi Pablo natüma na judíokana

¹² Shiasa'a waneemüin ka'ikat, no'ulukuku na judíokana, anajiraasü nanüikü ojuunaa niki-irajee Pablo süpüla no'utajachin naa'in. Otta aküjashii naya süchikü meküinyüü otta nnojolin no'utuün naa'in Pablo sümaa namüin: “Süsalai waya nütüma Maleiwa nnojorüle wekeraajüin sümaa tü wamakata”.

¹³ Alatüshii suulia pienchi shikii wayuu na aküjakana süchikü naa'inrajatüin tüü.

14 O'unüshijase'e naya nanainmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana, otta na laülaayuukana naa'u na judíokana sünain maa namüin: "Wayakana, aküjiraashii süchikü meküinyüü otta nojolüinjatüin kasain wasüin süma'inru'u nojolin wo'utüin naa'in Pablo sümaa wamüinja'a: 'Süsalai waya nütüma Maleiwa nojorüle wekeraajüin sümaa tü wamakat'.

15 Joolu'u, jiakana namaa na waneeinnua sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín, juchunta nümüin chi sülaülashikai surulaat süpüla nüntirajachin Pablo nüchukua'a watta'a jümülatu'umüin. Shieerü juchuntayaaka nümüin jüsakijainjachin Pablo soo'omüin soo'opünaa tü nükuaippakat süpüla nütüjaanajachin aa'u müleka kaainjalashire'eya nia. Eeweenakalaka waya yapajüin süpüla wo'utajachin naa'in wopulu'uiwa'aya, nojoliiwa'aya nüntüin atümaa yaamüin".

16 Niasa'a wane nüsiipü Pablo, naapa achiküt tü jülüjakat naa'in na judíokana naa'inreein. O'unüshijase'e nia eemüin tü shipiakat surulaat, nüküjakalaka shia nümüin Pablo.

17 Je Pablo, neenajakalaka wane no'ulukuku na laülaayuu nutujeejanakana chi sülaülashikai surulaat sünain nümüin nümüin:

—Pu'unira chi jintüikai nünainmüin chi sülaülashikai surulaat, eesü wane kasa nüküjainjatkat achikü nümüin.

18 Niasa'a chi laülaashi atujeejachiikai, nu'unitkalaka chi jintüikai nünainmüin chi laülaashi miyo'ushikai. Nümakalaka nümüin:

—Chi püreesashikai Pablo, neenajüin taya süpüla nuchuntajatüin tamüin tantirajachin pümüin chi jintüikai, eesü wane kasa nüküjainjatkat pümüin.

¹⁹ Niasa'a chi sülaülashikai surulaat, najat-takalaka chi jintüikai najapü'ipa mamüin aka türa nümüiwa. Nüsakitkalaka nia:

—¿Kasa wayuu tü püküjainjatka achiki tamüin?

²⁰ Nümakalaka chi jintüikai nümüin:

—Na judíokana, anajiraasü nanüikü süpüla nachuntajatüin pümüin pu'unirajachin Pablo watta'a nanainmüin na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín. Shia nachuntayaainjatka pümüin pu'unirajachin nia süpüla nasakiijainjachin nia soo'omüin soo'opünaa tü nükuaippakat süpüla nütüjaanajachin aa'u müleka kaainjalashire'eya nia.

²¹ Nnojo pünoujain namüin tü namüinjatkat pümüin. Süka jamüin, alatüsü suulia pienchi shikii wayuuirua ounjulaasüjatü sünain oukajaa nüpüla süpüla o'utaa naa'in. Shiairua, aküjasü süchikü meküinyüü otta nnojolüinjatüin kasain nasüin süma'inru'u nnojolin no'utüin naa'in Pablo sümaa namüin: “Süsalai waya nütüma Maleiwa nnojorüle wekeraajüin sümaa tü wamakak”. Je maa'ulu naya, keraajüshii ma'i. Shia ne'e na'atapajaka “anakaja'a” pümüinjachin namüin na laülaayuukana.

²² Je chi sülaülashikai surulaat, nüjütakalaka chi jintüikai sümaa nümüin nümüin sünain

nnojolüin jaralüinjatüin nümüin amüin tü nüküjaitpakat nümüin.

Ajütünüshi Pablo nümüin Félix, chi sülaülashikai mma

²³ Chi sülaülashikai surulaat, neenajüin piamaashii na nutujeejanakana sünain nuluwataain naya süpüla nekeraajüinjatüin 200 surulaat tü suu'uikajatkalüirua, akaratshi shikii amaajunnuu otta 200 surulaat ka'apülajüşhii wunu'u ke'ichisü kachueera satsatsü süpüla o'unaa ka'lepa aikat Cesareamüin.

²⁴ Niyapajirale'einya amairua süpüla ne'ejenaa Pablo. Nuluwataain sünain nüntinnajachin Pablo chamüin süka anakat akuaippa nüma'anamüin chi sülaülashikai tü mmakat Judea, kanüliakai Félix.

²⁵ Je namaa, nuluwataain wane karaloukta müsü sünüikü yaa:

²⁶ Nütüma Claudio Lisias nümüin chi sülaülashikai mma Félix, kojutshikai sütüma wayuu.

Tasaküin pia.

²⁷ Na judíokana, nata'ülüin paala wayuukai chii sümaa no'utajachin naa'in. Shiasa'a tatüjaapa naa'u sünain wayuuin nia romanoshi apashii, o'unüshi taya sümaa tü tasurulaatsekalüirua sünain tayu'lüin nia noulia.

²⁸ Süka tatüjaweein ma'i saa'u tü makat anainjee nia naküja achikü, tamaakalaka nia watta'amüin nanainmüin na laülaayuukana

na'aka na judiókana, na sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín.

²⁹ Súsalajeeshitaapa ne'e nia natüma, nnojolüin lotüin tü nikirajakat anain süchiirua tü aluwataanakat anain nayakana judiókana. Nnojotsü kasain naainjalain saa'in wamüin ne'e wayakana romanokana su'utünajatkaleje anainjee naa'in. Ja'itakaja'a ne'e süpüla tasürülünjachin nia, nnojotsia ne'e tü müinjakat anainjee nia tatüma.

³⁰ Je süka kachiküin tamüin sünain anajiraain sünüikü no'ulukuku na judiókana nikiirajee süpüla no'utajachin naa'in, tajütüichipa nia pümüin. Te'itaain namüin na aküjashiikana nüchikü nantirajatüin pümülatu'umüin kasain wayuu tü nalü'üja achikü noo'omüin. Iraaichipaja'a nia pütüma.

³¹ Je na surulaatkana, maa aka tü münakat namüin, no'unirüin Pablo sa'wai chai nakua Antípatrismüin.

³² Je waneemüin ka'ikat, na surulaat noo'ulikajanakana, ouyantüshii nachukua'a sulu'umüin tü shipiakat surulaat. Je na amaajunakana, naya wattaka o'unüin nümaa Pablo.

³³ Je nantapa Cesareamüin, naapüin tü karalouktakat nümüin chi sülaülashikai mma otta ne'itaain Pablo najapulu'uyaa.

³⁴ Je chi sülaülashikai mma, süchikijee naashaje'erüin tü karalouktakat, asakinnüshi Pablo nütüma sünain jaleje'ewalin nia. Je nüküjapa nümüin cheje'ewalin nia Ciliciajee,

35 nümüshi nia:

—Taashaje'ereechi taa pia nantapa na aküjashiikana püchikü.

Je süchikijee, nuluwataain sünain ni'rajünajachin aa'u sulu'u tü miichi eere nuluwataain niakai, eepü'üle kepiain Herodes.

24

Pablo, asouktaashi soo'opünaa nükuaippa nümüin Félix

¹ Sülatapa ja'rai ka'i süchikijee, Ananías, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, antüshi Cesareamüin namaa no'ulukuku na laülaayuukana naa'u na judíokana. Je namaa, antüshi wane wayuu pütchipü'ü, kanüliashi Tértulo. Naainnua, antüshii süpüla aküjaa nüchikü Pablo nümülatu'umüin Félix chi laülaashikai sulu'u Judea.

² Ayu'nnüin Pablo namülatu'umüin, o'ttotüjüitta'aya Tértulo sünain maa nüliajatü Pablo nümüin Félix:

—Anayaawatsüja'a pümüin piakai, piakai laülaashikalee sulu'u tü mmakat, piakai Félix kojutshikai sütüma wayuu. Sükajee tü kekiitaain pia süpüla tü a'yatawaakat, jimatataasü saa'in tü mmakat wamüin pütüma, anouktaataasü wakuaippa sulu'u tü mmakat.

³ Eepünaale waya, we'rüin waneepia tü paa'inrakat. Je soo'opünaa, talatüsü ma'i waa'in pümaa.

⁴ Je suulia kajajüin tatüma pükuaippa süchiirua tü waashajaainjatkat achikü pümüin,

tachuntüin pümüin kapülainjanain waya paa'in sünain paapajünjatüin wanüikü motso'o.

⁵ “Wayuukai chii wamüin, süchi'rashi ma'i tü wayuukalüirua. Nü'üta achiküt mmakat sünain niwa'ajün saa'in tü judíokalüirua sükajee tü nikirajakat anain. Otta nia'yaa, shikiipü'üjanashi tü nümaajatkalüirua chi Nazaretje'ewaikai.

⁶ Otta nuu'ulaküin naa'inrüin wane kasa mojushiikat atüma nümüin Maleiwa tü miichi a'waajüleekat nia, tü anuu wata'üla anainjee nia. Wekeraajünjatüyaakaije'e tü nükuaippakat sükajee tü e'itaanakat wapüleerua wayakana judíokana,

⁷ niataalakalaka emenaain Lisias, chi sülaülashikai surulaat, sünain niyujaain nia wama'anajee.

⁸ Müshi nia wamüin sünain nantajanain pünainmüin piakai, na aküjashiikana nüchikü chi wayuukai. Pütüjaweerü aa'u sünain shi-imain tü wamakat nüchikü püsakijapa nia soo'opünaa”.

⁹ Je napüshua'a na judío eejanakana yala, wanaawasü nanüikü nümaa Tértulo noo'omüin Pablo.

¹⁰ Je chi sülaülashikai tü mmakat, nüchuntakalaka süka najapü nümüin Pablo naashajaainjachin. Je Pablo müshi yaa:

—Sümaa wane kapülaa aa'in, asouktüshija'a paala taya taa'ujiraa pu'upala piakai, süka jamüin, tatüjaain paa'u sünain wayuuin pia kama'aichi yaa sulu'u woumain wayakana

judiokana sünain akumajülüü sükuaippa wayuu.

¹¹ Maa aka sümüneerüin pümüin, püsakiijale süchiirua, polooichi ma'i ne'e taya ka'i pi-ammüin süchiiruajee tantüin Jerusalénmüin süpüla a'waajaa Maleiwakai.

¹² Nnojoishi taya antüna aa'u sünain aa'ayajirawaa sümaa jaralü yaa, nnojoishi taya eiwa'ajüin saa'in wayuu apülaa cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Ja'itakaja'a sulu'u tü ekirajüleekat na judiokana, ja'itakaja'a sainküinpünaa tü pueulokat cha'aya Jerusalén, nnojoishi taya antüna aa'u sünain aa'inraa tü aa'ayajirawaakat otta tü eiwa'ajaakat saa'in wayuu.

¹³ Wayuukat tüüirua, isasü süchikü shii'iyatüinjatüin pümüin sünain shiimain tü süküjakat anainjee tachikü.

¹⁴ “Shiainja'a nnojolüin taattajaa aa'u puulia sünain shiain too'ulaküin tü akuaippaa kanüliakat Wopu Jeket, tü anuu shokotüin naajüin. Too'ulaküin shia süpüla kojotüinjachin tatüma chi Maleiwakai, Namaleiwasekai na tatuushinuukana, süka tü taa'inrakat nümüin. Je nnojoishi taya oo'ulaain suulia tanoujain sünain süpüshua'a tü ashajuushikat nütüma Moisés otta natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa.

¹⁵ Otta taya'yaa, anoujashi nünain Maleiwa sümaa ka'atapalain taya nünain maja'a aka nayakana ka'atapalain sünain süso'iraajeerüin aa'in tü wayuu ouktüsükalüirua, makat aka wayuu eekai saa'inrüin tü anasukat otta türa

eekai saa'inrüin tü mojusukat.

¹⁶ Müshijase'e taya achajaain süchikü waneepia aneein taa'in nümaa Maleiwa otta sümaa wayuu suulia kasajüin saamatajüin atüma taa'in.

¹⁷ "Süchikijee jera juya waraittün taya sulu'upünaa wane mmairua, ouyantüshi taya tachukua'a toumainru'u süpüla asülajaa neerü namüin na wayuu judío müliashiikana otta sünaain aapaa kasa nümüin Maleiwakai.

¹⁸ Shiakaja'a ma'i ne'e taa'inrüin tü aapaakat kasa nümüin Maleiwakai sulu'u tü a'waajüleekat, süchikijee paala taa'inrüin tü ni'itaakat Moisés wapüleerua, tü uleinjatkat akajee wakuaiippa nu'upala Maleiwakai. Eejachi taya napüla wane judíoirua cheje'ewalii sulu'ujee tü mmakat Asia, nnojolüinja'a eejatün wainma wayuu tamaa, nnojoiishi taya eiwa'ajün saa'in jaralü yaa'aya.

¹⁹ Naya anakaja'a süpüla antaa yaa pümülatu'umün naküjaiwa tü kasain taainjalain, müleka eereje taainjala noulia.

²⁰ Nnojoliireje'e naya, anakaja'a namüle na yaakana müleka nantüle sünaain kasain tü taainjalain so'u ka'ikat tia tantinnakat o'u namülatu'umün na laülaayuukana sulu'u tü kanüliakat Sanedrín.

²¹ Jamaleeinje'e shiale taainjalain tü towoolo-join pasanain nanain so'u ka'ikat tia sünaain tamün: 'Yaashi taya atümaa so'uka'i süpüla ekeraajünaa akuaippa, jaralünjatün shia, saali-ijee tanoujain sünaain süso'iraajeerün aa'in tü ouktüsükalüirua' ".

²² Naapapa Félix tü nümakat Pablo, je süka

wainmain kasa nütüjaakat aa'u soo'opünaa tü Wopu nünainjeejatkat Jesús, naawatkalaka paala tü nükuaippakat süpüla mapeena sünain nümüin:

—Nüntapeena Lisias, chi sülaülashikai surulaat, taapeerü nünüikü otta tekeraajeetkalaka nükuaippa chi wayuukai jaralüinjatüin shia.

²³ Je nümakalaka Félix nümüin chi sülaülashikai surulaat atujeejachiikai sünain yalainjachi'inya paala Pablo süttüin atümaa, shiasa nuu'ulaanüin nümünüinjachin sünain aa'inraa tü kasa naa'inreekat otta jutatajatüin nükuaippa napüla na kasakana nünain.

²⁴ Je mapa, sülatapa wane ka'iirua, ouyantüshi Félix nuchukua'a sümaa tü nu'wayuusekat, kanüliasü Drusila, wane wayuu judío. Neenajitkalaka Pablo. Naapajakalaka tü naashajaalakat Pablo soo'opünaa nükuaippa chi wayuu eekai nünoujain nünain Jesucristo.

²⁵ Shiasa'a nu'ttopa Pablo sünain naashajaain nümüin süchikü tü aa'inraakat tü nüchekakat chi Maleiwakai, süchikü tü laülawaakat aa'in otta süchikü sünain süsalainjatüin wayuu saainjala nütüma Maleiwakai so'uweena wane ka'i, awatüsü naa'in Félix sütüma. Nümüşhijese'e nia:

—Pu'una pümata. Teenajireechia taa pia taashipa takuaippa.

²⁶ Je Félix, eejüsü naa'in shii'iree naapein neerü Pablo nümüin süpüla nüjütajachin nüchikü. Müşhijase'e nia neenajirüin kojuyatua ma'i süpüla naashajaain nümaa sünainja'a een naa'in shii'iree.

27 Alatusü piama juya sünain ayatataain neenajirawalin nia. Ekeraajüsüjese'e nuka'iya Félix sünain laülawaa saa'u Judea. Je nii'iraka, o'ttushi Porcio Festo. Je Félix, shii'iree talateein naa'in na judiökana nümaa, nnojoishi nüjüta achikü Pablo.

25

Nükuaippa Pablo najapulu'u Festo

¹ Je antüshi Festo sulu'umüin tü mmakat Judea, eenjachire nia laülaain. Je apünüin ka'i süchikijee, o'unüshi nia yalejee Cesareajee chamüin Jerusalénmüin.

² Je yala Jerusalén, na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiökana namaa na nemiyo'usekana na judiökana, antüshii nünainmüin sünain namüin nümüin tü naküjakat anainjee paala nüchikü Pablo.

³ Otta nayayaa nachuntüin wane kasa nümüin. Müshii naya:

—Talateereje ma'i waa'in pümaa müleka püntirüle wamüin Pablo Jerusalénmüin süpüla shikeraajünajatüin nükuaippa yaamüin.

Je tü nachajaakat achikü süka tüü, shia nouka-jirüinjanain nüpüla Pablo sulu'u tü wopukot süpüla nu'utünajachin aa'in.

⁴ Je Festo, müshi nia namüin:

—Ichaa Pablo süttüin atümaa sulu'u tü püreesaapülekat cha'aya Cesarea otta ojuit-teechi taya yaajee so'u palit ka'i chai takua Cesareamüin.

⁵ Eweesü o'unüin no'ulukuku tamaa na laülaayuukana ja'aka chamüin Cesareamüin

naküjawaiwe süchikü chamüin tü kasain naainjalain chi wayuukai, müleka kaainjalashireje'eya nia.

⁶ Je Festo, eeshi nia yala Jerusalén süpüla mekiisat ka'i eera otta poloo ka'i shiale. Je süchikijee, o'unüshi nüchukua'a Cesareamüin. Je watta'amüin, aikkalaashi nia süpüla akumajaa sükuaippa wayuu. Je nuluwataakalaka sünain nüntinnajachin Pablo nümülatu'umüin.

⁷ Je nüntinnapa Pablo, tü judíokalüirua antüsükalüirua Jerusalénjee, arütkaasüirua nü'ütpa'amüin Pablo sünain süküjain nüchikü sünain wattain saalin kasa mojusü tü naa'inrakat, shiasa isain nachikü nee'iyatüin sünain shiimain tü naküjakat amaa nüchikü Pablo.

⁸ Otta Pablo, asouktüshi naa'ujiraa. Müshi nia:

—Tayakai, nnojotsü kasain taainjalain suulia tü aluwataanakat anain wayakana judíokana, nnojotsü kasain taainjalain mojutkaleje akajee tatüma tü a'waajüleekat Maleiwa otta nnojotsü kasain taainjalain nuulia chi laülaashikai saa'ummakat süpüshua'a, chi César münakai.

⁹ Je Festo, shii'iree talateein naa'in na judíokana nümaa sünainjee tü nachuntakat paala, nümakalaka nüümüin Pablo:

—¿O'uneeshi pia Jerusalénmüin süpüla teker-aajünjatüin pükuaippa chamü'inya?

¹⁰ Nüsouktakalaka Pablo ni'ipajee:

—Anii taya pümülatu'u piakai, e'ítaaushikai nütüma chi César münakai, acheküsü shik-eraajünajatüin takuaippa yaa'aya. Maa aka

pütüjaain saa'u, nnojotsü kasain taainjalain noulia na judíokana.

¹¹ Müleka eereje'e kasa taainjalain anakaleje süpüla o'utünaa anainjee taa'in, nnojoi'a taya ojunaain süpüleerua ouktaa. Akaajasa'a nnojorüle shiimain tü aküjünakat amaa tachikü, nnojolojo'o jaralüin laülaain taa'u süpüla taapünajachin namüin na judíokana süpüla no'utajachin taa'in. Sükajee wayuuin romanoshi taya apashii, tachuntüin to'uninnajachin nünainmüin César süpüla niainjachin ekeraajüin takuaippa.

¹² Niasa'a Festo, naashajiraakalaka namaa na nutujeejanakana, kasain anain süpüla naa'inrajatüin. Je süchikijee, nümakalaka nümüin Pablo:

—Saa'u puchuntüitpain niainjachin ekeraajüin pükuaippa César, tajütüichipaja'a pia nünainmüin.

Festo, yootüshi nümaa Agripa nüchikü Pablo

¹³ Je sülatapa jera ka'i süchikijee, Agripa, chi aluwataashikai naa'u na judíokana, antüshi Cesareamüin sümaa Berenice sünain asakaa Festo.

¹⁴ Je süka ein naka'iya yala, Festo, nükülaakalaka nümüin Agripa soo'opünaa tü nükuaippakat Pablo. Nümüshi nia:

—Anii wane wayuu püreesashi yaa, nüpünala Félix.

¹⁵ Shiasa'a wanaa sümaa chajachinkain taya Jerusalén, na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana namaa na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, antüshii naya tanainmüin sünain naküjain tamüin süchikü tü kasain

naainjalain naajüin otta sünnain nachuntüin tamüin shii'iree tamüin nümüin sünnain kaainjala'inya nia.

16 Tamakalaka namüin sünnain nnojölüin wakuaippain wayakana romanokana tü ni'itaanajachin ekii wane wayuu sünnain kaainjalashi'inya nia otta sümaa kasalajanain shia nümüin süpülapünaa nüntire'ennüin namaa na aküjashiikana nüchikü. Tüü, waa'inrüin süpüla nüsouktajachin naa'ujiraa shi'ipajee tü aküjünakat amaa nüchikü.

17 “Müsüjase'e mayaaain nantüin, nnojotsü eekuu müin tatüma. Waneemüin ka'ikat, aikkalaashi taya süpüla akumajaa nükuaippa, tasaajitkalaka nia ne'ipamüin.

18 Nayasa'a ne'e na antüshiikana sünnain aküjaa süchikü tü kasain naainjalain, nnojotsü neweetira achikü wane kasa noo'omüin eekai mojuin ma'i, tü te'itaayaakat aa'u paala shiain naainjalain.

19 Tü neweetitkat ne'e achikü noo'omüin, shia nnojölüin wanaawain nükuaippa sümaa nakuaippa sünnain anoujaa nünain chi namaleiwasekai. Otta wane'eya, shia nüchikü wane wayuu ouktatüjüüma'a kanüliashi Jesús, shiasa nüküjain Pablo nüchikü sünnain katüin no'u.

20 Je süka nnojölüin tatüjaain saa'u jamüinjatüin tatüma süchajaaya sükuaippa kasa makat aka tüü, tasakitkalaka Pablo sünnain müleka nücheküle nu'uneein Jerusalénnümüin süpüla nikeraajününjachin akuaippa chamüin sünnainjee tü aküjünakat amaa nüchikü.

21 Je shiakalaka nüchuntüin jimatajatüin tü

nükuaippakat atümaa süpüla niainjachin eker-aajüin shia César, chi kojutshikai sütüma wayuu maleekalia. Iraakalaka nia tasürülirüin sümaa tanajirüin naa'u. Shia ta'atapajaka ne'e eepa süpüla tajütajachin nia nümüin César”.

- ²² Niasa'a Agripa nümakalaka nümüin Festo:
 —Anakaja'a taapajüle nünüikü chi wayuukai.
 Je Festo müshi nümüin Agripa:
 —Watta'aya ne'e paapajeerü nünüikü.

Antinnüshi Pablo nümüin Agripa

²³ Shiasa'a mapa watta'amüin, antüshi Agripa sümaa Berenice otta na namaatalakana sünain a'anaaushin ma'i naya. Shiasa'a wanaa sümaa nekerolüin süpa'amüin tü miichi eenjanale naya noutkajaain, shii'iyatünakalaka namüin sütüma tü wayuu namaajatkalüirua sünain kojutüin ma'i naya atümaa. Eejana namaa, na sülaülashiikana surulaat otta na wayuu emiyo'useekana sulu'u tü pueulokat. Je Festo, nüsaajitkalaka Pablo.

²⁴ Je nüntapa, nümakalaka Festo nümüin Agripa:

—Laülaashikalee Agripa otta jia wayuuinna yaakana wamaa süpüla ka'ikat tüü, iraa joo wayuukai chira tantirüin jümüin. Napüshua'a na judiókana nantirüin tamüin nüchikü sünain kaainjalain nia. Nantirüin shia tamüin cha'aya Jerusalén maa aka nantirüin shia tamüin yaa'ayaa Cesarea. Mojolooinsalii naya neki-iseru'u nüchiirua shii'iree nu'utünajachin aa'in.

²⁵ Shiasa nnojolüin kasain naainjalain, saa'in tamüin, anakaleje süpüla nu'utünajachin

anainjee naa'in. Jamaleeinja'a, maa aka tü nüchuntakalaja'a ne'e niakai, niainjachin César, chi kojutshikai sütüma wayuu, ekeraajüin nükuaiippa sünain jaralüinjatüin shia, “tajütataaichipaja'a nia nünainmüin” tamakalaja'ayaka taa'in tale'eru'u.

²⁶ Je süka nnojolüin tatüjaain saa'u tü kasain naainjalainjattaain tatüma nümüin César, anii nia tantirüin jümüin joolu'u, pümüinre'ēja'a ma'i piakai laülaashikai Agripa, süpüla eenjatüin tü tashajüinjatkaleje nüchikü süchikijee püsakijain nia.

²⁷ Malaayaakai saa'in tamüin nüjütünüin wane wayuu eekai püreesashin sümaa nnojolüin süküjünüin tü kasain naainjalain.

26

Nünüiki Pablo nümüin Agripa

¹ Nümakalaka Agripa nümüin Pablo:

—Jutatüsü süpüla pümüinjachin tü pünüiküjatkat paa'ujiraa.

Je Pablo niyalerüin najapü sünain nu'ttüin sünain aashajawaa. Müshi nia mayaa:

² —Anataale'e saa'in tamüin yaain taya süpüla ka'i tüü sünain aashajawaa pümülatu'u piakai Agripa, piakai aluwataashikai waa'u, süpüla tasouktajachin taa'ujiraa suulia süpüshua'a tü naküjakat amaa tachikü na judiókana.

³ Anasü tamüin süka pi'raajüin ma'i tü wakuaippakat wayakana judiókana. Otta pi'raajüin ma'i tü sükuaiippa tü wanoujiakat, ke'epütakat wa'ülüjirawaa achiirua.

Tachuntakalaka pümün paapajünjatün ma'i sүpүshua'a tü tamünjatkat pümün.

Nükuaippa Pablo jintülejeeiwa'aya naashin

⁴ “Napүshua'ale'eya na judiókana, natүjaa aa'ulu jamün takuaippa jintülejeeiwa'aya taya, na'aka na judiójiraakana wanaa tamaa cha'aya toumainru'u otta cha'aya Jerusalén.

⁵ Otta nayayaa, kaka'iyaichi taya natүjaain aa'u sүнain shiain too'ulakün waneepia nakuaippa na fariseokana, eekaja'a shia sүpүla namün pümün sүнain shiimain, müleka nacheküle nakүjeein. Wayainaja'a wayakana fariseokana alana'aleeka sүнain ekerajaa sүmaa tü nuluwataakat anain Maleiwa noulia napүshua'a na waneeinnua judiókana.

⁶ Yaashi taya atүmaa joolu'u sүнain ekerajүnaa akuaiippa, shiaja'a ma'i ne'e süka ka'atapalain taya sүнain tü pүtchi pansaakat paala nütүma Maleiwa namün na watuushin-uukana.

⁷ Napүshua'a na wawalayuu polookana piammün shi'ipapa'a nuu'uliwo'u Israel, na'atapajün nikeraajünjachin Maleiwakai namün sүmaa tü nükүjakat achikү paala, tü naa'inrajatkat nükүjee chi Nүneekajalakai. Müshiijase'e naya aa'inrүн nүmün Maleiwa, so'uka'i otta sa'wai, tü kasa kojutkat aka nia natүma. Sүнainje'eya ne'e tүү, ka'atapalaakat, laүlaashikalee, nakүja achikichi taya joolu'u na judiókana.

⁸ ¿Jamүshiikai jia isakalaka jүchikү jünoujain sүнain nүso'ire'erүн saa'in wayuu Maleiwakai?

Nünüiki Pablo soo'opünaa nulojoiwa'aya nachiiirua na anoujashiikana

⁹ “Majachi tayakai paala, shiayaa taajüin ta'yataainka ouktiraainjachin taya süchiirua aa'inraa kasa mojusü noo'omüin na anoujashiikana nünain Jesús, chi Nazaretje'ewaikai.

¹⁰ Shia ta'yataaka amaa paala tüü cha'aya Jerusalén. Sulu'u nayain kaapajalain tamüin shikii na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, tapüreesajirüin wainma no'ulukuku na anoujashiikana. Je nanain na eekana no'utünüin aa'in, eejachi taya apashii sünain aapaa tanüikü sulu'u shia'inya anain tüü.

¹¹ Wainmatua müliaatajüin naya tatüma sulu'upünaa süpüshua'a tü ekirajüleekat na judíokana shii'iree mojeein nanüikü nümüin Jesús sünain namüin: 'Nnojoishi niain chi Nüneekajalakai Maleiwa'. Üttüsü ma'i taa'in noo'omüinrua, ashutatataatshijese'e taya sulu'upünaa pueulo sainküin mma nnojotkat noumain na judíokana sünain olojoo nachiiirua.

Nünüiki Pablo soo'opünaa wanaa sümaa neenajünüin nütüma chi Senyotkai

¹² “So'uma'a wane ka'i, sulu'u nayain kaapajalain tamüin shikii otta sulu'u nayain ke'inaajalain shia tajapulu'u na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana, o'unüshi taya Damascomüin süpüla aa'inraa tüü.

¹³ Shiasa'a sulu'u tü wopukot, laülaashikalee, kale'o ma'i ka'ikat, te'rüin wane luuso'u chejeejatü sirumalu'ujee, katsinsü ma'i suulia nuwar-

ala ka'ikai, ootolo'oloo müsü pasanainjaakalaka taya süchiki wanaa namaa na tamaajanakana.

14 O'nnojooshijase'e waya wapüshua'a mmolu'u otta taapakalaka wane pütchi müsü tamüin süka pütchi hebreo: 'Sauloo, ¿jamüshi taya pümüin müliakalaka ma'i taa'in pütüma? Müshi aka pia saa'in tü paa'a e'ikaajakat sütüma kojunainrü ne'e süsa'a saa'awaa wanaa sümaa süsa'ijünüin achüipa'a süka o'ojia. Pasiruwaajiraashi ne'e pia pükuaippa sünain püchechaja'alaain toulia'.

15 Asakitshijese'e taya: '¿Jarai pia, Laülaashikalee?'. Asouktüshijese'e chi Senyotkai te'ipajee: 'Taya Jesús, chi müliakai aa'in pütüma sünain pulojün ma'i süchiirua tü wayuu tamaajatkalüirua.

16 Pütamaapa. Püsha'walaa. Ee'iyataashi taya pümüin süpüla te'itaainjachin pia süpüla tachepchiaa otta süpüla püküjüinjachin süchikü tü pi'rüitpakat joolu'u otta tü pi'reetkat tee'iyataapeena taa pümü'inya.

17 Tayu'leechi pia suulia tü kasa eekai naa'inreein püka na judíokana otta noulia na gentilekanaya, na anaa tajütüinjachin anainmüin pia joolu'u.

18 Tajütüin pia nanainmüin süpüla pükaalinjüinjanain naya sünain ayaawataa saa'u tü shiimainkat süpüla nayu'nnajanain sa'akajee tü piyuushikat sünainmüin tü waratshiikat otta süpüla nnojoliinjanain naya ayatüin suupünaa nüpülain Satanás, niainjachin nachajaain achikü Maleiwakai. Je yalejee, sünainjee nanoujain tanain, moteerü

naa'in niakai naainjala süpüla eenjanain naya apashii sa'aka tü nüchooinkat, nükatatkat suulia saainjala', müsü tü nünüikukat tamüin.

Pablo, nikeraajün tü münakat nümün naashin

¹⁹ “Toonookalaja'aka, laülaashikalee, sümaa süpüshua'a tü nümakat tamüin chi ee'iyataashikai tamüin sirumalu'ujee.

²⁰ To'ttokoloja'aya sünain aküjaa namüin na judiókana, palajanale'eya Damascojee, je süchikijee Jerusalénmüin je sainküin süpüshua'a tü mmakat Judea ottata'aya namüin na gentilekana, sünain nayaawajaainjanain suulia naainjala, sünain nee'irataainjanain nünainmüin Maleiwakai otta sünain naa'inrajatün kasa nee'iyatajatkat aka sünain shii'iranajaan naa'in.

²¹ Shiaja'a ne'e taa'inrakaja'a tüü, tü anuu nata'ülirün anainjee taya na judiókana cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa otta no'uteein anainjee taa'in.

²² “Je sükajee nükaaliijün taya Maleiwakai, aniiyüija'a taya ayatün sünain aküjaa nünüikü sümün wayuu süpüshua'ale'eya, nünainjee chira wayuu eekai mojutün nünainmüinre'eya chira eekai kojutün sütüma wayuu. Nnojotsü kasain tamüin namüin yalejeeru'u suulia tü namakat na nünüikimaajanakana Maleiwa otta tü nümakat Moisés sünain shiain alatajatün.

²³ Namüin sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müliainjachin otta nu'utünajachin aa'in chi Nüneekajalakai Maleiwa otta sünain

nüso'iraainjachinja'a aa'in süchikijee ouktaa. Je naküjain nüchikü sünain nii'iyatüinjatüin sünain ein tü o'ttawaakat suulia waainjala wapüleerua wayakana judiökana otta na gentilekana sükajee niain palajachin sünain oso'irawaa aa'in".

Anoujinneeshi Agripa nütüma Pablo

²⁴ Wanaa sümaa nümüin Pablo tüü naa'ujiraa, nümakalaka Festo nümüin nikiiseru'u:

—¡Mamainnashiche pia, Pablo! Mamainnaichi pia sütüma waneepiain pia sünain ekirajawaa sünain karaloukta.

²⁵ Nümakalaka Pablo nümüin:

—Nnojishi taya mamainnain. Anashi taya, Festoo, piakai kojutshikai sütüma wayuu. Tü tamakat, kasa lotüsü sümaa shia'inya tü shiimainkat.

²⁶ Ira'asa Agripa, chi aluwataashikai saa'u wayuu, nütüjaa aa'ulu tü kasa anuu taashajaain achikü, müshijase'e taya aashajaain sümaa nnojolüin kasain taa'awa achikü yaa nu'upalapünaa. Tatüjaashaata aa'uchi nia sümaa nütüjaain saa'u tüüyaalai taashajaakat achikü noo'opünaa Jesús, süka nnojolüin sülatüsüin sulu'u wane mma eekai me'raajuuin.

²⁷ Nümakalaka nümüin Agripa:

—Piakai laülaashikalee, ¿pünouja anainrü tü namakat na nünüikimaajanakana Maleiwa? Tatüjaa aa'ulu sümaa pünoujain.

²⁸ Nümakalaka Agripa nümüin:

—Nnojija'a taya piyunküinjachin maalü süpüla pünoujiraa sünain niain Cristoin paajuin chi wayuu kanüliakai Jesús.

²⁹ Nümakalaka Pablo nümüin:

—Maalü, otta eepünaale ne'e shiale, nücheküle Maleiwa, nnojoi'a piainjachin ne'e anoujain pümüiwa, laülaashikalee, maa aka taa'in, müinjana'aya anoujain napüshua'a na yaakana süpüla ka'i tüü sünain aapajaa tü tamakat. Shiasa nnojoliinja'a müinjanain jia aka taa'in sünain püreesaa atümaa sünainjee anoujaa.

³⁰ Shiasa'a nütamaakalaka chi aluwataashikai saa'u wayuu, o'ttataala chi sülaülashikai tü mmakat Judea, sümaa Berenice otta na waneeinua laülaayuukana eejanakana yala namaa.

³¹ Nakatalaakalaka mamüin aka türa sünain aashajirawaa soo'opünaa tü nükuaiipakat Pablo. Majiraashii naya:

—Nnojotsü kasain naainjalain chi wayuukai tü anakaleje anainjee süpüla nu'utünajachin aa'in. Ja'itakaja'a ne'e süpüla yaainjachin nia püreesain watüma, nnojotsü.

³² Nümakalaka Agripa nümüin Festo:

—Ajütünakaije achikü chi wayuukai müleka nnojorüle nuchüntü'inya ne'e niakai niainjachin César ekeraajüin nükuaiippa.

27

Ajütünüshi Pablo Romamüin

¹ Je sümünapa wamüin: “Anashii najütünüle chamüin sulu'umüin tü mmakat Italia”, naapünakalaka Pablo namaa na waneinnua püreesashiikana najapulu'u wane sülaülashi poloo shikii surulaat sulu'ujee tü waneekat shi'ipapa'a surulaat kanüliakat Nusurulaatse

César münün. Je chi sülaülashikai surulaat, Julio nünülia.

² O'unüshijese'e waya sulu'u wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Adramitio, wane anua yapairü ma'i süpüla o'unaa sulu'umün tü süsha'wajülekalüirua anua cha'aya Asia. Je eejachi wamaa Aristarco, wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü pueulokat Tesalónica sulu'u tü mmakat Macedonia.

³ Je watta'amün, antüshii waya sulu'umün tü süsha'wajülekat anua cha'aya Sidón, eejachire naa'inrüin Julio wane kasa anasü nümün Pablo sünain nuu'ulaain nia nuwaraijaain saa'u tü nütünajunnuukat otta naapünajachin amün natüma tü cho'ujaakat nümün.

⁴ Ojuittün waya yalejee Sidónjee, asira'iraashii waya sümaalupünaa tü mma kanüliakat Chipre, pasanainkat sünain palaakat, suulia tü jouktaikat süka wapanapajeein shia.

⁵ Je alatün waya sü'ütpünaa tü mmakat Cilicia otta Panfilia, antüshii waya Miramün, wane pueulo sulu'u tü mmakat Licia.

⁶ Je yala, chi sülaülashikai surulaat, nünta anainrü wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Alejandría o'unajatü Italiamün. Je no'onooje'etkalaka waya sulu'u süpüla ayatajanain waya sünain tü o'unaakat.

⁷ Süpüla kojuya ka'i ayatshii waya o'unanajün sümaa nnojoliin wountaataain akua sütüma tü jouktaikat. Antüshiija'a waya mojusheeka sü'ülümün tü pueulokat Gnido. Je süka mojulaajün tü jouktaikat wamün, chakualajaashii waya suulia, wasajaain

shiyaama'apünaa Creta, tü mma pasanainkat sünain palaakat. Alatüin waya sü'ütpünaa tü mmakat Salmón, asira'iraashii waya sümaalu'u Creta,

⁸ antatataalain waya mojusheeka sulu'umüin wane mma yaa'aya ne'e sulu'u Creta kanüliasü Buenos Puertos, sü'ütpa'asü tü pueulokat Lasea.

⁹ Je süka wattairüin saalin ka'i tü alatakat, mojutaairü saa'in o'unaa shirokupünaa tü palaakat süka sülü'ülaain süka'iya tü juyapuulin mmapa'akat. Shiimain tüü, süka sülatüirüin tü ka'i saamajakat o'u tü judíokalüirua juya'wai. Müshijase'e naashalaain Pablo namaa süpüla jimatajanain waya yala'aya.

¹⁰ Müshi nia namüin:

—Wayuuinnaa, mojusüsa saa'in tamüin o'unaa, wainmeerü kasa amülouikat watüma. Nnojoleerü shiain ne'e amüloulin tü anuakat sümaa tü süisekat, eeshi'iya ne'e süpüla ouktüin waya'yaa.

¹¹ Je chi sülaülashikai surulaat, nia noonooka amaa ma'i chi sülaülashikai otta chi suchupeat-sekai tü anuakat nuulia Pablo.

¹² Je süka mojuin tü süsha'wajülekat anua yala süpüla walatirajatüin yala tü juyapuulin mmakat, kojuya na paa'inwakana sünain shia'inya anain wojuittajanain yalejee je woo'ulaküinjanain wantüin Fenicemüin, wane mma'yaa sulu'u Creta, süka ein wane süsha'wajüle anua yala eere kaanüküin tü mmakat süpüla tü palaakat. Je tüü, kache'esü, wane süche'ekat wopumüinsü palaapünaalu'u otta wane süche'ewala'atakat wopumüinsü

uuchipünaalu'u. Anteeshii waya yalamüin süpüla walatirajatüin tü juyapuuliikat yala'aya.

Pablo sümaa tü eejatkalüirua nümaa, müliaajüshii sütüma wawai shiroku palaa

¹³ Je süka suwawalaain jiyatta'a wane jouk-tai uuchijeekana, anayaairü süpüla ayatüin waya sünain o'unaa naajüin. Najaraittünjese'e süchukua'a sulu'umüin tü anuakat tü karapinkat. O'unüshii waya sünain pejepünaainja'a waya sünain sotkat palaa.

¹⁴ Je yaaulerü süchikijee wojuittüin, antüsü wane wawai wanain, palaajeekuat wiinnaalu'u, sünainjeekatü tü mmakat. Shi'yaatirünjase'e ma'i tü anuakat wamaa.

¹⁵ Otta sülü'üjünjase'e waya. Je süka isain wachikü shi'ipapa'akain watüma tü anuakat shi'ipajee tü wawaikat, waawalüitpa wakuaiipa süpüla tü wawaikat, eepünaale ne'e waya sülü'üjün.

¹⁶ Alatüshii waya shiyaama'apünaa wane mmachan pasanain sünain palaakat, kanüliasü Cauda, eejatüle jiyattain saa'in tü wawaikat. Je süchipünaa wainma wamüliala, wainküin wo'ote'erüin sulu'umüin tü anuakat tü anuachan sükorolokat.

¹⁷ O'otooin shia watüma, wakaalajün tü anuakat süka jiiku suulia saawaja'alaain sükorolo süpüla su'walakajaain. Je mapa süka mmolün naya seema sütüka'alaain tü anuakat sünain tü mma kanüliakat Sirte, wane jasai ko'oyotsü süle'eru'u palaakat, nasiratitkalaka tü uniakat unapümüinkana'aya suulia tü wawaikat. Je

noo'ulaakalaka tü anuakat su'unüin sütüma tü wawaikat.

¹⁸ Je waneemüin ka'ikat, ayatsü katsüin woo'omüin tü wawaikat, nojunüitkalaka süpüshi süise tü anuakat shirokumüin tü palaakat süpüla jamaamainjatüin shia.

¹⁹ Je apünüinpa ka'i sünain waraittüin waya, na anuapü'ükanaya ne'e, nojunataainja'aya tü sükorolokot tü anuakat, tü nnojotkat ja'ijaain ma'i.

²⁰ Süpüla kojuya ka'i, nnojoishi ee'iyalaain chi ka'ikai otta tü jolotsükalüirua. Je sütümajee tü wawaikat, a'yaatirakat ma'i wamaa tü anuakat, nnojolüitpa we'itaain sünain wo'ttaainjanain.

²¹ Je süka kojuyain ka'i walatitkat sümaa nnojolüin kasain weküin, nütamaakalaka Pablo sünain nüsha'walaain pasanain wanain wapüshua'a. Müshi nia:

—Wayuinnuaa, müleka jaapaaleinkeje tamüin tü tamakat jümüin sünain nnojoliin wojuittajanain Cretajee, nnojolüje we'rüin tü müliaa we'rakat maa'ulu otta nnojolüje kasain amüloulin jütüma.

²² Je joolu'u, ¡jalia jia! ¡Jüchechera jaa'in! Süka jamüin, nnojoleerü jaralüin ouktüin ja'akajee, mayaainje'e shieerüin amüloulin tü anuakat woulia.

²³ Aipa'inka, ee'iyataashi tamüin wane aapiee nüma'anajeejachi chi Maleiwakai, chi Maleiwa laülaakai taa'u sulu'u taa'inrüin nümüin tü kasa kojotkat aka nia tatüma.

²⁴ Müshi nia tamüin: “Pabloo, nnojo mmolüin pia. Nnojoleechi pia nuu'ulaain

Maleiwakai ouktüin süka püntajachi'inya ma'i nümülatu'umüin César, chi laülaashikai, süpüla püsouktüinjachin paa'ujiraa. Otta pünainjee, nnojoleerü nuu'ulaain Maleiwakai ouktüin tü wayuukalüirua yaakat pümaa sulu'u tü anuakat".

²⁵ Je sünainjee tü nümakat tamüin, tamüshii jia: ¡Jalia jia, wayuunnuaa! ¡Jüchechera jaa'in! Tanoujain sünain münjatü'inya wakuaiippa nütüma Maleiwakai maa aka tü münakat tamüin.

²⁶ Shiasa sütükaajeerüinja'a tü anuakat wamaa saa'ujee wane mma pasanain sünain tü palaakat.

Kato'uchii na wayuukana wanaa sümaa amüloulin tü anuakat

²⁷ Shiasa'a so'u wane ai, shikeraajapa tü polookat pienchimüin ai waa'u sünain tü o'unaakat, sünain walü'üjaatünakuu wamünüin sütüma tü jouktaikat shirokupünaa tü palaa kanüliakat Adriático, maa aka süse'eru'u aikat, antajüsü nale'eru'umüin na anuapü'ükana sünain pejein waya sünain sot tü palaakat.

²⁸ Noo'ulakakalaka je'tsüin shiinot tü palaakat, eekalaka shia piama shikii tüna. Je mamüin aka türa, noo'ulaküin shia süchukua'aya je eekalaka shia poloo ja'ralimüin tüna.

²⁹ Je süka mmolüin naya seema no'onoojüin saa'u tü ipa joyojoyotkat shiroku palaa, nojutüin pienchisü karapin. Yaasü shia nojutüin süchiiruajee tü anuakat süpüla shi-iyalajüinjatüin sukua. Je shapaatüsü ma'i naa'inrua shii'iree ja'yuumaatüin.

³⁰ Nayasa'a na anuapü'ükana, a'luwataweesü naa'inrua sulu'ujee tü anuakat. Nojutirüinjase'e shirokümüin palaakat tü anuachan sükorolokot tü anuakat sümaa shiayaaïnjatüin nayurulüin, süpüleeruajee tü anuakat, tü süpükalüirua tü karapinkalüirua.

³¹ Niasa'a Pablo, naapitkalaka chi sülaülashikai surulaat otta na nüsurlaatsekana sünaïn nümüin namüin:

—Müleka nnojoliire makatüin nala wayuukana wamaa sulu'u tü anuakat, nnojoleena o'ttaain jia.

³² Na'yonoojookalaka na surulaatkana tü süpukat tü anuachankat sünaïnjee tü anuakat sünaïn najünaain süchikü.

³³ Je eeiwa'aya aikat, Pablo, naashajaa amaana naya napüshua'a süpüla neküinjanain. Müshi nia namüin:

—Alatüirü poloo pienchimüin ka'i jaa'u sünaïn nnojoliin jikakai aa'in, sünaïn shiataain ja'atapajüin ma'i kaseerüin alatüin mapeena.

³⁴ Anashii müleka jiküle jütsinru'uiwa jia süpüla jiyu'laainjanain suulia tüü süka anakat akuaippa. Nnojoleechisa jaralin jamüin, eeyaa ne'e jaraleechin pasiruwain.

³⁵ Je süchikijee nümüin tüü, naapaainjese'e wane pan sünaïn naapüin analu'ut nümüin Maleiwakai saa'u yala no'upala napüshua'ale'eya. Je sünaïn nüshataain shia, ekaaja'a nümüin.

³⁶ Je yalejee, atütülaashii naya napüshua'a sünaïn eka'iree. Neküinakalaja'aka napüshua'a.

³⁷ Eeshii waya wapüshua'a 276 sulu'u tü anuakat.

³⁸ Ne'ikapa naa'in sü'nain ekaa, nojunüin tü trigokat shirokumüin tü palaakat süpüla jamaa-mainjatüin tü anuakat.

³⁹ Je ja'yuupa, na anuapü'ükana, nnojotsü nayaawatüin tü mmakat eejanale waya. Akatsa'a shiain ne'rüin wane sot tü palaakat jutat-shiisü eere kaanüküin tü mmakat süpüla tü palaakat. Shiajase'e naapaaka sulu'u shiain anain noo'ulaküinjatüin nawatirüin tü anuakat sü'nainmüin tü sotkat palaa.

⁴⁰ Na'yonoojooinjese'e tü süpükalüirua tü karapinkalüirua sü'nain noo'ulaain shiairua yala'aya. Je nasiwatakalaka tü wunu'u apala'ijiakat sunut tü anuakat süpüla ne'itaainjatüin shia süchukua'a shirokumüin tü palaakat. Nawatalüin iipünaamüin, süpüla tü jouktaikat, tü unia yaakat süpüleeruajee, chakualiikalaka wasünajüin sü'nain tü sotkat palaa.

⁴¹ Shiasa'a ne'e tü anuakat, so'otookalaka saa'u tü jasai ko'otüsukat süle'eru'u tü palaakat, eejatüle sütükaain. Yalaairaja'a shia ju'ttüin süka shi'ichikat sü'nain tü mmakat. Yaakalia ojuichajüin sa'ata tü anuakat yaa süchiiruajee sütüma sütsin tü süshikat palaa.

⁴² Nayasa'a na surulaatkana, jülüjasü naa'in no'utein naa'in na püreesashiikana suulia isajüin naya shirokupünaa tü palaakat.

⁴³ Akatsa'a nnojolin nuu'ulaain chi sülaülashikai surulaat naa'inrajatüin shia süka katein no'u Pablo nütüma. Shiakalaka

ne'e naapa ekii nojunuujaainjanain palajana shirokumüin tü palaakat na eekai natüjüin katünaa süpüla nantajanain jososhiipa'amüin.

⁴⁴ Otta na waneennua, no'unajanain süka taapüla otta süka sa'ata'ata tü anuakat. Je mayaa, antüshii waya wapüshua'a jososhiipa'amüin süka anakat akuaippa.

28

Pablo cha'aya Malta

¹ Wojuittaapa wapüshua'a jososhiipa'amüin, watüjaa aa'ulu sünain Maltain sünülia tü mmakat eejanale wo'otüin.

² Na wayuu yaleje'ewaliikana sulu'u tü mmakat pasanainkat sünain tü palaakat, anashaatashii ma'i naya wamüin. Wantaiwa'aya nachuwajaakalaka siki miyo'usü ma'i suwarala natüma süpüla waaturujünjanain wapüshua'a süka sü'itüin tü juyakat otta alin tü jemaiakat.

³ Je Pablo, chashi okotchojün wunu'u jutsü je nujunakalaka shia so'umüin tü sikikat. Shiasa'a yalejee sünainjee tü wunu'u nükotchojonoinkat, suju'iraakalaka wane wüi ouktasiro'ut süpüleerua saa'ayula tü sikikat sünain sükacheraain sünain tü najapukat.

⁴ Je na wayuu yalajanakana sulu'u tü mmakat, ne'rapa tü wüikat kachetüin sünain najapü Pablo, majiraashii naya: "Eekaja'a eera wayuukai chii, uwomuyuushi eera süchikü wayuu. Müshijase'e nia, nnojolin shipije'ereein tü maleiwa süpü'üyakat kasalajanaa atüma

sümüin saainjala wayuu, chi o'ttooshi paala suulia ouktaa shirokujee tü palaakat”.

⁵ Je Pablo, nujututajaain tü wüikat so'umüin tü sikikat je nnojoittaainja'a nia jamajüin süchikijee süchotüin.

⁶ Napüshua'a, na'atapajüin nushushujünüinjachin otta nujutuujinjin mmolu'u shiale sünnain ouktüin sütümajee tü shiweneenasekat. Süchikijee watta nama'a sünnain ne'rajüin naa'u otta ne'rüin sünnain nnojolin jamajüin nia, a'wanajaasü naa'in noo'omüin Pablo. “Maleiwasa chira”, majiraashii joo naya.

⁷ Je yala peje sünnain tü eejanale waya, eesü wane mmairua nukorolo chi wayuu laülaashikai yala sulu'u tü mmakat Malta, kanülüashi Publio. Je chi wayuukai, kapülashii wayakana naa'in neenajaakalaka waya nipialu'umüin, chanakalaka waya nüma'ana so'u apünüin ka'i.

⁸ Je yala, eejachi chi nüshikai Publio ju'letiraain sümaa ayuulii. Ja'isü nüle'eru'upünaa otta e'ijashi nia isha. Nu'unakalaka Pablo sünnain nünalüin nia. Je süchikijee naashajaain nümaa Maleiwakai naa'u, ni'itaakalaka najapü naa'u otta anakalaka nia nütüma.

⁹ Je sulu'ujee tüü, antüsü tü waneerua ayuuisükalüiruaya'asa eejatkat yala sulu'u tü mmakat. Je anasü tüüiruaya nütüma Pablo.

¹⁰ Saa'u talatüin ma'i naa'in wamaa, nasülajüin wainma kasa wamüin wayakana. Je mapa, wo'unajanapa, naapüin wamüin süpüshua'a tü kasa cho'ujaajeeatkat wamüin sulu'upünaa wopu

sünain tü o'unaakat.

Pablo, antüshi Romamüin

¹¹ O'unüin wayaja'a süchikijee walatirüin tü apünüinkat kashi yala'a sulu'u tü mmakat, o'unüshii waya yalejee sulu'u wane anua yalajataja'a alatirüin tü juyapuulin mmapa'akat. Je shia, wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Alejandría. Otta shia, kanainsü no'uyaakua na maleiwayaa senkeyuukana kanüliakana Cástor otta Pólux yaa shi'ipo'unain.

¹² Antüshii waya sulu'umüin süsha'wajülekat anua sulu'u tü pueulokat Siracusa, eejanale waya makatüin süpüla apünüin ka'i.

¹³ Je yalejee, o'unüshii waya sünain pepjünaain waya sünain sot tü palaakat, antatataalain wayaja'a sulu'umüin tü pueulokat Regio. Je waneemüin ka'ikat, awawatsü wane jouktai uuchijee kuwalü. Ojuittüshii jese'e waya, antatataalain watta'amüin sulu'umüin tü pueulokat Puteoli.

¹⁴ Je yala sulu'u Puteoli, wanta anainna wane anoujashii, na anaa a'alijirüin waya süpüla makatajanain waya namaa süpüla wane semaana. Je yalejee, o'unüinapainja'a waya Romamüin.

¹⁵ Yalejee Romajee, na anoujashii yalajanakana, naapapa wachikü sünain wantajanain, o'unüshii naya wapanapa sünain na'atapajüin waya sulu'u tü pueulo kanüliakat Foro de Apio otta waneeirua eekai wane atunkapünaalee kanüliasü Tres Tabernas, sulu'usü tü wopukat. Je ni'rapa Pablo na

anoujashiikana, aapüshi analu'ut nümün Maleiwakai otta anatchonsü naa'in namaa.

¹⁶ Je wantapa Romamün, oo'ulaanüshi Pablo kepiayain sulu'u wane miichi nümüiwa nümaa waneeshichan surulaat e'rajüshi naa'u.

Pablo, aküjüshi nüchikü Senyotkai cha'aya Roma

¹⁷ Apünün ka'i süchikijee nüntün Pablo Romamün, neenajirün na nemiyo'usekana na judiókana chajanakana Roma. Je yaapa naya jutkatün, nümüshii naya:

—Wa'lemüinyuwaa, nnojotsü kasain taainjalain noulia na judiókana ko'ulukukana taya otta jiakana. Ja'itakaja'a suulia tü akuaippaa nanainjeejatkat na watuushinuukana, nnojotsü kasain taainjalain. Soo'opünaa nnojoliin kasain taainjalain, ata'ünnüshi taya cha'aya Jerusalén süpüla püreesaa atümaa. Je chejee, alatinnüshi taya najapulu'umün na laülaayuu romanokana.

¹⁸ Je naainnua, süchikijee nasakiiain taya süna'in tü takuaippakat, najüteeyaa achikichije'e taya süka nnojoliin nantün süna'in tü kasa anakaleje süpüla o'utünaa anainjee taa'in.

¹⁹ Akatsa'a nayoukta achikü na judío chajanakana tü tajütünajachin achikü, tü anuu kasirün takuaippa tachuntajachin süna'in niainjachin ekerajün takuaippa César. Nnojotsü shiain süka een tü taküjainjatkat amaa nachikü na judiókana wanaa tamaa nümün, shia ne'e süka tasouktajachin taa'ujiraa nümülatu'umün.

²⁰ Tü teenajitka apüla jia shia süpüla te'rüinjanain jia otta taashajaainjachin jümaa süka yaain taya püreesain süna'injee aküjünaa

achikü sümaa kasa nnojotkat taa'inrüin. Jütüjawee aa'ulu tatüma sünnain yaain taya püreesain sünnainjee anoujaa sünnain nüntüichipain chi Nüneekajalakai Maleiwa, chi wa'atapajakai wayakana nuu'uliwo'ukana Israel.

²¹ Namakalaka nayakana nümüin:

—Wayakana, nnojoishii waya anta amüin karaloukta chejee Judeajee püchikümaajatü. Ja'itakaja'a na wayuu judío antakana yaamüin chejee, nnojotsü kasain naküja amaa püchikü otta nnojotsü jamüin nanüikü poo'opüna'ayaa.

²² Wayakana, waapajee amüinrü pünüikü jamüin paa'in noo'opünaa chia wayuukai, chi Nüneekajalakai Maleiwa paajüin. Watüjaa aa'ut sünnain mojuin sünnüikü wayuu maleekat sümüin tü jünoujakat anain jiakana nümaajanakana chia wayuukai.

²³ Je ne'itaakalaka wane ka'i nümüin Pablo, tü anuu nanta o'u sünnain wainmain naya nünainmüin, eejachire nia kepiayaain. Watta'ajee maalü sünnainmüinre'eya motsopa ka'ikat, Pablo, aküjashi namüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünnain aluwatawaa. Nüküjain namüin noo'opünaa Jesús sükajee tü nüshajalakat Moisés otta na nünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa shii'iree nanoujein nünain Jesús sünnain niain chi Nüneekajalakai Maleiwa.

²⁴ Waneennua, nanoujain nümüin tü nümakat. Otta wane ne'ipa, nnojotsü nanoujain.

25 Je sünain nnojolüin wanaawain nanüikü soo'opünaa tü nümakat Pablo, o'unayaa müshii naya. Je nnojoliwa'aya na'walakajaan, nümüshii naya Pablo:

—Shiimainja'aya tü nümakat chi Naa'inkai Maleiwa nümüin Isaías, chi nünüikimaaajachikai Maleiwa, süpüla nümüinjatüin shia namüin na jutuushinuukana, tü nümakat mayaa:

26 “Pu'unapa sünainmüin wayuukalüirua tüü pümaiwa sümüin:

‘Naajüin Maleiwakai, ja'itatataairü ma'i jaapüin otta ji'rüin,

nnojottataaleerü jiyaawatüin aa'u’.

27 Pümapa tüü sümüin, süka jamüin, müshi chi Maleiwakai:

‘Tü wayuukalüirua, süsülajaan süche'eirua otta so'uirua toulia.

Süchechajaan saa'inrua

suulia nayaawatüin saa'u tü shiimainkat.

Nnojoishii naya ouyanteein tanainmüin.

Müleka naa'inrüleje shia, anasüje tatüma nakuaippa suchukua'a tamaa’ ”.

28 Ayatshija'a Pablo sünain aashajawaa:

—Jütüjaa jümata saa'u sünain ni'itain Maleiwakai sünain su'uninnajatüin pütchikat tüü, nüchikümaajatkat sünain o'tte'eraa, nanainmüin na gentilekana. Alu'utateerüjasa'aya natüma naa, naapaajeerü.

29 Kettaain nümüin Pablo tüü, o'unüshii naya aa'ayajiraatatalain ma'i nayajiraakana ne'e.

30 Je Pablo, yalajachi yala süpüla piama juya sulu'u wane miichi na'anapala

kayanamüinwaisü nütüma. Je yala,
kapülawaisü naa'in süpüshua'a tü eekai
suwaraijaain naa'u.

³¹ Sünain meimolüin naa'in otta sümaa
nnojolin jaralin ataüjüin nukuaippa, Pablo,
aküjashi süchikü tü nukuaippakat Maleiwa
sünain aluwatawaa otta ekirajüshi nia
noo'opünaa chi Senyotkai Jesucristo.

clxxxv

**Tü nüchikimaajatkat Jesucristo
Wayuu: Tü nüchikimaajatkat Jesucristo New
Testament**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wayuu

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

dcbb0234-8491-58d2-b1da-acba92db0647